

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 3 de febrer de 1994

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona

Director: Manuel Valls i Serra

Any XV - Núm. 750

175 ptes.

Una original exposició plàstica de Montserrat Badia sobre el poeta

A l'esquerra, el poeta Màrius Torres. Al mig, el Mas Blanc, on va viure algunes de les hores més plenes de la seva vida. A la dreta, Montserrat Badia, autora de l'exposició.

«Penso de Màrius Torres que era extraordinàriament sensible»

Amb motiu dels 775 anys de la fundació de l'Orde Mercedari

«Redimir per a la llibertat»

A més del nostre editorial, Núria Oriol informa de la inauguració del Congrés sobre Marginació Social a pàg. 14

Text de les
declaracions
de Ratzinger
a «Time»

pàgs. 9 i 10

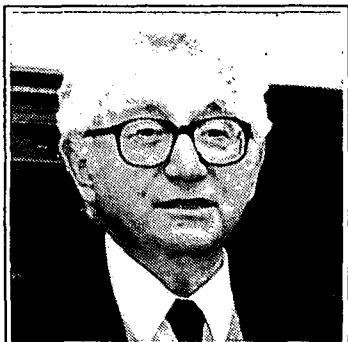
Acte commemoratiu sobre el Nou Catecisme

Dilluns, 7 de febrer, al c. Diputació, 231, a les 19.30

L'arxidiòcesi de Barcelona l'organitza amb motiu del primer aniversari de la publicació del Catecisme de l'Església Catòlica. L'acte tindrà lloc al saló d'actes de la Facultat de Teologia de Catalunya i serà presidit per l'arquebisbe Ricard M. Carles. La presentació de l'acte la farà Mons. Joan Carrera, a la qual seguiran dues exposicions, una a càrrec de Mons. Pere Tena, i una altra a càrrec de dom Bernabé Dalmau, monjo de Montserrat.

Mn. Joan E. Jarque i Mn. Josep Aragonès al servei de la Catedral

Nous canonges a la Seu de Barcelona

El passat 31 de gener l'Arquebisbe de Barcelona nomenava —per causa de la recent jubilació de diversos capitulars, per raó d'edat— els següents nous canonges: Mn. Josep M. Aragonès i Rebollar; Mn. Josep Anton Arenas i Sampera, el Dr. Francesc Xavier Bastida i Canal; el Dr. Pere Farnés i Scherer; el Dr. Joan E. Jarque i Jutglar i el Llic. Josep Ramon Pérez i Sánchez. Mn. Jarque feia pocs dies que s'havia incorporat a la diòcesi, després d'haver deixat per causes de salut la Fraternitat de Jerusalem, de la qual era novici.

Concili al dia 13

«Esperit ¿què dius a les nostres Esglésies?»

Text íntegre de l'exhortació pastoral dels bisbes de Catalunya sobre el Concili Provincial

pàgs. 20-21-22

ITINERARI BÍBLIC!

PEL CAMÍ DE LA TERRA PROMESA

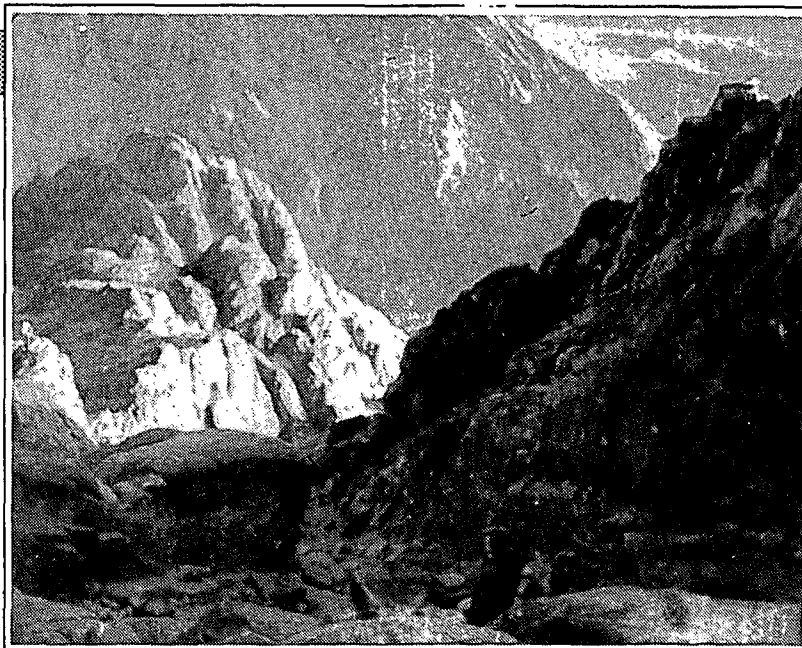
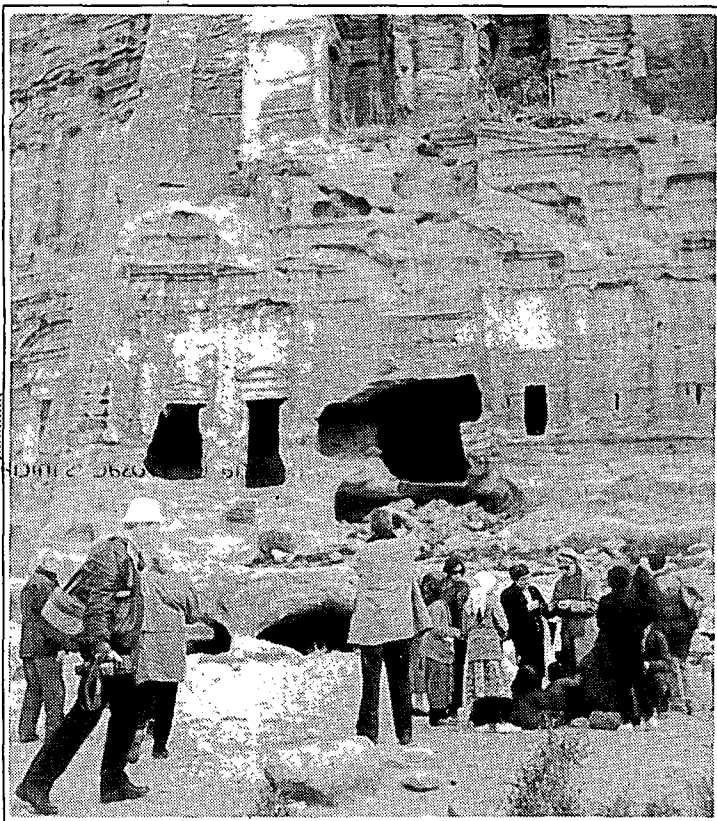
Pelegrinatge del Caire a Jerusalem seguint la ruta de l'Èxode
(Egipte/Jordània/Israel)

Del 15 al 27 de febrer de 1994

Seguint, des de l'antic Egipte i en el context de les civilitzacions d'altres èpoques, el camí de la Terra Promesa, per tal d'arribar a l'escenari de la nostra redempció: la ciutat santa de Jerusalem.

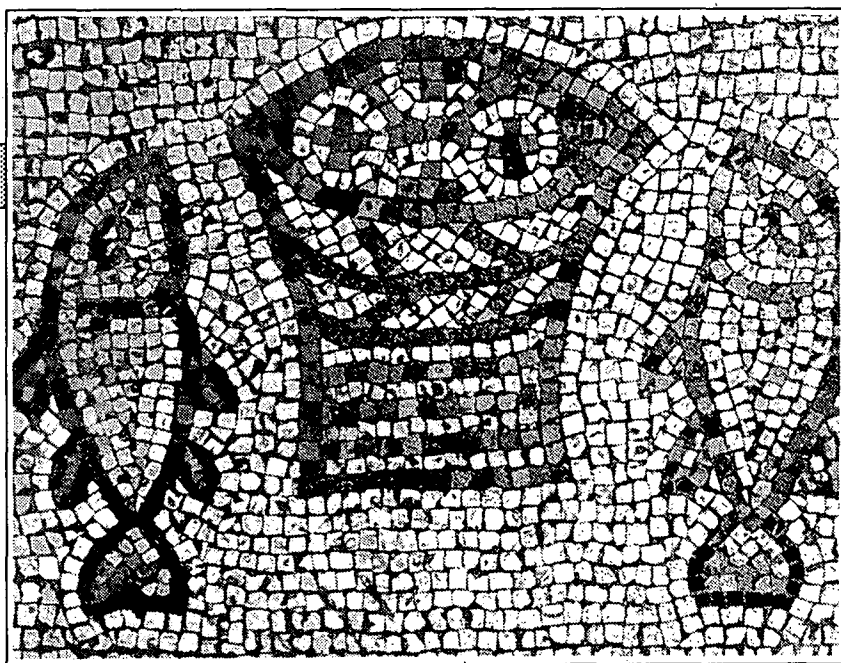
EGIPTE

- **EL CAIRE:** museu Egipci, ciutadella, esglésies coptes i basar
- **MEMFIS / SAKKARA / GIZEH:** piràmides i esfinx
- **CANAL DE SUEZ:** mar Roig: **SINAÍ:** ascensió per Santa Caterina

JORDÀNIA

- **PETRA:** clos monumental dels nabateus (antiga seu episcopal)
- **SHOBAK:** torrent d'Arnon / **KERAK:** castell croat
- **MONT NEBO:** santuari de Moisès / **MADABA:** mapa-mosaic bizantí
- **AMMAN:** ciutadella, teatre romà, basars...
- **CASTELLS DEL DESERT:** Quasr al-Harana, Jòsr Amra...

ISRAEL

- **JERICÓ:** la primera ciutat del món i el jardí de Judea
- **NATZARET:** lloc de l'encarnació i la vida familiar de Jesús
- **BANIAS:** fonts del Jordà / **TIBERÍADES:** mar de Galilea
- **BETLEM:** santuari del naixement de Jesús i camp dels pastors
- **JERUSALEM:** via Dolorosa (viacrucis) i sant sepulcre
temple: mur occidental i esplanada (mesquites)
muntanya de les Oliveres: Getsemaní i vistes de la ciutat

Aquest itinerari, junt amb les Rutes de sant Pau i els pelegrinatges a Terra Santa, forma part dels

ITINERARIS BÍBLICS DE "CATALUNYA CRISTIANA"

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació
AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

Congrés mercedari sobre la marginació social

El tema de la marginació ha estat posat de nou sobre la taula i ha reclamat la nostra atenció. N'ha estat promotora l'orde de la Mercè, en la celebració del 775 aniversari de la seva fundació. El Congrés sobre Marginació Social, celebrat a Barcelona la setmana passada, ha significat una manera de commemorar un aniversari amb visió de present i de futur. El seu lema és prou expressiu: «775 anys per la llibertat». Els mercedaris, en centrar el seu carisma alliberador en l'home i en la dona marginats de la societat d'avui, ens donen un exemple de fidelitat i d'agilitat d'esperit.

El Congrés ha mirat al fons, a les causes de les diverses formes de marginació social que tenen lloc entre nosaltres. Hi ha uns desequilibris greus que situen molts conciutadans nostres en un pendís que porta a ser un marginat. Per això el treball social no pot consistir només en la resolució dels problemes específics, tot i que aquesta és indispensable. Cal, a més, impulsar l'evolució de la societat cap a nivells més alts d'igualtat. I això tant en el terreny de l'economia com en el de l'educació. Per

això les conclusions del Congrés apelen a les administracions. Els demanen més equipaments en els barris marginals, mesures agitadores de l'activitat judicial i, també, la recerca de formes alternatives de la presó. És evident que en algun d'aquests aspectes hi ha hagut progressos en els últims anys. Però resulten, encara, insuficients.

Però seria un reduccionisme perillós confiar-ho tot a les administracions. És tota la societat la que ha de conscienciar-se i assolir una nova mentalitat. Necessitem molta més comprensió i molta més ajuda. En tot allò

que afecta la marginació sol donar-se una duplictat d'actituds molt significativa. Quan els problemes són plantejats en termes generals i les seves solucions no comporten cap sacrifici personal, la resposta és oberta. Però quan afecten de prop el ciutadà, encara trobem aprensió irracional i rebuig. Tothom voldria lluny les presons i certs centres sanitaris o de rehabilitació...

El Congrés també s'ha adreçat als cristians presents en el món de la marginació. No són pas pocs, gràcies a Déu. Cal encoratjar-los a millorar dia a dia la qualitat del seu treball i la seva progressiva cooperació.

Finalment, el Congrés demana una implicació més decidida de les comunitats catòliques, en un esforç evangelitzador que salvi i humanitzi. Només així esdevindran el llevat d'una societat nova, més d'acord amb la dignitat de la persona, imatge del Déu vivent.

Aquest Congrés sobre la Marginació Social ha estat també una bona ocasió per expressar a la comunitat mercedària, tan vinculada a la història de Barcelona, el reconeixement de la societat i de l'Església pel seu treball multisecular per a l'alliberament de l'home.

TRIBUNA

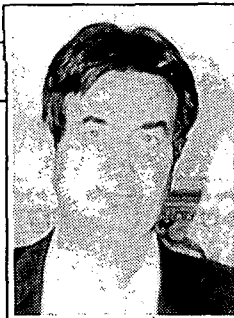
El món de la salut, avui, més que mai, es veu compromès en una mena de convulsió en el camp de l'ètica. Aquella medicina clàssica, poc agosarada, ha desembocat durant els darrers anys, a una medicina agressiva en la qual els transplants, els avenços genètics, la fecundació artificial, entre d'altres, presenten una imatge que se la pot titllar de «super-ciència» i per tant, es expressió d'una prepotència mèdica que comporta moltes vegades una mena de distorsió de la distància que hi ha entre la realitat humana i la realitat d'allà a on l'home pot arribar, fent-se el científic una mena de déu.

El món de la salut per altra banda és apassionant. Els professionals que exerceixen aquests meravellosos art son conscients que els instruments mèdics: la formació, la tècnica, el treball en equip, etc... estan al servei del malalt per guarir-lo i donar-li la qualitat de vida necessària. El preu d'aquests treballs pot ser alt. L'economia, encara que important es accidental, però en canvi el preu de la responsabilitat, de l'entrega i d'un net esperit de servei pot ser inabastable.

Fa uns dies un grup de professionals de la salut es reuní per aprofundir en aquest món de responsabilitats però des d'una dimensió de fe. Algú podrà objectar aquesta dimensió tot dient que aquesta condició espiritual no té perquè incidir en la praxi mèdica. Però és molt difícil poder-se escapar del millor motiu d'existir, precisament perquè pot fruit d'un suport transcendent, i no comptar que des de la creença transcendent tots els actes tenen una nova significació. Així es plantejava aquest grup de professionals del Prosac, conscients que molts dels que treballen als hospitals ja han arribat a un límit del

L'aventura de fe dels professionals de la salut

■ Josep Ma. Forcada

silenci de la pròpia consciència i que ja es hora d'establir un diàleg obert i assenyat amb als professionals i encarar-se als reptes que la ciència mèdica presenta avui. Era una malaurada realitat la prepotència d'aquells professionals que no trobaven l'ànima dels pacients quan als quiròfans remenaven, amb la cirurgia les vísceres dels malalts. Aquestes frivolitats avui són un revulsiu. El patiment humà és molt més proper al metge. No es fuig tant del dolor i la mort. I, quan un professional de la salut s'interpel·la sobre el perquè del dolor, de la mort, de la vida, del més enllà és —pot ser— perquè ha establert un

món de valors i de compromisos amb els existents que obren una font de nova llum a la convivència i a la qualitat humana.

El grup de professionals sanitaris cristians de Prosac demanen una mena de fòrum de diàleg per debatre els interrogants que assetgen el malalt i el qui el tracta. Volem també establir un nou diàleg de justícia amb el que pateix per donar una

resposta satisfactòria a la greu incomunicació que viu el sofrent i els seus familiars i esperen poder comunicar a malalts i acompanyants que la missió del professional cristià es la de ser un signe de Déu que guareix a través d'una qualitat ètica.

És una magnífica aventura pel professional de la salut —massa vegades instal·lat en el consumisme— assolir la pobresa de la realitat de ser un senzill contribuent d'entrar al servei del sofrent, no des d'un «gheto», sinó des d'una dimensió compartida de fer que la professió sigui un magnífic motiu d'expressió que hom és.

La història de Prosac, s'iniciava l'any 1986, a partir d'unes converses d'un grup de metges entre d'ells J. Viñas, cirurgià, avui Delegat Episcopal de la diòcesi de Lleida i responsable arreu de l'Estat, amb uns bisbes de la Conferència Episcopal Espanyola que demanaven una resposta activa, oberta, plural, dinàmica. Les trobades, s'han multiplicat, ja sigui a escala interdiocesana, diocesana o local. S'han creat grups d'estudi i reflexió, arreu de l'estat, i especialment a les diòcesis catalanes. N'han sortit, com a fruit de la reflexió, publicacions, documents, treballs informatius i s'ha establert una fructuosa cooperació amb altres entitats que ha estat prou viva i actualment vinculada a altres associacions internacionals. Aquesta resposta dels professionals impregnada de sentit es un clam que obre portes a la realitat de ser més conscients que les vides humanes són un tresor perquè aquells que en tenen cura s'impliquen en la seva existència s'hi comprometen perquè saben que sols són un instrument de Déu per guarir.

Josep Ma. Forcada és delegat diocesà de Pastoral de la Salut de Barcelona

...quan un professional de la salut s'interpel·la sobre el perquè del dolor, de la mort, de la vida, del més enllà és —potser— perquè ha establert un món de valors i de compromisos amb els existents que obren una font de nova llum a la convivència i a la qualitat humana

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Miquel Àngel Codina; Rosa Collé; Guillem Farré; Francesc Gamissans; Núria Giral; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Tomàs Puntí; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.
Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, JGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Mirade, TORREDEMBARRÀ; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA

GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper i Alejo. Compaginació: Carlos Aguado.

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244, 2^a.

Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impresora: Publiograf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,

Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.

Resta d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica: 21.892 Ptes. □ Àfrica: 21.892 Ptes.

□ Àsia: 30.732 Ptes. i Oceania: 30.732 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona

Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Jutjar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Me Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar

Vilarrúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i

mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torreneguerós

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP

◆ Nou general dels Maristes

Sr. Director:

Fa uns dies he llegit l'informe que s'ha publicat del recent Capítol general dels germans Maristes. A la primera pàgina hi ha unes ratlles de salutació del seu nou superior general l'espanyol germà Benito Arlués, el qual es dirigeix a tots els membres de l'institut i als seglars que hi col·laboren i que han participat en aquest Capítol general.

Des de la meua situació de laïc m'alegra aquest gest d'obertura, participació i corresponsabilitat.

Massa sovint tenim una idea d'Església i de les seves institucions excessivament dirigistes, jerarquizades i poc properes. Signes com aquest ens animen a correspondre amb generositat i goig. Precisament amb la diversitat i complementarietat es vitalitza la comunitat de l'Església.

Ma. DOLORS CORTÈS CASELLAS
Igualada

◆ Les homilies de Mn. Valls a la televisió

Sr. Director:

Són interessantíssimes i molt profitoses

les homilies que fa Mn. Valls a la missa dominical de TV1.

Donat que un gran contingent de possibles oients no la poden sentir per diverses causes, incompatibilitat d'horari, deficiències d'òida (i en la 3a. edat són molt freqüents) i un llarg etc. ¿no podria publicar-se a C.C., com fa amb les meravelloses glosses de monsenyor Carles, encara que en fos un extracte? Així podrien arribar a un públic més nombrós. Són tan estupendes, que seria magnífic estendre el radi d'oients.

En nom de tants i tants que se n'aprofitarien, moltes gràcies si ateneu aquest prec.

Mn. Valls, segueixi endavant amb la seva tasca que fa molt bé a moltes ànimes. Gràcies.

M.ª CLAUSTRÉ ABRAS MARTÍNEZ
Solsona

◆ Sobre el programa «Déu no existeix»

Sr. Director:

Dir «Déu no existeix» és una grossa blasfèmia. Voldria saber jo, què és el que pretenen amb aquests programes. Com a cristiana i creient, no vaig quedar gens conforme en la defensa dels nostres valors,

faltava entusiasme. Més valents van ser els dels públic. La meua enhorabona per tot aquell jovent que se'ls veia tan convençuts, l'única cosa que ens pot fer feliços, confiant sempre en la bondat de Déu, que a pesar que sembli que està adormit, no és pas així, perquè, per més que visquem, curt serà el temps fins que ja haurem de donar compte de la nostra vida.

Pel que fa a la controvèrsia que donaven el Sr. Montserrat i l'altre senyor, vull dir-ho, que el primer va ser molt mal educat, dient amb tot el desvergonyiment, que els dogmes de l'Església, eren una corrupció. Quant a l'altre, insistint que llegim els seus llibres per educar-se, quan el sant Evangeli ja fa gairebé dos mil·lennis que està a primera fila; i per mils i mils anys que duri el món, així serà, perquè a Déu, ningú mai no li farà ombra.

Que la veritat resplendeixi d'una vegada per sempre i per tothom.

MARIA PRATS BOTEY
Barcelona

◆ Un apostolat peculiar

Sr. Director:

Ho és el que efectuen en els Signes dels temps de la televisió.

El dia 31 de desembre tingué lloc una

taula rodona, tres contra un, aquest últim ben empollat del seu paper defensor, contra uns adversaris que feren servir profusament tota mena de focs d'artifici, talment com succeeix en els debats morbosos que de tant en tant es produeixen en les programacions normals i que se salven si entre ells s'hi troben abnegats i competents elements, com solen ser els que responen als noms de Carrera, Deig, Guix, Carles, Aymar etc. suficientment preparats per aclarir tota mena de dubtes i imputacions.

I afirmo això perquè en la reunió a què m'he referit al principi, sortiren totes les crítiques de moda, els viatges del Sant Pare amb el seu cost incoent-hi la policia, el Concili Tarraconense, l'ordenació de les dones, les decisions de la jerarquia emanades sempre des de Roma, la Conferència Episcopal catalana, el nou Catecisme, els béns de l'Església i això a càrrec principalment dels que en els seus mitjans són molt receptius, fan cara a tots els vents i la seva màxima preocupació és el tiratge de milers d'exemplars de les seves publicacions, ajudant a confondre les sàvies disposicions d'ordenació d'una Església mil·lenària amb els vots són trumfos de la societat actual.

En resum, rentar la roba fora de casa, fins i tot llançar rocs sobre el nostre teulat, no crec que sigui la manera més adient de propagar les veritats de la nostra fe.

GENÍS DE TERA TEIXIDOR
Badalona

RETALLS

La Croix (18-1-94)

L'editorial

Amb deu anys d'interval una multitud immensa s'ha llançat al carrer. Per defensar l'escola, la seva escola, però no la mateixa. El 1984, era l'escola privada contra un govern d'esquerres. El 1994, és l'escola pública contra un govern de dretes. Sembla lògic comparar aquestes manifestacions per oposar-les. ¿Però no valdria més confrontar-les?

Cadascuna d'aquestes manifestacions es desenvoluparen

pacíficament, en un ambient alhora seriós, i de bon noi. Els polítics que desfilaren el 1984 i el 1994 no podien recuperar allò que, evidentment, no es reduïa precisament a la política. En ambdós casos, és un desencert el que ha fet baixar al carrer tot un poble. ¿«Poble de dretes», fa deu anys? ¿«Poble d'esquerres», avui? Era en tot cas, cada vegada, una bona part del poble de França. Amb alguna raó, hom ha dit que uns actuen en nom de la llibertat i els altres en nom de la igualtat. Però tots, de fet, expressen una preocupació

dominant: l'educació. La llibertat dels pares d'escollir les possibilitats per als seus fills, la inquietud, l'angoixa, de cara a les incerteses del futur.

Encara que hi haguessin eslògans anticlericals el diumenge pels boulevards de París, aparegué ràpidament que aquesta manifestació —tal com la del 1984— era una manifestació «pro» i no «contra».

Hom ha pogut témer aquests dies que es revifessin les antigues querelles. ¿I si, en comptes de mobilitzar els «camps» per la «guerra escolar», la nació es mobilitzés finalment per fer de l'educació «la prioritat de les prioritats»?

■ Noël Copin

Missa Dominical 1994 (3)

Records (cordials) de com va néixer Missa Dominical

La Josebe Bikandi (una persona que ha estat fonamental en la història de Missa Dominical (MD) durant els seus molts anys de treball a l'administració de CPL) recorda que a la tardor del 1968, a una reunió del CPL, li vam preguntar si la intendència del Centre podia admetre la feina que suposaria una nova publicació. «¿Quants subscriptors es preveuen?» «Uns dos-cents». Abans de sis mesos en tenia 700, a l'any 1.000. L'acolliment d'aquells fulls multicopiats transformà el que volia ser un

servei provisional, destinat bàsicament a capellans de Barcelona (en els inicis de la reforma litúrgica), en un servei permanent de «suport tècnic» que té avui 10.000 subscriptors (25.000 amb l'edició que es publica a Mèxic), que arriba als cinc continents (sis milions de cristians podríem calcular que d'alguna manera en són beneficiaris). La qual cosa demostra que han estat els usuaris els qui l'han fet possible, els qui han anat empenyent aquest treball de vint-i-cinc anys. Perquè la reforma no ha comportat només un canvi de llibres sinó també de mentalitat: la vivència de la celebració dominical com un fet viu, sempre nou, sempre a recrear (i, per tant, sempre a preparar, a millorar).

Recordem aquells inicis. Va néixer al Seminari de Barcelona (uns seminaristes hi havien muntat un petit «negociet» de multicopista). Quan hom mira ara aquells fulls, reconeix que tenia mèrit utilitzar-los (són difícilment llegibles). Així començava una història de petits passos (amb moments curiosos i inesperats: per exemple, al CPL per a una primera millora de la presentació vàrem comprar una màquina d'escriure una mica més sofisticada però la persona que l'havia d'utilitzar no s'hi va veure capaç i així entrà a la «confecció» de MD qui des d'aleshores ha esdevingut indispensable per a l'edició dels milers i milers de fulls de MD: en Cecili Túnica). Una història, deia, de petits passos de millora, però que mai no ha deixat —de fet— de ser fidel a la inicial concepció de senzillesa: fer uns fulls per a «usar i llençar».

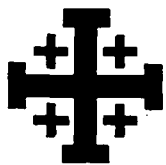
En aquella MD inicial hi havia ja

els fulls de monicions i pregàries. Significativament, al n. 1, es deia una cosa que sempre s'ha anat repetint: monicions i pregàries «redactades de manera que si cal es puguin utilitzar immediatament; però sempre serà millor una adaptació a cada comunitat». Un equip de seminaristes (coordinat per J. Guiteras i L. Marquès) assumí la seva redacció (l'avui bisbe auxiliar de Barcelona, Joan Enric Vives en formava part). I aquesta presència de «joves» s'ha mantingut —gràcies a Déu— sempre a la redacció de MD (ara, per exemple, en J.M. Romaguera i l'A. Pérez són membres de l'equip).

Hi havia també, en aquella MD inicial, material per preparar l'homilia. Uns fulls que redactava l'amic Martí Canal, unes orientacions no fàcils de llegir però d'una gran riquesa. Perquè si MD va néixer com un intent de servei pràctic, també hi havia un anhel de qualitat, de fidelitat a l'exigència que el Senyor espera de nosaltres en el servei a les celebracions. I tampoc no hi mancava la llavor del que ha esdevingut «els fulls grocs»: al n. 1 hi trobem la signatura de Mn. Pere Tena, com la trobem al darrer número que ara acabem d'enviar. I és que mai no ha mancat a MD la seva col·laboració —fins i tot des de Roma—, com tampoc el seu consell atent i cordial.

Ben aviat nasqueren les notes exegetiques (que redactava S. Piè), els projectes d'homilia, els suggeriments per als cants (a càrrec de D. Cols i A. Taulé) que suscitaron poc després el «Cantoral de MD», etc. etc.

■ Joaquim Gomis

TERRA SANTA

Pelegrinatge al país de Jesús amb els franciscans - custodis dels Sants Llocs -

VISITANT: Jerusalem, Betlem, Jericó, Qumrán, Mar Morta, Tabor, Llac de Tiberíades, Natzaret, Cafamaüm, Haifa, etc.

Vol regular - Hotels 1a. categoria - Pensió completa

DATES: del 20 al 27 abril
del 18 al 25 maig
del 15 al 22 juny
del 6 al 13 juliol
del 3 al 13 agost
de l'1 al 8 setembre

Ruta de St. Pau
del 20 al 30 set.

Ruta de l'Èxode
de l'11 al 22 oct.

INSCRIPCIÓ I INFORMES: Delegació de Terra Santa
C/. Santaló, 80
08021 BARCELONA

TELÈF.: (93) 209 20 90 / 209 23 88
TEL./ FAX: (93) 202 27 57

VATICÀ

Joan Pau II al cos diplomàtic acreditat a la Santa Seu

La divinització de la nació, un nou paganisme

ROMA.— La divinització de la nació és un nou paganisme. Sobre aquest tema el papa Joan Pau II va adreçar el seu tradicional discurs d'Any nou al cos diplomàtic acreditat a la Santa Seu. El Papa, com és costum, dóna una ampla mirada sobre la situació mundial, alegrant-se dels progressos realitzats en el camí de la pau i de la justícia, denunciant algunes desviacions, com al Zaire on «les coses han de canviar ràpidament», ja que «la crisi política podria degenerar en una guerra civil incontrolable».

En la seva allocució, el degà del cos diplomàtic, l'ivorià Joseph Amichi, després dels vots de circumstàncies, evocà les iniciatives de la Santa Seu durant l'any 1993, com la celebració de l'Any de la Família, el missatge per la Diada Mundial de la Pau, l'acord amb Israel, la trobada d'Assís, el nou Directori ecumènic, la diada de dejuni per a Bòsnia i, finalment, el discurs de Kartum sobre les llibertats religioses i els drets de les minories.

Malgrat els progressos realitzats en les diverses regions del món «també és cert que la sort dels països en desenvolupament continua incerta, i hom es pregunta també què podrà aportar a aquests països l'acord sobre comerç internacional (GATT) recentment firmat a Ginebra», va concloure l'ambaixador ivorià.

En la seva resposta, Joan Pau II condemnà severament el nacionalisme exacerbat tan actiu en les crisis i els conflictes, especialment a Àfrica i a Europa. De fet, digué el Papa, «ens trobem davant d'un nou paganisme: la divinització de la nació». «L'Església catòlica no pot acceptar una visió de les coses que exalta les races, sobreestima l'Estat, imposa un model econòmic uniforme, anivella les especificitats culturals». Així la solidaritat natural entre pobles és aniquilada, pervertit el sentit de les proporcions, el sentit de la unitat del gènere humà menyspreat», afirmà el Papa.

Pròxim Orient: les raons d'esperar

El Papa va alegrar-se pels llocs on «la pau sembla possible», com aquesta «Terra Santa on Jesús va néixer», en la qual, gràcies a la bona voluntat dels pobles que hi habiten avui i en la dinàmica inaugurada a Madrid l'any 1991, es podrà acabar amb «una situació d'incertesa i sobretot de pesat sofriment pels pobles palestins».

Un altre motiu de goig: l'acord que regula les relacions amb Israel i que garantirà les condicions d'existència normal de l'Església catòlica del país, malgrat les qüestions pendents, entre elles l'estatut de Jerusalem. Per aquest tractat, la Santa Seu no renuncia «a cap dels principis que han inspirat la seva acció en el passat», ha subratllat Joan Pau II.

Per altra banda, a la regió, la situació és més difícil, per exemple al Líban, «on la sobirania i la unitat encara no estan adequadament assegurades», a l'Iraq, «on els habitants continuen pagant molt car el preu de la guerra», i a l'Afganistan, «on les poblacions són presoneres de divisions i violències que no coneixen treva».

Àsia: la dura condició de la clandestinitat

De l'Àsia, Joan Pau II va remarcar que massa sovint encara les comunitats catòli-

ques són «travades en les seves llibertats fonamentals, víctimes de discriminacions inacceptables», on la seva supervivència és qüestionada «amb mesures administratives que fan gairebé impossible l'entrada dels missioners». I el Papa deplore els atemptats contra la llibertat religiosa. «Altres comunitats, són impedides de reunir-se pel culte o de difondre lliurement escrits religiosos. A altres els és

tament i a vegades reculen. També se sent preocupat per la manca «d'un projecte de societat que descansi sobre valors compartits per tots» a Nicaragua.

Cuba i Haití, dos països particularment provats

No cal pas deixar aïllada Cuba que «coneix dificultats materials particularment greus degudes a factors interns i externs», digué el Papa, recordant amb els bisbes cubans que és prioritari «revitalitzar les esperances dels cubans».

A Haití, els bisbes ja han denunciat «les misèries físiques i morals que assoten el poble, rosequen el cos social i entranyen la destrucció al país». La reconciliació passa per «un diàleg honest, respectuós, sense prejudicis», en el qual l'únic objectiu sigui el bé de la nació. Els haitians, afegí,

de la barbàrie i la misèria».

Joan Pau II va adreçar una alerta seriosa al Zaire, en vies de descomposició, ja que «la crisi política podria degenerar en una guerra civil incontrolable». «Les coses han de canviar ràpidament.» I el Papa insistí: «Cap causa ni cap ambició no pot justificar l'estat d'afebliment institucional i material en el qual són obligats a viure més de trenta milions de ciutadans».

Les parts en conflicte «que revesteixen massa sovint les dimensions tribals» han d'emprendre «un diàleg seriós» en els dos focus de guerra que són Somàlia i Sudan. La pau i la seguretat només poden aconseguir-la els mateixos somalis i els mateixos sudanesos.

Joan Pau II evocà també «la greu crisi que sacseja Algèria» on, «l'engranatge de la violència armada i l'escalada terrorista semblen haver posat aquest país en un atzucac polític». Segons el Papa, és urgent posar fi a «l'estat de no-dret que plana sobre massa països africans».

Europa: entre integració i fragmentació

Gràcies a les seves institucions, Europa hauria «de portar a terme el noble projecte comunitari». Tanmateix, el Papa se sent inquiet pel particularisme que produeix «reflexos inspirats pel racisme i el nacionalisme més primitius», dels quals els conflictes que «ensangonen el Caucas i la Bòsnia-Hercegovina en són manifestació».

Cal no resignar-se i no «acceptar que el dret sigui definitivament escarnit, que l'ordre internacional sigui burlat per l'acció de bandes armades, que els projectes de societat siguin concebuts en funció de la supremacia d'una nacionalitat».

El Papa va reivindicar per a tots els països europeus «de talla petita o mitjana» el respecte del «seu patrimoni de valors, la mateixa dignitat i els mateixos drets», subratllant que la comunitat internacional ha de trobar «els mitjans de tractar a fons aquest problema de les reivindicacions nacionalistes», sense el qual «continents enters seran com una gangrena». Joan Pau II va concloure evocant «la gran responsabilitat que incumbeix a aquells que administren la cosa pública». Repetint les exigències d'una ètica política, va fer vots per un «revifament moral», en el qual els catòlics, amb els altres creients, son cridats a assumir les seves responsabilitats de testimoni. Ha arribat el temps de compartir novament: després de la divisió «imposada per ideologies reductores, el món no sabia conèixer ara el temps de les exclusions... Nosaltres no ens en podem evadir», ja que tots som invitats a «l'audàcia de la fraternitat».

146 ambaixadors al Vaticà

La Santa Seu manté relacions diplomàtiques al més al nivell (intercanvi d'ambaixadors) amb 106 nacions, sense comptar «una missió especial» amb la Federació Russa. L'ONU també és present prop de la Santa Seu a través d'una oficina. L'últim Estat amb el qual el Vaticà ha establert relacions diplomàtiques són les illes Marshall el 30 de desembre proppassat. (M.P.)

La Santa Seu manté relacions diplomàtiques amb 106 nacions

denegat el dret d'organitzar-se d'acord amb el dret de l'Església o de mantenir contactes normals amb la Seu Apostòlica. Així també coneixen la dura condició de la clandestinitat.»

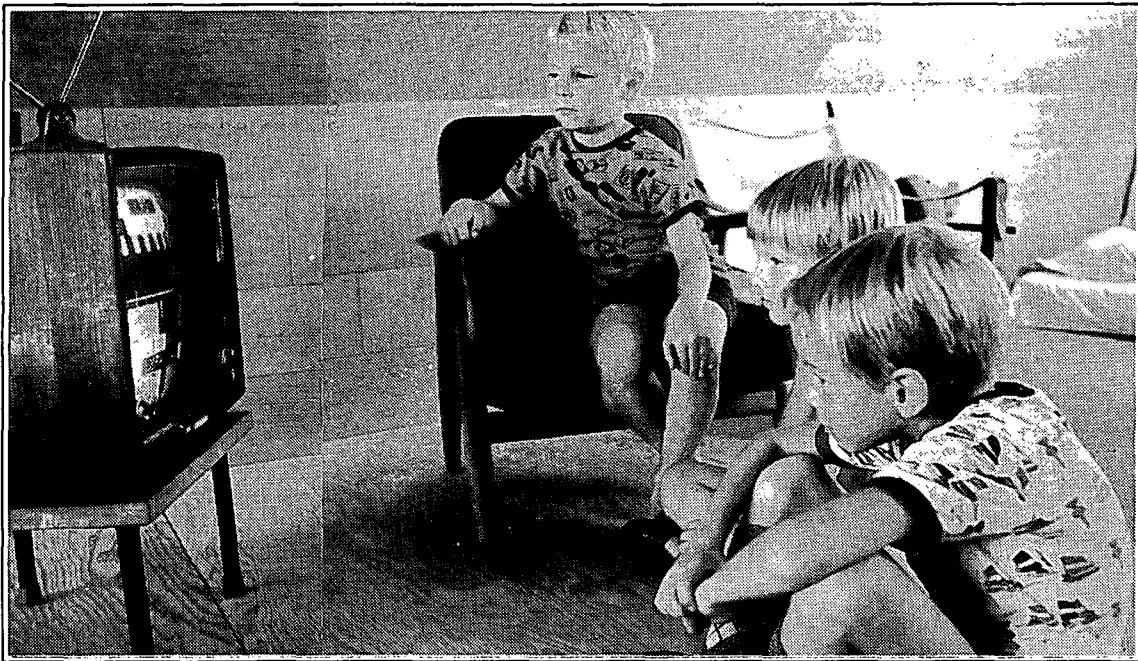
Amèrica llatina: una situació política inquietant

És sobretot la situació política el que inquieta més Joan Pau II referint-se a l'Amèrica llatina. D'antuvi, les grans tensions i la violència a Mèxic, però també la situació a Guatemala o a El Salvador, on el desarmament de les faccions armades, la reinserció dels combatents, les reformes polítiques i socials només progressen len-

han de «construir el seu futur», i la comunitat internacional ha de contribuir-hi.

Àfrica: un període de transició

Llums i ombres s'alternen a l'Àfrica «continent que canvia i travessa un període de transició de la seva història». La pau es consolida a Moçambic, el racisme és a prop de ser superat a l'Àfrica del Sud, a Madagascar la transició vers una societat democràtica es desenvolupa pacíficament. A Angola, a la inversa, les eleccions han estat seguides per la represa de combats entre faccions, amb menyspreu de la voluntat de la població. Les rivalitats ètniques tornen a Burundi «amb les angoixes

Joan Pau II: «Els pares han de discutir de la televisió amb els seus fills, posant-los en condicions de regular la quantitat i qualitat dels programes»

Joan Pau II en el seu missatge per a la XXVIII Jornada de Comunicacions Socials

No s'ha d'utilitzar la televisió com a mainadera electrònica

La TV «no pot ser un instrument de poder o de propaganda per a determinats grups socials, polítics o econòmics» i perjudica la família «en difondre valors i models de comportament falsejats i degradants, en trametre en ona pornografia i imatges de violència bruta, en inculcar el relativisme moral i l'escepticisme religiós», afirma Joan Pau II en un missatge per a la XXVIII Jornada de Comunicacions Socials. «C.C.» publicarà aquest missatge en un proper número.

Reunit amb tots els corresponents del Vaticà el diumenge, 23 de gener, el Pontífex assenyala en el missatge que la televisió pot enriquir la vida familiar, «unir més estretament els membres de la família, i promoure la solidaritat». «Pot també fer créixer el coneixement religiós, facilitant l'escolta de la paraula de Déu».

Però al mateix temps subratlla que danya la família si difon «valors i models de comportament falsejats i degradants», emet pornografia i violència, inculca el relativisme moral, l'escepticisme religiós, dona «informes manipulats de fets i qüestions actuals, o transmet publicitat que explota i reclama els baixos instints».

Altres efectes negatius

Independentment dels continguts, uns altres efectes són l'aïllament dels membres de la família, impedir les seves relacions i allunyar els pares dels fills.

El Papa en el seu missatge per a la XXVIII Jornada de les Comunicacions Socials, que se celebrarà el 15 de maig i que està dedicada al tema «Televisió i família, crite-

ris per saber mirar», encoratja els pares que formin als seus fills «hàbits que duguin a un desenvolupament humà, moral i religiós», informant-los dels continguts dels programes «i fent una selecció responsable sobre el que s'ha de veure o no s'ha de veure».

Els pares prossegueix el missatge, «han de discutir de la televisió amb els seus fills, posant-los en condicions de regular la quantitat i qualitat dels programes, i fer-se càrrec i jutjar sobre els valors ètics de determinats programes».

Formar els hàbits dels fills

Voldrà dir a vegades tancar el televisor, perquè hi ha quelcom millor a fer, per consideració cap als altres membres de la família, o perquè la visió indiscriminada de la televisió pot ser perjudicial. Els pares que utilitzen la tele com una espècie de mainadera electrònica, diu Joan Pau II, «abduquen del seu paper d'educadors primaris dels fills». I la dependència de la televisió «pot privar els membres de la família de la conversa i de les activitats i l'oració en comú».

Visita a l'Oficina de Premsa

Per altra banda, el Pontífex visita la Sala Stampa —l'Oficina de Premsa— de la Santa Seu, que acaba de ser remodelada. El Papa es va trobar amb els corresponents acreditats, uns tres-cents, responnent a les seves preguntes, que tractaren els temes del viatge

al Líban i a l'Orient Mitjà, Xina i els catòlics i la política.

Joan Pau II digué que fa temps que desitjava anar al Líban, però que només ara serà possible anar-hi —hi anirà el juny—. També explicà que el seu programa per als propers anys es visitar les terres que foren escenari de l'Antic Testament: «El meu programa global abans de l'any dos mil es seguir les petjades del poble de Déu», d'Abraham, i visitar també «Terra Santa, Natzaret, Betlem i també, Jerusalem. A més a més, els llocs de la primera evangelització, com Antioquia i sobretot Damasc. (M.C.)

FILTRANT LA NOTÍCIA

Condemnat a mort per fer-se cristià

El Vaticà ha expressat la seva satisfacció després de l'alliberament del pastor protestant iranià condemnat a mort pel crim d'apostasia. «Estem satisfets per la decisió de les autoritats iranianes», ha declarat el portaveu de la Santa Seu, Joaquim Navarro-Valls. Segons la cadena televisiva italiana «Telepace», el Vaticà feia costat a les organitzacions que s'havien compromès per l'alliberament del pastor evangèlic que havia abandonat la fe musulmana.

Mehdi Dibaj, fou empresonat i condemnat l'any 1985. El desembre del 93 un tribunal decretà l'execució pel dia 14 d'aquest mes de febrer. S'havia ja arranjat el cadafal i la forca. Segons fonts iranianes, en comptes del dilluns, l'execució havia de tenir lloc el divendres, dia habitual de la setmana islàmica per aplicar la pena capital.

Diverses organitzacions de defensa dels drets humans, com ara, «Solidaritat Internacional» i «Portes obertes» feren una crida per salvar la vida del pastor. Concretament, «Solidaritat Internacional» adreçà un telegrama al govern iranià remarcant que, segons la «Declaració Universal dels Drets de l'Home», Mehdi Dibaj no era cap delinqüent.

Dibaj havia estat condemnat per «crim d'apostasia». Un apòstata és aquell que no creu en Déu, ni en els profetes ni en la resurrecció dels morts. L'apostasia es condemna amb la pena capital. Mehdi Dibaj i els que l'envolten apel·laren dient

Davant la crisi, els laics podran ser acceptats com a professors

La Santa Seu autoritza les dones a donar classes de teologia en els Seminaris

Les dones podran ser professores en els Seminaris catòlics. Ho afirmen les «Directrius sobre la preparació de les educadores dels seminaris», publicades per la Congregació per a l'Educació Catòlica, presidida pel cardenal Pio Laghi. Fins ara, els professors dels Seminaris eren sacerdots. Amb les noves directrius s'obre la porta als seglars, tant homes com dones, en qüestions molt específiques.

«Podrà ser oportú —diu el directori— associar a l'obra formativa del Seminari, en forma prudent i adaptada als diversos continguts culturals, també fidels laics, homes i dones, elegits segons les seves peculiars característiques».

«L'activitat d'aquestes persones —prossegueix el document vaticà— està destinada a enriquir la formació, sobretot en els sectors en els quals els laics i els diaques tenen normalment una competència especial, com en l'espiritualitat familiar, la medicina pastoral, els problemes polítics, econòmics i socials, els temes de frontera amb la ciència, la bioètica, l'ecologia, la història de l'art, els mitjans de comunicació social, les llengües clàssiques i modernes».

També han de tenir una «capacitat d'estimar límpida i madura», per la qual cosa els rectors dels seminaris han de veure si els candidats tenen «una bona maduresa afectiva».

Per altra banda, dos bisbes italians, el cardenal Biffi, arquebisbe de Bolònia, i monsenyor Maggiolini, bisbe de Como, han condemnat «els creients que cedeixen a l'asalt dels horòscops». Monsenyor Maggiolini diu que els que llegeixen els horòscops «no cometem cap pecat, perquè moltes vegades es fa només per divertir-se, però a poc a poc acaben creient-s'ho, deixant-se condicionar. No sé si es comet un pecat, però sens dubte no es comet un excés d'intel·ligència. (M.C.)

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alliberació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estadades per sempre, i per convallescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

ESPANYA

«Una altra vegada la família», carta pastoral del bisbe Palanzuela

SEGOVIA.— El bisbe de Segòvia, Antonio Palenzuela, comenta, en una carta pastoral les recents Jornades de Catequesi, del 18 al 20 del mes de gener, que sota el títol «La família i la catequesi» han ofert dades de la família espanyola.

La família espanyola —apunta el prelat— malgrat el seu deteriorament i les dificultats que té, encara gaudeix de bona salut. «És la institució més preuada pels espanyols, ja que és en la que s'hi troben més a gust».

No obstant, assenyalava que el tema central de les Jornades fou «l'inesgotable afer de la família des del punt de vista de la transmissió de la fe a les noves generacions. Ara, en l'Església, ens adonem d'aquest paper insubstituïble de la família en la transmissió de la fe. En tenim una vaga idea, però ara en tenim una experiència dolorosa».

El bisbe de Segòvia afirma que «la cosa comença fa temps». Molts homes i dones —diu el prelat— es casen per l'Església, reben el sagrament del matrimoni, sense saber tot el que això significa i comporta. Entre d'altres coses, la seva funció evangelitzadora. Hauran d'iniciar els seus fills en la fe. La família és l'Església més petita, és un lloc propi per pregar, transmetre la fe i irradiar-la i testimoniar-la cap a fora. La consciència cristiana encara no ha tret totes les conseqüències d'aquesta afirmació.

En la llar —continua— es viuen les experiències bàsiques que són necessàries per entendre i viure molt del que hi ha contingut en el missatge cristià. Les nostres famílies no troben temps per a res, és cert. Però, també una manera de viure imposada pel consumisme i l'hedonisme envaeix des de fora les llars i imposa la seva llei. Els pares pretenen, llavors, delegar en d'altres persones el que només ells pretenen fer. L'Església hauria d'atendre més la família. (SIC)

Diaconat permanent

MADRID.— El 22 de gener es va reunir la Comissió episcopal del Clergat, en la qual hi havia present el Dr. Carles Soler Perdigó, bisbe auxiliar de Barcelona, i president del comitè per al diaconat

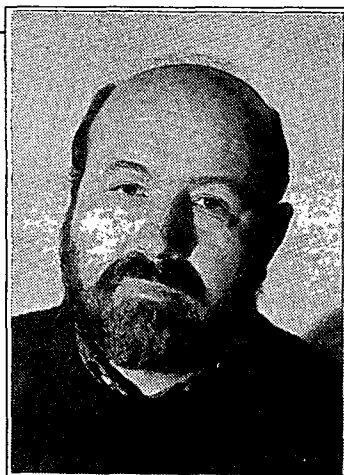
permanent. Sobre aquest fet, es va estudiar un qüestionari sobre la situació actual del diaconat permanent i s'analitzaren els punts del document a presentar a l'Assamblea Permanent de la Conferència Episcopal espanyola.

Aleshores es va establir una data per a uns exercicis espirituals i una trobada anual de tots els que es preparen per a la recepció d'aquest sagrament tan necessari, a causa de l'escassetat de sacerdots. (CC).

Per fi, rector de la universitat de Comillas

MADRID.— La crisi en la successió del rector de la Universitat de Comillas ha quedat arxivada. La confirmació de la Congregació per a l'Educació Catòlica al nomenament de Manuel Gallego, actual degà de la Facultat de Dret, com a nou titular, posa punt final a les anades i vingudes entre els jesuïtes i la Santa Seu sobre el relleu de rector en la Universitat Pontifícia regida per la Companyia de Jesús a Espanya. Com es recordarà, la Santa Seu vetà el teòleg José Ramón Busto, que comptava amb un sòlid suport en el claustre.

El nou rector, Manuel Gallego és vallisoletà i té 47 anys. Prendrà possessió el 2 de febrer, per un període de dos anys.

Manuel Gallego

Mons. Torrella presenta a Madrid el «Directori ecumènic»

«L'ecumenisme no té marxa enrera»

MADRID.— El president de la Comissió Episcopal de Relacions Interconfessionals i arquebisbe de Tarragona, Mons. Ramon Torrella; el director del Secretariat d'aquesta comissió, Julián García Hernando; el professor Pedro Langa; el pastor de l'Església Evangèlica Espanyola, Luis Ruiz Póveda i el rector de l'Església Ortodoxa romanesa a Madrid, Teófilo Moldován, van presentar a Madrid el *Directori per a l'Aplicació dels Principis i Normes sobre l'Ecumenisme*.

Joan Pau II va aprovar aquest directori el 25 de març de 1993 i va ser presentat oficialment a Roma pel Consell Pontifici per la Promoció dels Cristians el 8 de juny de l'any passat. La Comissió de Relacions Interconfessionals, però, ha ajornat la seva presentació per fer-ho coincidir amb la Setmana d'Oració per la Unitat dels Cristians.

Revisió del directori anterior

El nou Directori —el segon directori que neix després del Concili Vaticà II— sorgeix com una conseqüència del desenvolupament que el moviment ecumènic ha tingut en els últims temps, i per la publicació del nou codi de dret canònic i del Catecisme, esdeveniments que feien necessària la seva actualització. Així, aquest document «reuneix i ordena els principis essencials i normes publicades per l'Església catòlica en matèria ecumènica. I presenta tota aquesta reglamentació de manera ordenada, raonada i coherent, perquè pugui ser un «instrument de formació ecumènica», segons explica García Hernando.

Els bisbes són els primers destinataris del

Director. Igualment, però, està dirigit als capellans i als fidels en general, «ja que tots estan cridats a pregar i treballar per la unitat de l'Església», va dir García Hernando. Pot ser utilitzat, a més, pels membres d'altres Esglésies cristianes.

Formació ecumènica

El Directori està dividit en cinc capítols. El primer està dedicat als principals catòlics de l'ecumenisme. En aquest sentit, Mons. Torrella va assenyalar que «existeix un únic moviment ecumènic, mogut per l'Esperit Sant». I ha ressaltat que «la comunió no es perfecta» i «tots hem de treballar cap a la plenitud de la comunió». «És una gran tasca difícil de realitzar. El pecat existeix, la divisió és fruit del pecat i l'Església necessita un esforç de santedat».

El segon capítol presenta les relacions de l'Església catòlica amb la resta de les esglésies amb les quals manté una comunió real, encara que imperfecta. La tercera part —analitzada per García Hernando— aborda amb «lucidesa i energia l'important problema de la formació ecumènica, a la qual

està obligat tot el poble de Déu, des dels bisbes als fidels més senzills. Dins les novetats en aquest camp, destaca la introducció de les assignatures d'ecumenisme en els plans d'estudis de seminaris i universitats.

La participació en l'Eucaristia, els matrimonis mixtos i les dispenses per a celebrar-los, són temes de què tracta el quart capítol. Mentre l'últim està dedicat a la col·laboració intereclesial.

Valoració positiva de Pedro Langa

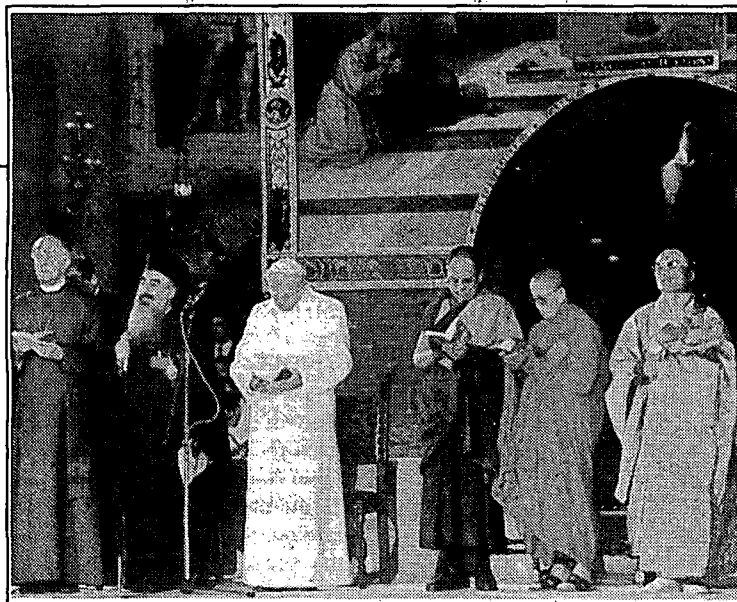
Entre les coses que el professor Pedro Langa va destacar en favor del *Nou Directori Ecumènic* era la definició del treball dels delegats diocesans que podrà ser home o dona; el bon organigrama i un secretariat més representatiu.

Com a punts negatius va assenyalar l'absència de documents d'altres confessions i la falta d'esment del moviment ecumènic de Taizé. Tot i que el balanç global per a Pedro Langa és positiu, «respon al que promet i posa clar on anem i d'on venim».

Els representants de les altres confessions van alabar també el *Nou Directori Ecumènic* i es van centrar en els passos donats fins aquests moments i en la necessitat de la unitat.

Conversions col·lectives

Al final de la roda de premsa, Mons. Torrella va parlar sobre les conversions col·lectives de les quals va dir que cal tenir reserva. «L'Esperit Sant no mou conversions col·lectives. La conversió és un fet personal» —va puntualitzar l'arquebisbe.

Joan Pau II amb els caps de diverses religions mundials a Assís el 27 d'octubre de 1986

RECÉS TRIMESTRAL PER A VIDUES I VIDUS

Organitzat pel Grup de Vídues i Vidus de l'Esperança, a la CASA D'ESPIRITUALITAT DEL SANTUARI D'EL MIRACLE.

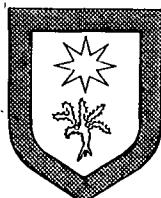
Els dies 12 i 13 de març i 11 i 12 de juny

- ▶ **Tema:** Aprofundiment de la nostra fe en el coneixement de Jesucrist, assumint la nostra condició de viduitat.
- ▶ El P. Daniel Codina ens ajudarà en la recerca del do de Déu de l'Esperança
- ▶ Comença el dissabte a les 9 del matí i acaba el diumenge a les 4 de la tarda.
- ▶ Viatge en grup amb autocar. Informació: Sr. Grané. Tel. (93) 666 11 30 (de 8 a 13 i de 15.30 a 19 h).
- ▶ El Grup de Vídues i Vidus de l'Esperança té per objectiu acollir els vidus i vídues que necessitin un camí d'esperança en la seva nova situació, que ell o ella no han buscat sinó que s'han trobat sense pensar-so, a voltes imprevist, a voltes després d'una llarga i penosa malaltia del cònjuge.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

Per telèfon: (973) 48 00 45

CASA D'ESPIRITUALITAT
25287 EL MIRACLE (EL SOLSONÈS)

BURUNDI

Un cop dur per a l'Església

Tampoc l'Església de Burundi no ha pogut alliberar-se de la violència desencadenada al país. El conflicte ètnic ha tingut com a conseqüència directa l'assassinat de set dels seus membres (cinc sacerdots i dos germans). La jerarquia catòlica, que condemnà unànimement el cop militar, també s'ha vist afectada.

Totes les fonts confirmen que durant els conflictes que va sofrir Burundi a finals d'octubre moriren 500.000 persones. Encara que els mitjans de comunicació no s'han fet ressò d'aquest drama, el que ha passat en aquest país ha estat la més gran tragèdia sofrida per una nació en el món

causats per la violència ètnica, havia posat el seu gra de sorra per acometre la nova etapa pluripartidista. En unes declaracions fetes fa algun temps a la revista italiana *AlfaZeta*, Mons. Ntamwana, bisbe de Bujumbura, havia afirmat que per assolir la pau calia educar la gent a la

se'n va veure exempta.

Encara que les Esglésies cristianes s'afanyaren a condemnar fermament el cop militar i la violència que va dur com a conseqüència exigint una tornada immediata a la normalitat, el fet que l'èlite de la jerarquia catòlica pertanyi a l'ètnia tutsi no ha passat desapercebuda. Alguns sectors ressaltaren el fet que l'Església donés suport a Pierre Buyoya i al seu partit (el UPRONA) durant les eleccions.

Per altra banda, fonts procedents de Ruanda afirmen que l'aparició en televisió del president de la Conferència Episcopal de Burundi, Mons. Ntamwana, entre François Ngeze—un hutu, ministre de l'interior en el govern de Buyoya—i el cap d'Estat Major fou una maniobra per donar la sensació que fins i tot els bisbes estaven dividits entre si mateixos.

El missatge publicat pels responsables de les Esglésies de Burundi no deixa cap dubte. L'Església burundesa no solament ha condemnat enèrgicament i unànimement el cop, sino que també ha estat víctima de les matances. Els sacerdots Ciril Ndayemeye, Fermi Nyedetse, Basile Samoya, François Ntukamazina i Pascal Ndikumana, i els religiosos Avellin Ntakibiry i Athanase Gahungu són set membres de l'Església local assassinats aquests últimes setmanes. Alguns dels quals eren hutus, d'altres tutsis. L'Església ha tingut la mateixa sort que el poble burundès. (M.N)

durant 1993. I així haurà de figurar en el annals de la història.

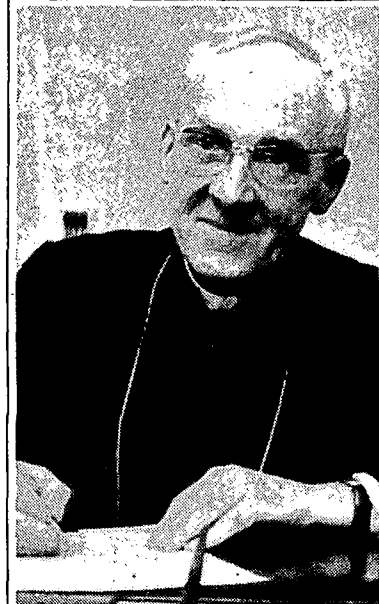
Amb l'elecció de Melchior Ndayaye per una àmplia majoria i l'acceptació dels resultats per part de Pierre Buyoya, Burundi havia entrat en una nova etapa de la seva història. L'Església que mai no va estar exempta dels efectes

reconciliació i la convivència. «Cal respectar l'altre —afirmava—, no considerar-lo com un enemic, acceptar l'opinió de la majoria... cal elaborar una nova cultura nacional». Malgrat tot, la violència va tornar a Burundi (vegi's àmplia informació en el nostre número anterior), i l'Església no

Artesà del Concili Vaticà II i amic personal del Papa

Mort del cardenal Marie-Gabriel Garrone

ROMA.— El cardenal Marie-Gabriel Garrone, antic prefecte de la Congregació per a l'educació catòlica, va morir el 21 de gener als 92 anys.

Nascut a Aix-les-Bains (Saboia) el 12 d'octubre de 1902, Gabriel-Marie Garrone va ser ordenat sacerdot l'any 1925. Després de cursar estudis a la Universitat de Grenoble i a la Universitat Gregoriana a Roma, va obtenir els graus de doctor en filosofia escolàstica i teologia, i fou professor i superior del seminari de Chambéry (1945). Nomenat arquebisbe coadjutor de Toulouse l'any 1947, fou nomenat de seguida arquebisbe de Toulouse i de Narbona i primat de la Gaule Narbonnaise (1956-1966). L'any 1966 fou cridat a Roma com a pro-prefecte de la Congregació dels seminaris i de les universitats, i també ho fou de la Congregació per a l'educació catòlica (1968-1980).

Monsenyó Garrone fou igualment gran canceller de la Universitat Gregoriana i camarlenc del Col·legi dels cardenals. L'any 1960, participà en la fase preparatòria del Concili com a membre de la Comissió per a l'apostolat dels laics de la Comissió per a la doctrina de la fe, i juntament amb aquest títol, relator de «Schéma XIII», qui menà la constitució pastoral *Gaudium et spes* sobre l'Església en el món d'aquest temps.

Monsenyó Garrone era amic de Joan Pau II, que el va visitar el passat novembre a l'hospital Gemelli, on fou hospitalitzat a causa de la seva caiguda. En el seu telegrama de condolència, el Papa ret homenatge a «un pastor ardent, membre actiu del Concili Vaticà II, col·laborador de la Santa-Seu per a l'educació i la cultura».

El col·legi de cardenals compta des d'ara amb 144 cardenals, dels quals 39 són més grans de 80 anys, la qual cosa fa que no puguin participar a una eventual elecció. (APIC)

Ali Agca tenia previst actuar amb un fusell de precisió

Els magistrats italians revisen pistes descurades en la investigació sobre l'atemptat al Papa

Revisant les actes dels dos processos realitzats fins ara, el jutge Rosario Priore, encarregat del suplement en les investigacions, ha tret a la llum alguns detalls particulars als quals llavors no es va donar gaire importància.

Quan fou capturat, després d'haver disparat contra el Papa aquell tràgic 13 de maig de 1981, Ali Agca tenia al butxaca diversos trossos de paper: en un hi havia escrit la reivindicació de l'atemptat. En l'altre, les coses que havia de fer abans i després de dur-lo a terme (tenir-se el cabell, comprar un crucifix, per semblar un pelegrí, etc).

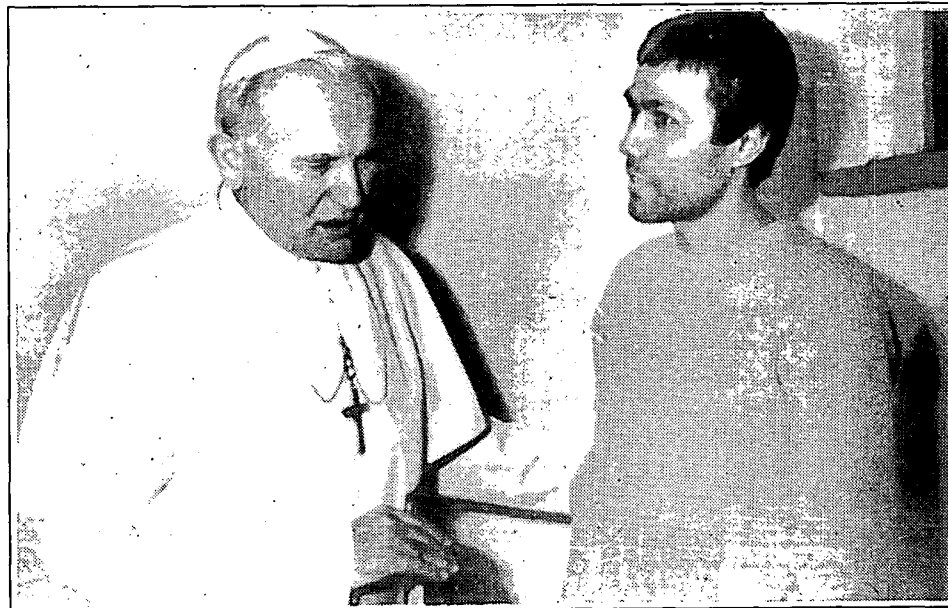
L'element de major interès es refereix, no obstant, al mateix pla de l'atemptat, Agca tenia escrites tres dates: el dimecres 13 de maig, el diumenge 17 i el dimecres 20. Si hagués fallat el primer, hauria tornat a intentar-ho el diumenge, mentre el Papa recitava l'Angelus des del balcó del seu apartament. Hauria usat per això un fusell de precisió. Com a última oportunitat, fixava l'audiència general a la plaça de Sant Pere del dimecres següent.

En el primer procés, Agca fou considerat un megalòman, mentre que en el

Dotze anys després i quan fa pocs dies de l'extradició d'Oral Celik, el presumpte còmplice d'Ali Agca, les investigacions sobre l'atemptat a Joan Pau II continuen reservant sorpreses i noves pistes.

segon aparegué la «pista búlgara», que després va naufragar. El cas és que en cap dels dos es va aprofundir sobre un possi-

ble atemptat amb fusell de precisió, per al qual hauria necessitat també un lloc segur des d'on disparar.

Els magistrats ara pensen que si s'hagués investigat en aquesta direcció potser haurien sortit a la llum noves dades sobre còmplices i mandataris. La pista es va posar en un primer pla després que, a través d'un sacerdot, arribessin a les mans dels magistrats fotografies, preses amb potents teleobjectius, en les quals es veu el papa a través de les finestres de la seva habitació de treball, o passejant en un jardí.

Els magistrats han confiat l'examen de les fotografies a un equip d'especialistes. Els han encarregat d'identificar els llocs des d'on foren preses, així com d'altres possibles punts (balcons, terrasses, etc.) que tinguin visibilitat directa cap a l'apartament pontifici.

Les fotografies foren mostrades fa mesos a Ali Agca, que és a la presó. Segons ha transcendit, l'antic «llop gris» es va mostrar sorprès per les preguntes dels magistrats i acabà afirmant que les fotos havien estat preses pels serveis secrets búlgars. La resposta, en canvi, no satisfà els magistrats. El cas continua obert i s'espera també el que pot aportar Oral Celik.

(E.P.)

El cardenal Joseph Ratzinger esbossà durant un col·loqui amb la revista *Time* una panoràmica sobre la vida de l'Església. *Time* realitzà l'entrevista com a documentació per a un perfil del cardenal Ratzinger, publicat el 6-XII-93. CC en donà notícia i un

breu resum al nº 746. El *Time* oferí el text del col·loqui als mitjans de comunicació de diversos països, entre ells el diari italià *Avvenire* (28-XII-93), del qual en traduïm quasi íntegrament les respostes, donada la importància d'aquella entrevista.

— Els catòlics conservadors lamenten la confusió que existeix respecte als ensenyaments de l'Església. ¿Quines dimensions té el problema? ¿Ha estat aquest un motiu per a la publicació del Catecisme?

— Ningú no pot negar que existeix una profunda inseguretat en relació amb la fe i la doctrina de l'Església. Durant bona part d'aquest segle, la fe catòlica ha tingut una mena d'idioma comú bàsic, que coincidia, almenys parcialment, amb el dels cristians no catòlics. Se sabia què era la gràcia, el pecat, què s'entén per «realitats últimes», etc. En els últims anys, aquest idioma s'ha anat perdent. No solament als cristians separats els resulta difícil entendre's mútuament, també dintre l'Església catòlica es fa molt difícil entendre's. Tanmateix, ja que pensar sense un llenguatge és impossible, no es pot mantenir una unitat intel·lectual concreta sense un mínim de comunió en el llenguatge. Si la fe no es tradueix als sentits, o sigui en el llenguatge i en els gestos litúrgics, perd el seu rostre i la unitat de l'Església perd força.

Els bisbes, partint de la seva experiència, perceberen clarament aquest problema en el Sínode de 1985 (en el qual sol·licitaren la redacció del Catecisme). Tenien raó, i ho demostra l'èxit del Catecisme, cosa que ningú no podia preveure. La gent vol tenir el Catecisme perquè vol saber què significa ara, concretament, «ser catòlic». Es pot parlar d'un plesbicit del poble de Déu, que demostra, més enllà de tota expectativa, la necessitat d'una obra d'aquest tipus.

Actualitat de l'impuls missioner

— El Catecisme parla de les missions. Els cristians liberals s'oposen que se cerquin conversions entre les creences no cristianes, cosa que defineixen com a «imperialisme» religiós; afirmen que els seguidors d'altres religions ja són «cristians anònims», als quals no se'ls hauria d'imposar res. ¿Què respon?

— La seva primera pregunta és: ¿la missió és una mena d'imperialisme religiós? En l'Estat Modern, en la qual missions i colonialisme estaven lligats, podia sorgir aquesta impressió. En part, la difusió del cristianisme fou usada per les potències europees precisament per assegurar el seu poder. Però fins i tot en l'Estat Modern aquesta afirmació té un valor molt limitat. De fet, els conqueridors espanyols veien, i

d'Esteve i de l'apòstol Jaume, començaren a difondre el nom de Jesús «fins als confins de la terra», no podien recolzar-se en cap potència: al contrari, als seus seguidors només els podien prometre persecucions. Malgrat tot, estaven convençuts d'haver trobat quelcom que no podien guardar només per ells: la veritat salvadora sobre la vida de l'home. Hi ha coses que l'home ha de transmetre, perquè no li pertanyen només a ell. La fe, allí on se la reconeix seriosament, pertany a aquesta categoria.

— ¿I sobre els «cristians anònims»?

— Confesso obertament que considero

d'éssers humans, entregant-los lliurement a la mort, viola les regles fonamentals dels drets humans. Cadascú ha de treure les conseqüències d'aquestes regles essencials.

Crisi en el món i en l'Església

— En la seva àmplia entrevista amb Vittorio Messori es mostrava molt pessimista sobre les tendències al voltant del respecte a l'autoritat i la doctrina de l'Església. Des del seu punt de vista, ¿ha canviat la situació?

— «Pessimista» i «optimista» són categories emocionals, sense valor cognosci-

formes i continguts de diverses procedències. Malgrat tot, seria un error afirmar que l'Església catòlica resta al marge d'aquest renaixement religiós. Els anomenats «moviments» són una de les maneres amb les quals l'Església es fa portadora també d'un nou desvetllament religiós. En línies generals, es pot observar que les noves generacions no tenen necessitat de posar a discussió el passat de la fe, tasca a la qual s'ha dedicat, i encara s'hi dedica ferotgement, la generació dels rebels religiosos del postconcili. No tenen necessitat de rebutjar-lo perquè és un passat que no els afecta.

La llibertat a les universitats de l'Església

— ¿Quina és la seva opinió sobre els ensenyaments del Vaticà II referents a la llibertat de consciència dels teòlegs i dels catòlics en general?

— Cadascú, gràcies a Déu, és lliure per elegir responsablement, davant Déu i davant la pròpia consciència, d'unir-se o no a la fe catòlica. En cas afirmatiu, això implica l'addhesió a la fe comuna de l'Església. Pau afirma que el baptisme és «sotmetre's de cor a la doctrina que us ha estat ensenyada» (Rm 6,17). Els teòlegs que sostenen que cada cristià hauria de poder dir i ensenyar el que vulgui en matèria de fe, potser haurien de rellegir les Escriptures, especialment Pau, cosa que em sembla que no fan des de fa força temps.

Tampoc un jutge d'un Tribunal constitucional pot construir-se una Constitució ideal i formar els seus propis judicis sobre la base d'aquesta creació imaginària. Si un està disposat a ser jutge constitucional, ha d'emetre els seus judicis d'acord amb la Constitució real. Si em dic «catòlic», amb això accepto determinats continguts que m'introdueixen en una comunió universal diacrònica i sincrònica. Si arribo a la conclusió de no poder assumir aquests conceptes, és una qüestió de lleialtat reconèixer-ho i treure'n les conseqüències (...).

— Un concepte relacionat amb això és la «llibertat acadèmica». ¿Podria

«Hi ha coses que l'home ha de transmetre, perquè no li pertanyen només a ell. La fe, allí on se la reconeix seriosament, pertany a aquesta categoria».

il·lustrar la seva idea sobre les restriccions intel·lectuals en els seminaris i universitats lligats a l'Església?

— És evident, per exemple, que un jurista que ensenyés en contra la Constitució democràtica i invités a experiments totalitaris, hauria abusat de la llibertat acadèmica. Igualment, un filòsof que es fes portador d'una teoria racista que portés a la violència contra les altres races, no actuaria en conformitat amb el sentit de la llibertat acadèmica (...). Cada disciplina té la seva llibertat i a cada sector és possible imaginar accions que aparentment són expressió de la llibertat, però que en rea-

Tasques que afronta l'Església davant l'any 2000

Declaracions del cardenal Ratzinger a «TIME»

aquesta expressió bastant desafortunada. De la mateixa manera, un musulmà podria afirmar que som tots musulmans anònims, etc. És veritat que el cristianisme té una íntima relació amb totes les grans religions, i que els grans religions, igual com les grans corrents culturals, estan unides d'alguna manera íntimament unes amb altres. Però d'aquí a afirmar que, en realitat tots ja són cristians, ho sàpiguen o no, ho vulguin o no, em sembla fer un pas arriscat: a això sí que jo en diria imperialisme religiós. (...)

Avortament i política

— ¿Quina importància té el nou Catecisme pels polítics catòlics que defensen o consenten l'avortament legalitzat?

— El Catecisme aclareix novament que el primer dret de l'home és el dret a la vida. Ningú no és autoritzat a concedir o treure

aquest dret. Cada home el posseeix per si mateix, no el rep de cap altra persona. Sense aquesta concepció bàsica no existeixen drets humans ni dignitat humana. El Catecisme parteix del pressupost que la persona humana ho és des de la concepció, i que, per tant, ha de ser tractada de conformitat amb aquests drets humans. Qualsevol qui sigui que voluntàriament o activament privi d'aquests drets a un grup

tiu. En analitzar la situació d'una societat, hom no s'ha de preguntar si cal fer-ho de manera optimista o pessimista. És necessari, més aviat, cercar paràmetres precisos per reconèixer les tendències i, amb elles, «l'estat de salut» d'una societat.

L'Església no viu en un altre món, sinó que és integrada per homes que formen part de la societat actual. És evident que avui existeix, en tots els àmbits culturals i de diverses maneres, una crisi de valors i de significats que fins i tot assumeix formes amenaçadores en algunes parts del món. Ens molts casos s'ha arribat al límit de la ingovernabilitat. La violència és un signe de rebuig de les forces morals, el refugi en la droga és fugida, sobretot, de la vida real. Davant d'aquesta situació l'Església no pot ser una illa feliç. Qui ho cregui, tanca; simplement, els ulls a la realitat. La gran crisi de la segona meitat de segle es presenta dintre de l'Església, fonamentalment, com a crisi de fe, de vocacions, d'unitat interna.

Existeix, tanmateix un aspecte nou i important: mentre fa trenta anys encara es pensava poder pronosticar la fi de la religió i l'inici d'una era totalment profana, avui es comprova arreu un nou impuls religiós, una obertura vers la religió. Generalment, se cerca la resposta no en les grans esglésies sinó en les noves formacions comunitàries, que prenen les seves

«La gran crisi de la segona meitat de segle es presenta dintre de l'Església, fonamentalment, com a crisi de fe, de vocacions, d'unitat interna».

amb raó, la tasca dels franciscans, dominics i altres ordes missioners com un obstacle a les seves aspiracions, perquè el baptisme conferia als indígenes els seus mateixos drets i perquè els missioners posaven límits als seus projectes. En el segle XIX es pot trobar una situació similar.

Però el més important és observar el punt de partida de la idea missionera. Quan els cristians després de l'execució

litat soscaven els seus fonaments.

La llibertat religiosa inclou el dret de les comunitats religioses a fundar facultats teològiques en les quals es reflexioni sobre la seva fe específica i es tracti de justificar-la davant la raó. Pertany a la llibertat d'una comunitat religiosa ordenar l'ensenyament religiós segons els seus propis principis (...). En aquest sentit voldria recordar que les mateixes Esglésies reformades, que segueixen el criteri de la *sola scriptura*, preveuen mesures disciplinàries per als docents. Així, a Alemanya, cosa totalment comprensible, fou prohibida la predicació a un pastor protestant que sostenia que el primat del Papa estava d'acord amb les Escripures (...).

Les normes sobre les universitats de l'Església vigilen amb el fi que existeixi una relació equilibrada entre la llibertat d'investigació, llibertat dels professors, drets dels estudiants i fidelitat als continguts de la fe catòlica. Qui conegui la situació concreta de les facultats haurà d'admetre honestament que el vincle al qual és sotmès l'ensenyament ha estat interpretat molt magnànimament (...).

Explicar la fe

—Després de tants anys en els quals s'han permès crítiques al Magisteri i publicacions sense l'autorització formal per part dels superiors religiosos, ¿és encara possible, en la pràctica, seguir en aquesta direcció?

—La pregunta afecta essencialment a les facultats de teologia, que tenen una responsabilitat específica. Un altre camp delicat és la bioètica i la qüestió dels límits morals de la medicina. Quedem-nos a l'àmbit teològic: evidentment, no és possible mantenir la teologia en els límits de la fe per mitjà de mesures disciplinàries. La fe brolla només de l'interior: es creu amb el cor, diu Pau (Rm 10, 10). La teologia és sana, creativa i fructífera només quan la fe és viva. Tots els esforços dels pastors de l'Església —el Papa i els bisbes— han de tendir fer l'Evangeli perceptible al «cor»: després també serà comprès per la intel·ligència. L'essencial per a nosaltres, en aquest camp, és la «ofensiva» positiva al voltant de la fe i la seva racionalitat. El Catecisme de l'Església catòlica va en aquesta direcció. (...)

—¿Vostè creu que els bisbes i els fidels catòlics podran, en la pràctica, concordar plenament amb els ensenyaments proposats per Pau VI l'any 1968 («*Humanae vitae*»)?

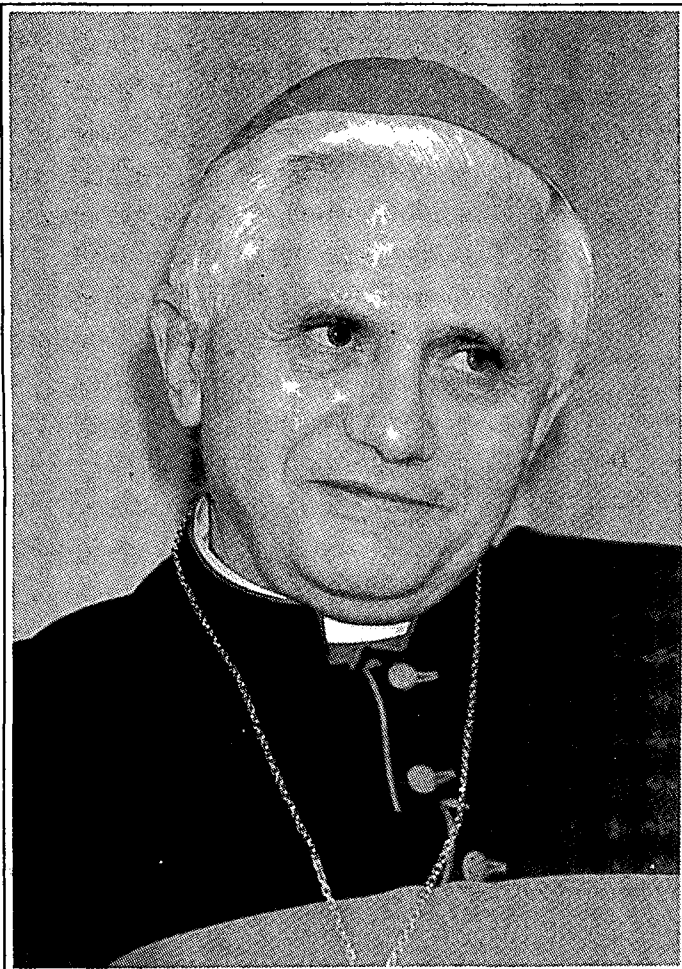
—Mai no s'arribarà a un consens total en una qüestió tan espinosa. Però la fe i la moral no es mesuren amb les estadístiques. Avui, per exemple, també hi ha molts catòlics que malauradament no creuen en la vida eterna, i altres que no creuen en la divinitat de Crist, etc. Qui volgués definir la moral a partir de les estadístiques, hauria de corregir-la continuament a la baixa, perquè justament en aquesta direcció empeny la tendència a l'arbitrarietat de la moral. Això també podria portar a conclusions aventurades i perilloses. Malgrat tot, el consens no és indiferent: el Magisteri haurà de fer tot el possible per presentar la norma de manera que es pugui comprendre i viure.

—La seva Congregació ha criticat el

pare Matthew Fox, que fou després suspès pels dominics dels Estats Units per haver defensat amb força el sacerdoti femení. El pare Fox, ¿va ser condemnat per això?

—No l'hem criticat només i en primer lloc per això, sinó a causa de la seva visió gnòstico-sincretista. (...) Qui estudiï les seves tories sense prejudicis ha d'admetre que, malgrat alguns elements de valor, les seves idees no són compatibles amb el cristianisme del Nou Testament. Per tant, no poden presentar-se honestament amb l'etiqueta «catòlica» (...).

Sobre el que es refereix al sacerdoti femení, la Congregació per a la Doctrina de la Fe cridà l'atenció, en una declaració de l'any 1976, escrita amb gran precisió, sobre el fet que l'Església «no es considera autoritzada» per desviar-se de la tradició apostòlica en la qual no es coneix el sacerdot femení, malgrat que aquesta pràctica pertanyia al patrimoni de les religions del Mediterrani. Em sembla molt important la fórmula elegida: l'Església no pot, sim-

plement, fer allò que vulgui. El Papa no és un monarca absolut, sinó que, com tots els creients, deu obediència a la Paraula transmesa i a la Tradició: és el garant d'aquesta obediència. Per altra banda, també els sacerdots anglicans que criti-

El Papa no és un monarca absolut, sinó que, com tots els creients, deu obediència a la Paraula transmesa i a la Tradició: és el garant d'aquesta obediència.

quen la decisió presa a Anglaterra sobre l'ordenació de les dones es recolzen en aquest punt: no s'oposen a tal decisió perquè tinguin quelcom en contra de les dones, sinó perquè creuen que la seva Església, en aquest cas, s'ha arroгат un poder que no li ha estat donat.

Qüestions teològiques pendents

—Junt amb els ja esmentats, ¿quins altres problemes teològics importants

«Les normes sobre les universitats de l'Església vigilen amb el fi que hi hagi una relació equilibrada entre llibertat d'investigació, llibertat dels professors, drets dels estudiants i fidelitat als continguts de la fe catòlica».

s'hauran, al seu judici, d'afrontar en el futur?

—Crec que la fe sobre la Creació i la seva correcta comprensió és un problema d'importància fonamental. Si Déu no té una relació real amb el món, si el món no està entreteixit amb el projecte de Déu, aleshores la fe perd la seva base i es dissol en la vaga esfera del sentiment. En aquest context, serà necessari també viure de manera nova el diàleg entre ciència i fe, que en els darrers temps sembla més que adormit.

A tot això va unida la qüestió fonamental de la teologia moral: ¿és tot evolució i història, o bé existeix una identitat humana que prové de la Creació? És necessari, doncs, abordar amb forma nova i decididament el diàleg entre fe i filosofia.

Cada vegada és més urgent el diàleg amb les religions mundials i, juntament, l'adequada comprensió de la figura de Crist. En aquest context, s'haurà de reformular la qüestió de Déu com a punt fonamental de la fe. Aquí hi juga un paper important la relació entre l'Antic i el Nou Testament, així com la qüestió relativa a l'Església i Israel.

El tema de fe i cultura està estretament relacionat amb la idea de Déu, i d'ací emergeix altra vegada l'afer del relativisme i de la cognoscibilitat de la veritat: ¿són totes les religions només símbols? ¿És possible, aleshores, posar en un mateix pla «Déu» i els «déus»? En cas contrari,

¿on són els límits? Segons el meu parer, també és necessari aprofundir en la idea de la litúrgia, de les regles i dels límits de la inculturació. Finalment, la concepció de l'ésser humà continua essent un gran repte, i el feminisme n'és un exemple.

Ecumenisme

—El document de la seva Congregació del juny passat sobre l'«Església com a comunió» fou criticat pels representants del Consell Mundial de les Esglésies perquè demanaria als no catòlics admetre la plena autoritat i els ensenyaments del Papat contemporani, senzillament «tornant a Roma». Els anglicans tingueren una reacció semblant davant la resposta final de la seva Congregació sobre el diàleg entre anglicans i catòlics. ¿Estem al final del moviment ecumènic, entès com a reunificació negociada amb les Esglésies ortodoxes i protestants? ¿O hi ha encara lloc per a una certa flexibilitat, retornant als models de l'Església del primer mil·lenni, o per a una nova comprensió del Papat en el futur?

—Naturalment no hem arribat al final del moviment ecumènic. La recerca de la unitat ha de continuar, senzillament perquè ella, segons la nostra fe, ens ha estat encomanada pel mateix Senyor. Altra cosa és la pregunta pels millors camins d'arribar-hi. Em sembla que tots els participants del diàleg ecumènic han arribat a la convicció que manca sobre això una nova consciència i que no n'hi ha prou continuant simplement amb els mètodes de consens utilitzats fins ara. També aquests tipus d'esforç s'han de continuar, però la finalitat i els límits de les seves possibilitats, necessiten una nova reflexió. Sóc de l'opinió que fins ara en aquests diàlegs hem treballat massa segons un model polític: es discuteix i, alguna vegada, s'ha de trobar un compromís sostenible que porti a alguna conclusió. En aquest cas, la unió de les Esglésies seria producte d'un compromís entre teòlegs i teologies.

Penso que la visió d'Oscar Cullman pot ajudar-nos-hi veritablement: Viure la unitat en la separació, en la diversitat. Hem d'aprendre d'acceptar l'altre en la seva alteritat i, justament aquí, dura la nostra profunda comunió. Hem d'aprendre a entendre l'objecció de l'altre com a tasca per a nosaltres mateixos. Quan això s'edevé o quelcom semblant, quan en la diversitat ens mantenim disponibles uns amb altres i, per dir-ho així, ens deixem purificar continuament, aleshores la separació dona fruit a la seva manera, més fructuosa que una unitat superficial.

No s'obliga a ningú

Referent a la carta de la nostra Congregació sobre l'Església com a comunió, mai no hem obligat a ningú a tornar a Roma. Hem intentat exposar la relació entre pluralitat i unitat, i en fer-ho hem repetit molt senzillament, entre altres coses, la doctrina del Vaticà II sobre el Papat en allò que és essencial. Tanmateix, hem afegit que les formes d'exercici del Papat poden ser molt diferents, com ho demostra la història i que per això, en el futur poden presentar-se possibilitats que no podem definir en aquest moment. A més, hem expressat la nostra esperança, que també un dia nosaltres els catòlics descobrim que no es tracta d'una potència autoritària, sinó que respon a la voluntat del Senyor. Per tant, res de «reclam a tornar a Roma».

Europa neopagana

—¿Es troba Europa a punt de fer-se novament pagana, com va dir vostè en certa ocasió?

—A l'Europa de l'Est s'observen dos fenòmens contraris. Per un costat el domini de la ideologia atea, que va durar dècades, ha afeblit les consciències i, amb la falsedat subjacent en el col·lectivisme, ha portat els homes directament a l'egoisme, al replegament en la banalitat, a adaptar-se a la mentida i a limitar-se a allò material.

Per altra banda ha sorgit una nova set de coses més grans; la fe ha despuntat novament i amb major intensitat. A Occident hi ha, en canvi, una mena d'impuls vers la cursa, l'èxit, la possessió, el poder. El terrorisme i la droga són dues maneres de rebel·lar-se contra un món tan estret, símptomes d'un buit existencial amb el qual a la llarga no es pot viure. Però també a Occident hi ha una manera multiforme de renovació de la fe. Potser la diferència entre l'Est i l'Oest no és en el fons tan gran, encara que l'empremta històrica i cultural sigui molt diferent. No es pot negar l'expansió del paganisme postcristià. Però també és evident que el cristianisme no ha acabat. Té simplement les millors respostes.

Canvi en la direcció de Càritas diocesana

Josep Sanvisens substitueix Joan Massa

URGELL

LA SEU D'URGELL.— Josep Sanvisens i Ribot ha estat nomenat director de Càritas diocesana d'Urgell, càrrec que fins ara ocupava Joan Massa, que sol·licità la substitució per poder dedicar-se exclusivament a la seva tasca professional en la delegació permanent del co-príncep episcopal d'Andorra.

Josep Sanvisens té 46 anys, és casat, treballa en la banca i feia quatre anys que exercia de tesorero de Càritas diocesana. A la tesoreria ha actualitzat la comptabilitat i ha ordenat l'economia de Càritas d'acord amb les exigències dels temps actuals. Des de la nova tasca de director de Càritas vol impulsar la realització dels projectes assumits en l'àmbit social, sobretot al Baix Urgell i al Pallars Sobirà, i proposarà iniciatives noves. Continuarà també en el treball de la comptabilitat.

Joan Massa, director de Càritas diocesana des del setembre del 1989, ha sol·licitat la substitució en el servei perquè li resultava incompatible amb la dedicació a la delegació permanent d'Andorra, organisme del qual és secretari i portaveu. Ell mateix lamenta que, per raons professionals, no hagi pogut assistir

a les dues darreres reunions dels delegats de zona de Càritas. A la feina ordinària de la delegació permanent del co-príncep, darrerament s'hi ha sumat la redacció de la Constitució d'Andorra i la seva aprovació per referèndum. La nova ordinació preveu la desaparició de la delegació permanent i seran nomenats un representant del co-príncep i el secretari general dels seus serveis. Per a aquests càrrecs Mons. Martí ha manifestat que desitja dedicació exclusiva, segons manifesta Joan Massa.

Joan Massa, a Càritas diocesana, entre altres projectes socials, ha endegat i impulsat la campanya d'alfabetització i assessorament dels treballadors negres del Baix Urgell i ha col·laborat en l'ajuda del sector ramader i agrícola del Pallars Sobirà. El nou director posarà al servei de les associacions agrícoles i ramaderes del Pallars Sobirà els serveis necessaris que facilitin la seva tasca de coordinació i promoció de noves iniciatives. «Sense caritat no hi ha Església», ha estat el lema que ha inspirat el servei quadriennal de Joan Massa, que continuarà col·laborant amb el nou director com a voluntari de Càritas.

■ Antoni Mirabet

Nova delegada adjunta d'Ensenyament de la diòcesi de Lleida

LLEIDA

Maria dels Angels Santa Bañeres, catedràtica de Filologia Francesa a la Universitat de Lleida, mare de família, és de fa pocs dies delegada diocesana adjunta d'Ensenyament. Succeeix en el càrrec a la Sra. Maria Rubies, a.c.s., que va morir ara fa un any. La Sra. Maria Angels Santa arriba a la delegació en un moment de molta activitat i delicat per l'atenció al professorat de religió, formació i acompanyament. També en relació amb els pares i l'escola.

Precisament pensant en tot això la delegació d'Ensenyament atenta a la formació permanent dels professors de religió, organitza cursos i trobades. Així els professors no estan sols i poden exercir el seu magisteri no sols com una feina.

Dies passats el 15 de gener, va tenir lloc una d'aquestes trobades, en aquest cas eren professors de religió del cicle inicial, que estudien el «disseny curricular» de la classe de religió. Estudi pel qual es troben cada quinze dies, en dos grups alterns.

En total el nombre de professors de religió nomenats pel bisbat de Lleida en l'escola pública d'EGB són 62 i en l'ensenyament mitjà (BUP-FP) 23.

■ Jaume Montaña

EDITORIAL CLARET novetats

LA VIDA EN L'AMOR

Ernesto Cardenal

198 pàg. PVP: 625 pta. 3ª ed.

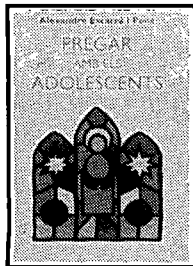
Aquest llibre és completament tradicional —a vegades com sant Agustí— i completament modern —no és aliè a la visió de Teilhard de Chardin—. És també completament sincer i senzill, cosa que és un dels principals senyals de l'autenticitat d'un ensenyament espiritual.

PREGAR AMB ELS ADOLESCENTS

Alexandre Escarrà i Pons

Daus 122, 142 pàg. PVP: 975 pta.

Conjunt de materials per a introduir els adolescents i els joves en la pregària: consideracions sobre les actituds i les condicions que la fan possible; un ampli recull de pregàries molt variades; un conjunt d'experiències viscudes dia a dia.

APRENDRE A VIURE SENSE ELL

EL CAMÍ DE LA VIUDETAT

Pierre Joly, Hélène Marchal

Daus 134, 184 pàg. PVP: 1.200 pta.

Aquest llibre ajuda a afrontar els problemes que planteja el fet de quedar-se viuda. Problemes afectius, emocionals, psíquics, tractats des d'un punt de vista cristià. Completat amb tres interessants annexos entre els quals un és dedicat a les principals gestions administratives a fer.

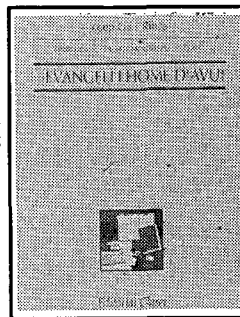

EVANGELI I HOME D'AVUI

Josep Gil i Ribas

Eines 19, 190 pàg. PVP: 475 pta.

Un llibret que ha fet molta història, ara en català. Farà un gran servei a tota mena de grups, comunitats, parròquies... a l'Església.

LA FAMÍLIA

Exhortació apostòlica

Familiaris Consortio

Joan Pau II

Documents 22, 250 pàg. 2ª ed.

L'Església vol fer sentir la seva veu i oferir la seva ajuda a tot aquell qui, coneixent el valor del matrimoni i la família, tracta de viure'ls fidelment.

QUÈ EN FAREM D'AQUEST JOVENT?

J.M. Bovet, J. Campistol, A. Clavé, J. Llastarri

Fer escola 1, 248 pàg. PVP: 1.200 pta.

Llibre adreçat als pares i mares amb fills o filles adolescents. Estructurat a base de preguntes que fan referència a situacions que el jovent viu en aquesta edat i que sovint generen un estat de preocupació en els seus progenitors.

«L'ESPERIT SANT VINDRÀ SOBRE TEU»

PER UNA CATEQUESI DE CONFIRMACIÓ

Lluís Cortés

Bri 38, 32 pàg.

Textos de la Sagrada Escriptura que ens refermen en la força de l'Esperit Sant:

JESÚS DE NATZARET

Grup Kairol

32 pàg.

Cançons, algunes ja de ben conegudes, altres de recent creació, que reflecteixen la vida de multitud de joves que han conegut Jesucrist i han volgut fer d'ell el sentit de les seves vides.

PETITES COSES GRANS

M. Neus Rodés

36 pàg.

De les coses petites, fetes amb amor, en surt la pau, l'alegria, la vida, De les petites coses de cada dia es fan els pobles, es fa la cultura, es fan les «coses grans».

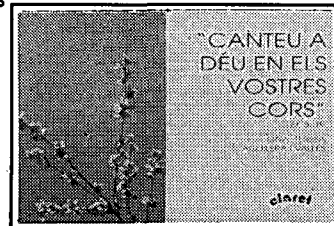
Hi ha casset a part.

CANTEU A DÉU EN ELS VOSTRES CORS

Gna. Teresa Aguilera i Vallès

40 pàg.

Aquestes melodies ens ajudaran a pregar, estimar, alliberar l'esperit i elevar-lo, agràits, al Creador

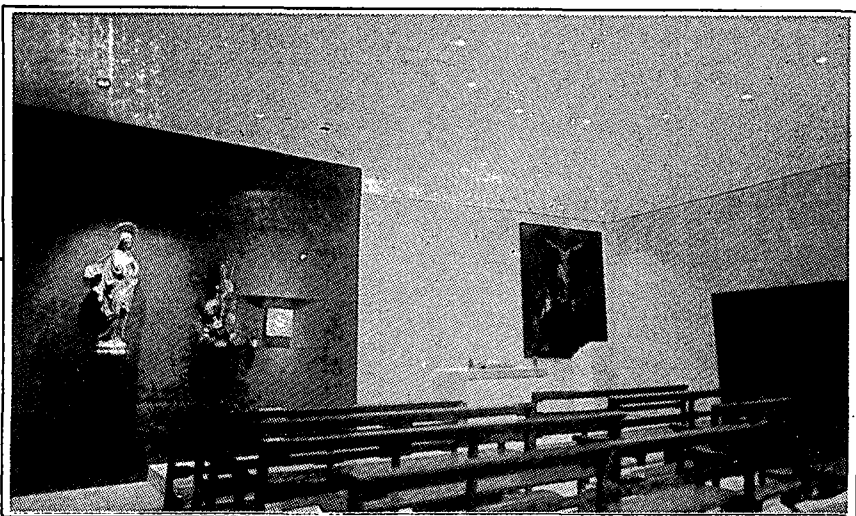
NOSALTRES SOM MEDI

MILLOREM EL NOSTRE ENTORN

Moviment de Centres d'Espai Cristians - Noè Rivas

32 pàg.

A través de la cançó també es poden transmetre uns valors i unes actituds generadores d'una correcta relació amb el medi ambient.

Inauguració de la nova capella a la Soledat

IGUALADA.— Divendres passat fou un dia important per a la parròquia de la Nostra Mare de la Soledat d'Igualada. El seu projecte de nous locals adossats a l'antiga església parroquial, tot i que encara no estan del tot acabats, sí que han arribat a una fita molt important. La necessitat de disposar d'un espai amb dimensions adequades a les celebracions amb pocs assistents, especialment els dies feiners, ha estat coberta amb la inauguració divendres passat de la nova capella amb accés pel carrer del Vidre.

Era previsible que un acte així, fes el lloc incapaç d'encabir els qui en volien ser testimonis. Presidí l'acte el nostre bisbe Josep Maria Guix, acompanyat del vicari episcopal, Salvador Bardulet, i el vicari de Santa Maria, Joaquim Fàbregas, en representació de l'arxiprest que no hi pogué assistir, a més del rector de la parròquia, Mn. Joan Valls, hi concelebraren representants dels caputxins i escolapis i altres sacerdots.

A l'homilia, el nostre bisbe —de qui es recorda que celebrem els seus 25 anys d'episcopat aquests dies— féu una catequesi sobre el significat de l'altar en la litúrgia cristiana, centrada en quatre punts: com a ara del sacrifici, com a taula del convit pasqual, com a font de gràcia i salvació i com a sepulcre de cossos sants, conclouent que «tot haurà de convergir a l'altar perquè tot brolla d'ell».

Consagració de l'altar

La solemne i llarga cerimònia de consagració fou seguida per tothom amb expectació, ja que és una celebració poc freqüent. Així després de les lletanies dels sants que cantà el rector Mn. Valls, hi hagué la col·locació o enterrament de les relíquies dels sants, una d'elles de santa Joaquina Vedruna que portà les seves monges a l'Hospital igualadí, ara dins la demarcació parroquial de la Soledat. Després el bisbe recità la llarga oració recordant fets salvífics, abans de la unció amb el sant Crisma en els quatre angles i al centre de l'altar, amb el complement de la cremació d'encens i il·luminació d'aquests cinc llocs de la nova arà. La cerimònia acabà posant les tovalles i els cirials per així poder-hi celebrar ja l'eucaristia. En acabat tothom va poder passar a besar el nou altar consagrat, tal i com ho indicà el senyor bisbe. Es repartí un recordatori amb la fotografia de l'interior de la nova capella i se serví un refrigeri a tots els assistents.

■ J.M.

VIC

GIRONA

Artur Soldevila, director de Càritas Diocesana de Girona

GIRONA.— El bisbe de Girona, Jaume Camprodon, ha nomenat director de Càritas Diocesana Artur Soldevila i Feliu, que el juny passat es va jubilar com a delegat del Ministeri d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. Soldevila ha substituït Eduard Berlosó que ja portava sis anys al davant de Càritas.

Per altra banda, el bisbe de Girona també ha signat els següents nomenaments: mossèn Joan Cros i Font, penitencier ad tempus de la catedral, en substitució de mossèn Andreu Bachs, mort d'accident; mossèn Joan Amich i Raurich, rector de la parròquia de Sant Pere Màrtir d'Olot; mossèn Joaquim Giol i Aymerich, mossèn Felip Hereu i Pla i mossèn Miquel Ramió i Feliu, membres per designació directa del nou Consell Presbiteral; i mossèn Joan Baburés i Noguera, mossèn Pere Bach i Fernando, mossèn Josep Balateu i Corominas, mossèn Genís Baltrons i Robert, mossèn Jordi Font i Plana, mossèn Joan Pujol i Prat i mossèn Frederic Pujol i Tarrés, membres del Secretariat Diocesà de Pastoral Litúrgica del bisbat de Girona.

■ M. Caballé

La diòcesi peruana d'Abancay té el seminari ple

GIRONA.— El bisbe monsenyor Enric Pèlach i Feliu, natural de Girona, actualment prelat emèrit de la diòcesi peruana d'Abancay, ha escrit una carta a l'Associació d'Amics d'aquella Església particular demanant ajuda per atendre les sol·licituds de molts joves que volen ingressar al seminari i no tenen plaça. Monsenyor Pèlach diu que els dos seminaris —menor i major— estan totalment plens i, a més, el bisbe veí de Huancavelica ha demanat que l'ajudi a obrir un seminari major mentre envia els més petits al d'Abancay.

Per altra banda, aquesta diòcesi té un menjador obert per a nens i joves pobres, atenent cada dia prop d'un miler de començals en el seu menjador. Finalment, monsenyor Pèlach diu que ha fet tres edicions abreviades del Nou Catecisme de més de cent mil exemplars.

■ M. Caballé

Càritas crida les consciències

El repte de la crisi actual

SOLSONA

Aquesta institució eclesial que canalitza, fa anys, la bona voluntat —material y espiritual— dels fidels catòlics cap al món de la misèria i de la marginació, és ben viva en el nostre bisbat. La seva seu és a la parròquia de Tàrraga, a l'Urgell, i des d'allà es mobilitzen les energies de tota la diòcesi, amb delegacions ben actives a les tres zones del Llobregat, del Solsonès-Cardener i de l'Urgell-Segarra.

La seva tasca es mou principalment en dues direccions. Una, l'ajuda directa assistencial a través d'uns programes proposats a les assemblees diocesanes, la darrera de les quals es va celebrar l'octubre passat a Solsona: Transeünts. Drogodependents. Immigrants. Voluntariat i vellesa. Casals d'infants. Servei de treball i Cursos per adults. L'altra vessant de Càritas és la conscienciació dels catòlics solsonins sobre els greus problemes i les noves dificultats que la

primera feina i als sectors en reconversió, especialment el primari (agricultura i ramaderia) de molta importància encara, per les terres del nostre bisbat.

Replantar-se el repartiment del treball

El document acaba fent una crida a tota la societat: funcionaris, clergues, religiosos/es, jubilats, polítics individuals i partits democràtics. Creiem que val la pena de llegir, meditar i divulgar l'esmentat document (es publicarà íntegrament en el Butlletí del bisbat i en algun altre mitjà diocesà i es pot demanar a la parròquia de Tàrraga) o almenys, el resum que la Càritas solsonina ha divulgat.

En tot cas, nosaltres ens fem ressò d'alguna de les seves recomanacions:

«Aprendre a interpretar l'Empresa com una unitat econòmica en la qual intervé el capital i el treball».

«Es pot considerar que l'Empresa té una funció social, quan la retribució empresarial és respectuosa amb la de la resta del personal i els fons necessaris per atendre la continuïtat de la pròpia Empresa.»

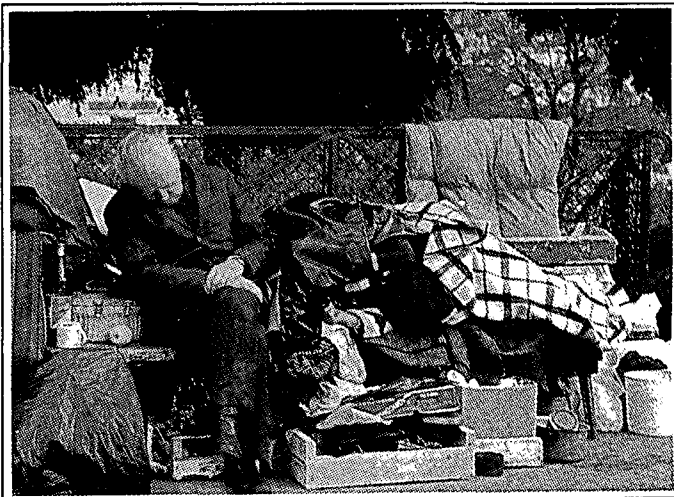
«Una actitud negativa seria tancar-se en un mateix. Així, només s'aconseguiria acumular més poder i benestar en mans d'uns pocs mentre s'agreuja la situació de la majoria.»

Al final, fa una crida per «la societat a plantejar-se el repartiment del treball i exhortant a la retribució

digna de totes les feines, per senzilles que siguin. Quant als governants, els demana que no cal pas que sigui l'Estat el paraigua protector del ciutadà, però que tampoc no insisteixin a aplicar models econòmics que ja no són portadors de les solucions que els nous temps demanen i necessiten».

Ens ha semblat molt interessant aquesta crida de la Càritas solsonina que ella mateixa declara «que té entre els seus objectius l'assistència als estaments marginats de la societat, llur promoció i la denúncia de les causes que motiven aquesta marginalitat». O, si ho volem dir d'una altra manera, donar peix i ensenyar a pescar» tasca ben cristiana, certament.

■ Lluís Badia i Torras

Càritas denuncia les causes de la marginació

situació actual del país provoca, de cara a «educar per a la crisi» tots els elements socials implicats.

A aquesta darrera finalitat respon el document que Càritas acaba de fer públic i que porta per títol *La crisi: un repte per a nous horitzons*, i que proposa uns punts de reflexió per a tothom: per als treballadors en actiu, els directius i tècnics, els empresaris, els professionals independents, els inversors, els antics treballadors als quals se'ls ha concedit jubilació anticipada; però també a aquells que han perdut el lloc de treball, als col·lectius de joves que busquen la

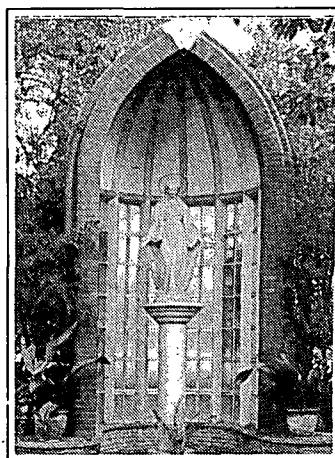
HOME, JOVE, FES EXERCICIS...!

Del 28 a les 20 hores, fins al 5 de març a les 18 hores.
SETMANA SANTA. Del 28 a les 20 hores, fins el 2 d'abril a les 18 hores.

Amb Crist al desert, prepara la Pasqua

A la casa Nostra Senyora de Montserrat de Caldes de Montbui (Barcelona). Tel. 865 44 96. Sota la direcció d'un Pare Cooperador Parroquial de Crist Rei (Pare Vallet)

El P. Hilari Raguier parlà sobre el Cardenal Vidal i Barraquer

«Home d'església al servei del poble»

TORTOSA

Anualment, al redós del Nadal, la Fundació Manyà organitza una conferència que commemora la mort del seu mestre Mn. Manyà. El tema es servit per l'actualitat eclesial i el conferenciant és seleccionat d'entre els més experts. Però, aquesta vegada es volia ressaltar la sintonia d'ideals entre el canonge tortosí (Mn. Manyà) i l'arquebisbe de Tarragona (1919-43), Cardenal Vidal i Barraquer.

Hilari Raguier, monjo de Montserrat i historiador en línia d'investigació i també de divulgació, llegí la seva conferència en tres parts:

—Vidal i Barraquer, impulsor de l'apostolat bíblic en català i,

molt especialment, centrat en el Nou Testament així com en les «Vides» de Jesús. Va recordar que la nova Bíblia catalana interconfessional, té, entre d'altres, un valuós precedent en l'arquebisbe de Tarragona.

—La gestació de la Carta col·lectiva (1-VII-1937) de l'episcopat espanyol en favor de l'Espanya del general Franco. Raguier, citant sempre fonts documentals, explicà el conegut «No» cardenalici a signar la històrica lletra. Això li costà viure a l'exili fins a la mort.

—Més breument, el conferenciant en la tercera part establí la intuïció del Cardenal sobre la col·legialitat eclesial tractada pel Vaticà II. En feu una aplicació actual en el Concili Provincial Tarraconense, ara en fase diocesana.

Al final de la conferència, aplaudida per més de cent persones, el Sr. Ramon Rosales, Director de la revista cultural *Tres-mall*, editada a Sant Carles de la Ràpita, explicà, els objectius, sensibilitats i àmbits d'aquesta publicació semestral. Es va dedicar un número monogràfic a la figura de Mn. Manyà.

La cloenda del bisbe Lluís, relligà les dues intervencions amb la personalitat de Manyà i agrai a la Fundació el patrocini sobre una obra, recentment apareguda, sobre Manyà com intel·lectual i home d'estudi. El seu autor és de la Terra Alta. Finalment dir que ara la Claret ens obsequia amb l'edició d'un estudi prologat per l'Arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles.

■ J. Blanc i Bahima

Publicació d'una miscel·lània sobre el Dr. Ramon Torrella i Cascante

TARRAGONA

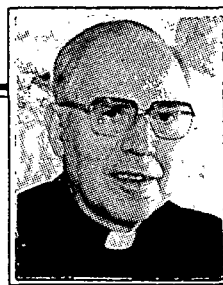
Amb motiu dels vint-i-cinc anys de servei episcopal de l'Arquebisbe de Tarragona, Dr. Ramon Torrella, el Consell Episcopal de l'Arquebisbat ha decidit de publicar una miscel·lània que, «tot i tenir per centre la seva persona, no en fos ell exclusivament el protagonista, sinó que tractés d'alguns dels molts esdeveniments eclesials en què ha estat involucrat, sigui a nivell català, espanyol o bé internacional».

Mn. Romà Comamala Valls i el Sr. Jaume Agudé Sordé han estat els coordinadors de les aportacions i col·laboracions de la miscel·lània.

En fa la presentació Mn. Joan Aragonès, vicari general, que creu «que, en conjunt, les presents col·laboracions constituiran un bon banc de dades que seran útils a tots els interessats en el coneixement d'aquest període, crític i encisador a la vegada, de la història de l'Església» que ha tocat de viure a l'arquebisbe Ramon Torrella, col·laborador molt proper dels papes Pau VI, Joan Pau I i Joan Pau II.

● C.C.

FETS I CRITERIS

La campanya contra la fam

El proper diumenge celebrem la Campanya contra la fam, que promou Mans Unides. ¿Com va néixer Mans Unides? L'any 1960 el director de la FAO, conscient de la importància de l'acció privada, va llançar, a nivell mundial, la primera Campanya contra la fam.

A Espanya, aquesta primera campanya va ser organitzada per les Dones d'Acció Catòlica. Més tard, aquesta iniciativa es va consolidar com una organització—catòlica—no-governamental per al desenvolupament, que es va anomenar Mans Unides.

L'any 1960 es va recollir mig milió de pessetes; l'any 1984, 879 milions, i l'any passat s'arribà a la xifra de 5.276 milions, quantitat que correspon a un equivalent de 136 ptes. per habitant.

Amb la recaptació de l'any passat es finançaren 1.207 projectes a 62 països d'Àsia, d'Àfrica, d'Amèrica i d'Oceania. Aquests projectes comprenen els sectors de l'agricultura, de la sanitat, de l'educació, de l'àmbit social i de la promoció de la dona.

És important remarcar que les ajudes són enviades directament a la població beneficiada, cosa que redueix enormement les despeses i augmenta l'eficàcia.

El total recollit s'envia íntegrament (94%) als països necessitats. Durant la campanya de l'any passat es va destinar un 3,4% a la sensibilització de la població espanyola i un 2,6% a la gestió i administració.

Els països de la fam interpel·len avui, de manera dramàtica, els països de l'opulència. Aquesta denúncia fou feta, fa 27 anys, pel papa Pau VI en la seva encíclica sobre el desenvolupament dels pobles, la *Populorum progressio*.

Mans Unides, amb la seva campanya, ens exhorta a donar una resposta al crit de justícia i d'amor que surt dels països pobres. Enguany, la campanya té com a lema: «La teva indiferència et fa còmplice». És com un senyal d'alerta que ens vol desvetllar de la nostra resignació i del nostre conformisme. La societat de consum, dissortadament, adorm la nostra sensibilitat i fa que restem indiferents o empresonats per la nostra comoditat. El cristià no pot romandre mai indiferent davant el sofriment del germà.

El Concili Vaticà II va recordar la doctrina de l'Església en afirmar que «Déu ha destinat la terra amb tot el que conté a l'ús de tots els homes i pobles, talment que, sota el guiatge de la justícia, acompanyada de l'amor, els béns han d'arribar igualment a tothom» (*Gaudium et spes*, n. 69).

Conforme a les exigències de la justícia i de l'equitat s'ha de treballar coratjosament perquè s'eliminin, tan de pressa com es pugui, les enormes desigualtats econòmiques que existeixen i que, ben sovint, encara porten un ritme creixent. Per aconseguir una solució global, són necessàries unes transformacions audaces i profundament innovadores que arribin a establir un nou ordre econòmic internacional. La consecució d'aquestes fites és una responsabilitat prioritària dels governants i dels responsables de l'economia mundial.

També nosaltres, però, hi tenim la nostra part de responsabilitat. Mans Unides ens adverteix que no en siguem còmplices amb la nostra indiferència, i per això ens demana una resposta generosa conforme a les nostres possibilitats.

■ † Ramon Torrella i Cascante

Arquebisbe de Tarragona i Primat

¿Com viure la missa?

LA CONCA DE BARBERÀ.—Per a aquest curs i per tercer any consecutiu, els preveres de la Conca preparen unes conferències o xerrades sobre el tema «Com viure la missa». Aquests actes es fan a les parròquies que ho sol·liciten, d'acord amb els dies i hores convinguts.

● C.C.

Respondre al malalt

TARRAGONA.—Al centre pastoral «Bisbe Borràs», el Secretariat de Pastoral de la Salut ha reunit els visitadors de malalts per parlar sobre «El malalt: ¿Qui és, què fa i què espera?». J. Ramon Badia, amb la seva xerrada, va exposar la manera com l'Església pot i deu respondre al malalt.

● C.C.

UNA VEU EXULTANT

UNA VEU EXULTANT

Cantoral amb 275 cançons que el poble cantarà amb entusiasme

Cançons del temps de durant l'any

Aquest repertori feia falta. Aneu-lo aprenent. Alterneu-lo. Una taula amb els cantorals a l'entrada de l'església en aquella missa o l'altra...

Preus assequibles: Amb solfa (384 pàgs) 750 pts. Amb lletra sola: (224 pàgs) 375 pts. Totes les cançons estan en cassette. Les canten 10 corals diferents. Fan de bon escoltar. Venda a les llibreries religioses.

Quan els amics ens deixen

BARCELONA.— En tenim una llarga experiència, els pelegrinatges de *Catalunya Cristiana* són una font de relació humana entre les persones que hi participen; no els costa intimar en el curs del viatge i, ben aviat, el llaç de l'amistat les uneix, com a fruit de la convivència d'uns dies de veritable germanor. Això es fa més evident i més viu quan el terme del pelegrinatge és Terra Santa o Roma.

Així vaig tenir el goig de conèixer el matrimoni, Ricard Ginebreda i Cazes i Maria Plana i Planas, de Molins de Rei. D'aleshores ençà, hem estat bons amics i he valorat la qualitat de la seva vida cristiana.

Ara m'he assabentat amb dolor que l'11 de gener passat van morir tots dos junts en un tràgic accident de circulació.

Recordant les nostres reflexions compartides a la terra del Senyor, quan meditàvem que Jesús és el camí que ens porta al Pare, penso que els amics Ricard i Maria ja l'han fet del tot aquest camí i gaudeixen de la plenitud del seu amor.

Eren també bons amics i col·laboradors de *Catalunya Cristiana*. Per això he volgut portar aquí el seu record com a petit homenatge a la seva memòria. Preguem per ells, alhora que expressem el nostre condol als seus familiars, entre els quals es compta el bisbe Joan Carrera Planas.

■ Maria Figueras i Salvadó

Diada de sant Francesc de Sales, patró dels periodistes

«Cal transmetre notícies amb valors humans i cristians»

BARCELONA

Amb motiu d'escaure's dilluns, 24 de gener, la festivitat de sant Francesc de Sales, patró dels periodistes, el Dr. Ricard Ma. Carles, arquebisbe de Barcelona, ha volgut atorgar unes distincions en reconeixement d'algunes dedicacions dutes a terme en els mitjans de comunicació. Són les següents:

—a l'equip del programa *Creure avui* de TV-Mataró, en reconeixement al seu servei i a la difusió que fa de la bona notícia;

—a la revista *Ronçana* (Revista de la Vall del Tenes), en reconeixement al servei que fa de difusió dels valors humans i cristians i d'informació d'Església, coincidint amb el seu 25è aniversari;

—al Sr. Francisco Bermúdez i Sánchez, en reconeixement al seu servei a la Delegació diocesana per als Mitjans de Comunicació Social (col·laborador durant 45 anys);

—al Sr. Jordi Campà i Martín, en reconeixement al seu servei al món de la comunicació (enregistrament mensual de les glosses i cartes dominicals dels nostres prelatos);

—a la Fundació Ajuda i Esperança, en reconeixement al servei d'atenció i orientació que presta mitjançant el Telèfon de l'Esperança de Barcelona.

L'acte de lliurament dels diplomes va ser el mateix dilluns 24, al Palau Episcopal.

El bisbe Ricard M. Carles amb els premiats

La celebració de l'eucaristia amb motiu de la festivitat, convocada enguany conjuntament per aquesta Delegació, per periodistes cristians del Col·legi de Periodistes de Catalunya i per la parròquia de Sant Francesc de Sales, va fer-se en aquesta mateixa parròquia. Va ser presidida per delegació expressa del Sr. Arquebisbe, pel seu bisbe auxiliar Dr. Joan-Enric Vives, i va ser seguida per un breu concert de cant coral i un refrigeri.

El bisbe Joan-Enric Vives va exhortar els periodistes presents a l'eucaristia a ser testimonis de les notícies positives per transmetre esperança a una societat tan bombardejada per notícies descoratjadores i tristes, que aprofiten les desgràcies per convertir-les en espectacles. Existeix una altra manera de fer periodisme i consisteix a transmetre bones notícies, plenes de valors humans i cristians.

■ N.O.P.

Congrés sobre Marginació Social

«Redimir per a la llibertat»

BARCELONA.— Del 27 al 29 de gener s'ha realitzat al Seminari Conciliar de Barcelona un Congrés sobre Marginació Social amb motiu de la commemoració dels 775 anys de la fundació de l'Orde Mercedari per Sant Pere Nolasc. El Congrés, amb una participació de més de 200

persones, va permetre reflexionar sobre la realitat dels mercedaris, orígens i aportacions a la història de l'Església i a la societat, i sobre la marginació, entesa en un sentit ampli, però amb un accent especial pel món de les presons a Catalunya i a Europa.

un mercedari per un presoner en mans musulmanes, i l'ajut als pobres i als malalts.

Al seu torn, l'historiador de la Mercè, el P. Joaquín Millán Rubio, es va referir a la «trajectòria del compromís redemptor de l'orde de la Mercè». Aquest grup d'informes formaven un bloc, que una vegada finalitzat va donar pas a les al·locucions referides al tema de la marginació. El Dr. Joan Costa i Riera, sociòleg de la Fundació Bofill; va

parlar de la *Marginació o esclavituds modernes*. El Dr. Ignasi García Clavel, director dels serveis penitenciaris de la Generalitat va parlar de *Les realitats de les presons i els seus objectius de futur*, destacant la necessitat d'augmentar les places

penitenciaris i de cercar alternatives creatives a la presó, alhora que es millora la prevenció.

A la recerca de noves respostes

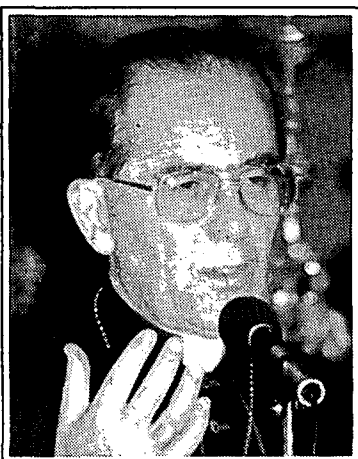
El P. José Sema León, director del Secretariat Nacional de Pastoral Penitenciària de la C.E.E. va fer la ponència sobre *Carències*

de l'empresonat i solucions que s'han d'anar prenent. Les dues al·locucions finals van anar a càrrec del Dr. José Luis Jorí Tolosa, magistrat president de la secció dècima de l'Audiència Provincial de Barcelona, que va parlar d'*El dret humà a la reinserció social* i del Dr. Eugeni Gay Montalvo, president del Consell General d'Advocacia i degà del Col·legi d'Advocats de Barcelona, que va explicar *Els drets humans a les presons: garanties i defenses*.

La clausura va tenir per marc el saló Sant Jordi del Palau de la

Generalitat i va ser presidida per Joaquim Xicoy, president del Parlament. El P. Moliner va dir les conclusions del Congrés i es va llegir un missatge del president de la Generalitat, Jordi Pujol. L'eucaristia a la basílica de la Mercè, presidida per l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles i Gordó, va posar un solemne punt i final a un congrés dedicat a demostrar l'actualitat del missatge de sant Pere Nolasc i de l'orde mercedari, com una resposta sòlida i ferma als problemes de la marginació i de la pobresa. Es va posar de manifest, l'esforç real de l'administració per reinserir la població reclusa i la col·laboració dels mercedaris amb aquesta. Es va preferir parlar dels esforços comuns que es fan per millorar les presons més que no dels seus aspectes negatius. Els més de 200 voluntaris que treballen en l'àmbit de les presons també són una nota d'esperança que la societat, cada vegada està més sensibilitzada pel món penitenciari. S'estan cercant camins alternatius, la realitat és dura i difícil, tanmateix es vol interpretar la llei de forma més creativa. En aquesta feina constructiva hi ha molta gent compromesa fins al final.

■ Núria Oriol i Palarea

Mons. Mario Tagliaferri, nunci apostòlic, va pronunciar un parlament

Les diverses ponències van afavorir la mirada crítica i positiva de l'orde, fent-se ressò del lema *775 anys per a la llibertat*, i de les diverses situacions de pobresa. Van ser prou clares per arribar a tothom i prou concises per permetre el diàleg amb els participants, els quals es mostraven particularment receptius i interessats en els temes presentats. La majoria dels quals coneixien les activitats dels mercedaris i estaven compromesos en treballs en el camp de la pobresa.

El carisma redemptor

El 27 al matí, després de la benvinguda de part de l'alcalde de la ciutat comtal, Pasqual Maragall, el provincial de l'orde de la Mercè a Catalunya, Valentín Moliner, va saludar els participants i presents, i es mostrà satisfet de poder celebrar aquesta festa amb la presentació d'un congrés que tractava un tema tan vital i punyent per l'actualitat com és el de la marginació. També van dir unes paraules el president de la Germandat de la

Mercè, Ignasi Riera, el nunci apostòlic, monsenyor Mario Tagliaferri, i mossèn Josep M. Martí i Bonet, director de l'Arxiu Diocesà de Barcelona, que va exposar la ponència *El carisma redemptor de la Mercè en l'Església de Barcelona*. En aquesta va afirmar que «la Mercè és un autèntic patrimoni cultural i religiós per a la ciutat. La base històrica de la fundació va tenir lloc a la catedral de Barcelona i conflueix en la persona de sant Pere Nolasc, encara que tota la població va donar suport immediatament a aquesta obra».

Les ponències i les taules rodones van servir per desenvolupar el contingut del congrés. El Dr. P. Xavier Pikaza, catedràtic de la Universitat Pontifícia de Salamanca es va referir a la fonamentació teològica de la caritat. El P. Juan Devesa Blanco, cronista de la Mercè, va esmentar «l'aportació de l'orde de la Mercè a l'Església i a la societat» i va explicar les diverses branques, religioses i laicals, d'aquest orde, unes 14 en total, i el carisma propi mercedari, l'accent posat en la redempció dels captius, consistent a canviar

775 anys de la fundació de l'Orde Mercedari

«Ves a poc a poc i arribaràs lluny»

A l'edat de 105 anys ha mort la mare Lidia Aixelà, religiosa franciscana de la Immaculada Concepció

«M'ha agradat sempre l'activitat, però sense presses», deia a aquest redactor la mare Lidia Aixelà i Safont, religiosa franciscana de la Immaculada Concepció, amb motiu de complir cent anys d'edat el 23 de març del 1989. Realment «sense presses» s'ha mantingut, atès que encara ha viscut cinc anys més.

BARCELONA

El dia 4 de gener passat moria plàcidament en mans de Déu i Pare la mare Lidia en la residència que el seu Institut té al carrer de Santaló de Barcelona. La celebració de l'Eucaristia i enterrament tingué lloc en el santuari de Sant Antoni de Pàdua, regentat pels franciscans. Assistí un grup considerable de germanes de l'Institut i de fidels vinguts de diversos llocs.

Un parent de la monja, que solia visitar-la sovint, ha manifestat que la mare Lidia conservava una memòria lúcida i extraordinària, puntualitzant tots els detalls de fets esdevinguts molt temps enrere. La religiosa centenària, com a filla de sant Francesc d'Assís, sentia una gran admiració i estimació per la naturalesa, i una predilecció especial per les flors, que pintava sobre cartulines

que li servien per enviar Nades a les seves amistats.

«Si aneu a veure a monsenyor Ciureneta, digueu-li de part meva que tot allò que vulgui dir-me, ho faci per escrit, perquè així puc llegir-ho amb calma i en tic un gran consol», digué a un grup d'amics que viatjaven a l'illa per visitar el senyor bisbe.

Ara fa cinc anys, amb motiu del seu centenari, la mare Lidia rebé moltes felicitacions, en especial de l'Ajuntament de Barcelona i de La Floresta (Lleida), lloc on va néixer. El batlle d'aquest últim poble li recordava en una placa artística que li fou lliurada, que ella era l'únic fill de La Floresta que havia arribat als 100 anys. De la mare Lidia Aixelà es diu que aconsellava a les seves monges amb aquella frase de la Bíblia: Ves a poc a poc i arribaràs lluny. I tant, com ella!

■ Francesc Gamissans

Seminari menor de Barcelona

Fites del primer trimestre

Entre el Maresme i el Vallès, sobre la pregària i el silenci fecund dels monjos de la Cartoixa, es fonamenta La Conreria, un dels mitjans que el nostre arquebisbat de Barcelona continua oferint per al foment i discerniment de les «llavors de vocacions» adolescents i juvenils.

A l'inici d'un nou any, quan l'estiu només queda en el record i l'inici de curs ja ens ha deixat, volem exposar als lectors de Catalunya Cristiana les fites més significatives del camí recorregut durant el primer trimestre passat.

Enrera queden els dies passats al juny amb malalts, portalliteres, infermeres i pelegrins de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes. Un grup de seminaristes de BUP aprenueren la lliçó: «amor als malalts, amor a la Mare de Déu, amor a Crist eucaristia». Qui ens encoratjava amb aquestes paraules era el nostre Sr. Arquebisbe. Amb ell i amb un grup del Seminari Major compartírem el romiatge. Ars i Taizé també foren dos llocs visitats, copsant l'anhel de pregar sacerdotalment en unió amb tots els cristians de les diverses confessions.

Compaginar família i servei

Es de ben valorar per a una completa formació els dies de vacances. Cadascú ha pogut conuiu en família. Alguns han realitzat un servei al casal del Raval; d'altres com a monitors a colònies amb infants; uns altres han participat amb joves de la pròpia parròquia en campaments i rutes.

L'ordenació dels tres nous bisbes auxiliars, el 5 de setembre, va ser un excel·lent motiu per retrobar-nos abans de començar el curs escolar. Noves cares de joves generosos s'han afegit a la colla del Seminari Menor. Déu continua cridant al seu servei a qualsevol edat.

Enguany són 25 els seminaristes. Pocs. Alhora, també participen de l'escola 14 interns i 81 externs. Hi ha 120 alumnes en total.

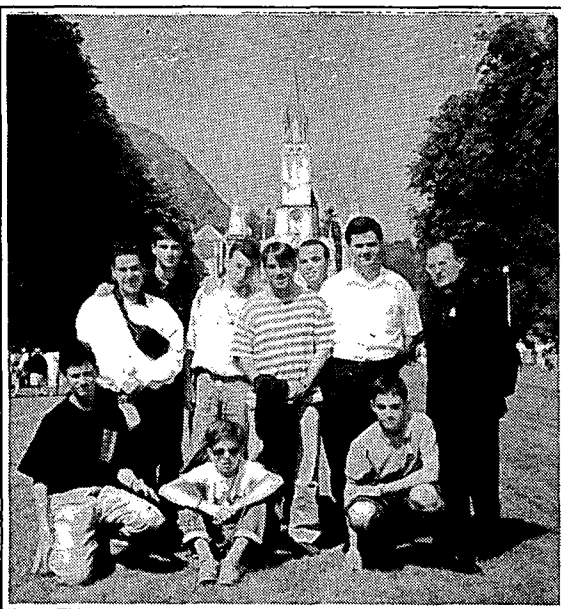
La inauguració solemne de l'inici del nou curs se celebrà el 23 de setembre amb una eucaristia presidida pel nou bisbe auxiliar, Mons. Joan-Enric Vives, rector del Seminari Major i bisbe encarregat de la Pastoral Vocacional. Mons. Vives encoratjà alumnes, professors, formadors i religiosos en la tasca acadèmica, humana i espiritual.

Una altra fita fou, com cada any, el primer dissabte de novembre, dia 6; celebràvem la festa patronal de la Mare de Déu de Montalegre. El Seminari vivia la seva festa major. Després d'una assemblea i trobada amb els pares dels alumnes, ens vam aplegar a l'eucaristia presidida per Mn. Jaume Fàbregas, professor de llatí des del 1949 i que enguany s'ha jubilat. L'acompanyarem

l'equip del Seminari, Mons. Francesc Muñoz i alguns rectors dels seminaristes que, en acabar, compartiren un dinar de germanor. Abans, però, tots els alumnes, pares, professors, religiosos i mossens, seguint la tradició, van acompanyar en processó la imatge de la Mare de Déu de l'Alegria de Tiana, passant sobre una típica catifa de flors que la tarda anterior havia estat preparada pels alumnes.

La pregària acompanya la vida

El trimestre passat s'ha acabat dedicant, del 3 al 6 de desembre, uns dies més intensos a la pregària i la convivència. Són els exercicis espirituals: a Sant Pau de

Els joves van discernint la seva vocació

Segúries, els seminaristes d'EGB amb Mn. Jordi M. Herrero, i al seminari dels maristes de Llinars del Vallès, els seminaristes de BUP amb Mn. Sergi Gordo i ajudats per Mn. Xavier Morlans.

Fent aquesta ràpida mirada als fets esmentats, hom respira feliç davant del batec i els somnis engrescadors d'uns nois que han sentit la crida del Senyor. Són l'afany d'una Església que camina a Catalunya, en temps de «concili», i que no té por de confessar que necessita joves sacerdots.

■ Mn. Sergi Gordo
és formador del Seminari Menor

CARTA DOMINICAL

L'Any de la Família i els mitjans de comunicació

Diu el Concili que aquests, per la seva naturalesa, arriben, i hi influeixen, no sols als individus, sinó també a les masses i fins a tota la humanitat. Recorda l'enriquiment que poden oferir als esperits i a l'expansió del Regne de Déu, però recorda els danys que causen a les persones i a la comunitat.

La temptació de cedir davant la preocupació exclusiva d'augmentar «l'audiència» i l'èxit és un obstacle greu, que engendra desastres —com ha dit recentment Joan Pau II—, avui denunciats, ja que es noten molt més. La família i la comunitat poden i han d'exercir una digna pressió moral sobre els grans centres de producció, no sols per aconseguir canvis decisius, sinó per persuadir-los que oferint temes valuosos d'una forma adequada poden aconseguir un bon acolliment i un èxit més gran també. Em sembla inacceptable la raó que addueixen d'oferir allò que el públic vol. Els costaria molt de provar aquesta afirmació. Si que és cert, però, que quan, sense consultar l'audiència, s'ofereix una determinada mercaderia, els qui l'accepten —i no són pas la majoria— van necessitant fàcilment dosis més fortes d'allò que reben per sentir-se atrets per la novetat, que sovint no ennobleix, sinó que envileix l'esperit dels que ho reben, i abans encara —per la seva gran responsabilitat— el d'aquells que ho produeixen.

I he de dir això perquè els destinataris —sobretot de la TV— són persones de condició cultural diversa, cosa que augmenta la possibilitat de manipulació. Es posen en circulació —ha dit també el Papa— incitacions, missatges, models de vida que tenen una gran repercussió de caràcter ètic. «Per això és gran la responsabilitat dels propietaris, els directors, els autors, els administradors i els productors; en una paraula, dels que el Concili qualifica d'«autors». És una responsabilitat moral que afecta l'«ecologia humana», massa despreciada i fins ridiculitzada i tot des dels «mass media». Aquests mitjans poden provocar una pol·lució dels esperits no pas menys greu que l'ambiental.» M'atreveixo a dir que aquesta darrera fa menys mal que l'altra, que provoca la realització d'actes de què s'ha de defensar la societat empronant aquells que els fan, i que curiosament mai no se n'acusa els incitadors.

Malauradament el nostre país és entre el nombre d'aquells dels quals diu Joan Pau II que «s'hi difonen espectacles i escrits en què proliferen violències de tota mena i s'hi fa com una mena de bombardeig amb missatges que minen els principis morals i fan impossible una atmosfera seriosa, que permeti de transmetre valors dignes de la persona humana». Pel que fa a la violència i la pornografia, el Consell Pontifici per als Mitjans ha recordat que «els legisladors, els juristes i els guardians de la llei estan cridats a respondre del problema de la violència i la pornografia als «mass media». Cal «promulgar» lleis serioses allà on no n'hi hagi; les lleis ambigües han de ser «clarificades», i les que ja hi ha, «aplicades». Hem de defensar les famílies i el jovent de les desgràcies extremadament greus que els afecten, i que no sempre tenen l'origen en elles mateixes, sinó en les incitacions negatives que reben continuament».

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Recordar el col·legi

En una recent emissió del programa «Un tomb per la vida» que emet TV3, el personatge del dia, una excel·lent periodista d'un dels diaris de més difusió de tot l'Estat, va expressar un concepte sobre les monges que regien un dels col·legis dels molts que va concórrer durant la seva edat escolar, que va deixar molt clar que no havia aprofitat cap de les regles de comportament i bona educació que segurament li varen ensenyar: Va dir, senzillament, que aquelles monges eren unes «mal parides»...

Em sembla elemental que s'ho podia estalviar, perquè només va demostrar un tarannà rancorós i, sobretot, una manca absoluta d'educació. I consti que admeto aquelles crítiques sobre l'ensenyança religiosa que es plantegin respectuosament, i fins i tot confesso que algunes penso que són justificades.

També confesso que servo un gran record del meu col·legi de religiosos —escolapis— on vaig ser educat i instruït, i agraeixo de cor l'ensenyament que varen impartir-me, que molt m'ha ajudat en el camí de la vida.

■ Oriol Camps

BARCELONA

• **SETMANA DE LA PARRÒQUIA DE L'ESPERIT SANT, DE BARCELONA.**— Continua fins **diumenge 6**, que a les 12.30h, se celebrarà la dedicació de l'església i de l'altar, pel Sr. Arquebisbe de Barcelona. Dissabte, després de la missa de les 20h, concert de la Coral Esperit Cantaire (Trav. de Gràcia 401, 08025 Barcelona).

• **«UN ANY DEL NOU CATECISME.»**— Acte commemoratiu de l'aniversari de la publicació del *Catecisme de l'Església catòlica*, **dilluns 7**, a les 19.30h, al Seminari Conciliar (c/ Diputació 231, 08007 Barcelona), convocat i presidit pel Sr. Arquebisbe; hi intervindran dom Bernabé Dalmáu, monjo de Montserrat, i el bisbe auxiliar Dr. Pere Tena.

• **JORNADES PASTORALS SOBRE LA FAMÍLIA.**— XXIX Jornades de Qüestions Pastorals sobre «La família: els seus recursos i responsabilitats en un món en canvi», **dies 7 i 8**, a Castella daura (Premià de Mar). Inscripcions: Centre Sacerdotal Montalegre (c/ Rosselló 129, 08008 Barcelona); tel. 323-39-20.

• **INSTITUT DE TEOLOGIA I HUMANISME.**— Continua els **dies 7 i 21**, a la sala Penyafor, dels pares

dominicans, de 19.30h a 21, el curs «Desafios para la evangelización», amb fra Luis-Carlos Bernal, op. Continua també, els **dies 10 i 24**, de 20 a 21h, el curs de teologia de fra Emilio Barcelón, op, i els **dies 11 i 25**, a les 19h, el curs de formació permanent per a religiosos i religioses, amb fra Domingo Castro, op. Més informació a c/ Bailèn 10, 08010 Barcelona; tel. 246-33-00.

• **CONFERÈNCIES AL C.I.C.**— Activitats dels dilluns, de 17 a 18.30h; **dies 7, 14 i 21**, continua el cicle de conferències «Procés cultural de la fe», d'Antoni Bentué; **dilluns 28**, diàleg en la fe i celebració de l'eucaristia amb el P. Josep Massana, caputxí. El C.I.C. és a Via Augusta 205 (tel. 200-11-33).

• **CENTRE CRISTIÀ DELS UNIVERSITARIS (C.C.U.).**— Cicle de tertúlies «Mosaic de barcelonins: Les relacions humanes a la ciutat», **cada dilluns**, a les 20h, fins al 7 de març, i també altres activitats (c/ Villarroel 81, 08011; tel. 323-33-68).

• **COL·LEGI DE RECTORS DE LA CIUTAT DE BARCELONA.**— Sessió sobre «Litúrgia i catequesi», a càrrec del bisbe Dr. Pere Tena, **dimarts 8**, a les 11.30h, a la sala Sant Jordi del Seminari Conciliar.

• **«TALLERES DE ORACIÓN Y**

VIDA.»— Sessions setmanals de dues hores, durant quinze setmanes, seguint el mètode del P. I. Larrañaga (caputxí). Inici **dimarts 8**, de 10 a 22h, al Santuari de Santa Gemma (c/ Capità Arenas 9, 08034 Barcelona). Sessió de perseverança, **dia 20**, de 17 a 19.30h, al Col·legi Mare del Diví Pastor (c/ Bailèn 40, 08010 Barcelona). Més informació: tel. 490-41-48.

• **CADA DIMARTS: EXPOSICIÓ SOLEMNE DEL SANTÍSSIM.**— A la Parròquia de la Mare de Déu de la Bonanova, de 16.30 a 17.30h, llevat que siguin festius, i amb disponibilitat de confessors. Entrada pel despatx parroquial (Pl. Bonanova 12).

• **ORÍGENS DE L'ESGLÉSIA CRISTIANA (Ac 6:12).**— Cicle de conferències de Mn. Josep Rius i Camps, **cada dimecres**, a les 21.30h, fins al 16 de març, a la Parròquia de Sant Oleguer (c/ Nàpols 137, 1r, 08013 Barcelona; tel. 231-36-04).

• **HOSPITALITAT DE LA MARE DE DÉU DE LOURDES.**— Tridu a la catedral, en commemoració de les aparicions, els **dies 9, 10 i 11**, a les 18.30h, amb rosari i celebració de l'eucaristia; el dia 10, imposició de medalles a brancadiers i infermeres; **divendres 11**, festivitat de

la Mare de Déu, seguirà l'eucaristia, presidida pel bisbe auxiliar Dr. Pere Tena, la processó de torxes per la basílica i el claustre, fins a la capella de la Mare de Déu de Lourdes, on se celebraran misses al matí, a les 9.30 i 11.30h, en sufragi dels difunts de l'Hospitalitat.

• **«LA FAMÍLIA, ESCOLA DE VIDA.»**— Curs bàsic organitzat per l'Acadèmia Catòlica de Sabadell, **cada dijous**, de 21.30 a 23h, a l'auditori Dr. Lluís Carreras (c/ Sant Joan 20, tel. 725-75-19), fins al 3 de març, a càrrec de Pau López i Castellote.

• **L'ESGLÉSIA I LA CULTURA.**— Sessions del cicle «Un concili pastoral per a Catalunya», del Centre d'Estudis Pastorals (c/ Rivadeneyra 6, 3r, 08002 Barcelona), **dijous 10 i 17**, de 17 a 18.45h, a càrrec del professor Antoni Bentué. Més informació: tel. 317-48-58.

• **LES PRIMERES COMUNITATS CRISTIANES.**— Sessió oberta, **divendres 11**, a les 20h, a la residència de Filles del Cor de Maria (c/ València 273 pral, 08009 Barcelona), a càrrec del prof. Josep Rius i Camps. Informació: tel. 268-23-42.

• **UNIÓ DE RELIGIOSOS DE CATALUNYA.**— Jornades de formació sobre «L'Església a Catalunya i el rept a la seva tasca evangelitzadora», del **dia 11** (a les 20h) al **13** (després de dinar), a la Vil·la Lestonnac (Pg. Valldoreix 40, 08190 Sant Cugat del Vallès), amb Mn. Joaquim M. Cervera, prev. Inscripcions, al CEVRE, Pl. Urquinaona 11, 2n 2a, 08010 Barcelona; tel. 302-43-67 (dilluns i divendres, de 16 a 19h).

• **50a SESSIÓ TEOLÒGICA PER A PROFESSORS UNIVERSITARIS.**— Sobre el tema de Déu a les ètiques modernes i contemporànies, dis-

sabte 12, de 10.30 a 13.30h, a càrrec de Pere-Lluís Font, al C.C.U. (Villarreal 81, 08015 Barcelona).

• **SOLEMNITAT DE SANTA EULÀLIA A LA CATEDRAL.**— Al matí, a les 9.30h, a la cripta, cant de laudes. Celebració de l'Eucaristia, presidida pel Sr. Arquebisbe, **dissabte 12**, a les 19h. La basílica restarà oberta tot el dia perquè els barcelonins i tots els fidels puguin pregar i venerar el sepulcre de la santa.

• **MISSA DE SANTA EULÀLIA EN RITU HISPÀNIC.**— En el Monestir de Pedralbes, el **dissabte 12** de febrer a les 19 h, se celebrarà la missa pròpia de Santa Eulàlia en l'antic ritu usual a Barcelona fins al segle VIII-IX. A les 18.30h. Mn. Pere Farnés farà una breu explicació del ritu de la antiga missa hispànica.

• **RECÉS PER A RELIGIOSES.**— Dirigit per Mn. Francesc Vergés, prev., **diumenge 13**, a partir de les 10.30h, a la Casa d'Espiritualitat Maria-Antònia París (c/ Major de Sarrià 169, tel. 203-72-12 y 203-74-04).

• **ROBER MISSIONAL STA. TERESA DE L'INFANT JESÚS.**— Exposició els **diumenges 13 i 20 de febrer**, a l'església del Santíssim Sagrament, c/ Camps Elisis 8, 08009 Barcelona.

• **UNIÓN EUCARÍSTICA REPARADORA.**— Trobada mensual, **diumenge 13**, a les 16.30h, dirigida per Mn. Francesc de P. Sala, que es clourà amb la celebració de l'eucaristia, a la residència de les Missioneres Eucarístiques de Natzarret (c/ Mare de Déu de la Salut 26, 08024 Barcelona; tel. 213-01-82).

• **TANDA FEMENINA D'EXERCICIS ESPIRITUALS.**— A Manresa, del **14 al 18**, dirigida pel P. José Solé-Asens, s.i. Per a informació: Obra d'Exercicis Parroquials, c/ Duran i Bas 9, 08002 Barcelona; tel. 301-16-26.

• **«LA FAMÍLIA AVUI.»**— Cicle d'onze conferències organitzat per l'Escola de Psicologia de la Fundació Vidal i Barraquer, els **dies 18 i 25 de febrer; 1, 8, 15 i 22 de març; 8, 15 i 26 d'abril; i 10 i 17 de maig**, a les 20h, a c/ Rivadeneyra 6, 8è, 08002 Barcelona; tel. 318-32-49.

• **ETAPA DIOCESANA DEL CONCILI: TERMINI D'INSCRIPCIONS.**— Els grups que vulguin treballar temes del Concili poden adreçar-se, abans de la fi d'aquest mes, a la Comissió Diocesana per al Concili Provincial Tarraconense: c/ Rivadeneyra 6, 9è, 08002 Barcelona; tel. 301-15-68 (de dilluns a divendres, de 10 a 13.30h i de 17 a 20.30h).

LLEIDA

• **MANS UNIDES / CAMPANYA CONTRA LA FAM.**— Dia de dejuni voluntari, **divendres 11**, a les 20h, a la Parròquia de Sant Andreu (c/ Cavallers), celebració de l'eucaristia i, a continuació, «sopar de la fam». Fira d'objectes d'artesanía i rifa d'obres d'art, a la sala Banca Catalana (Pl. Sant Joan), fins al dia 12, matí i tarda.

PREGUEM AMB EL SANT PARE JOAN PAU II

Aquest mes de febrer el Sant Pare ens demana pregàries perquè la Diada Mundial del Malalt contribueixi a fer reconèixer en el rostre del germà malalt el rostre sofrent i gloriós de Crist.

La llum que irradia la mort i la resurrecció de Crist obre una perspectiva nova a la malaltia i al sofriment. Obre el camí de l'amor, de les obres d'amor envers els malalts en la seva cura i acompanyament.

Certament, el dolor no és intel·ligible des del punt de vista humà. Però Crist amb la seva passió i mort en creu li va donar un sentit nou; associat a la seva passió el sofriment té un altre sentit, té valor redemptor.

Això no vol dir que haguem de buscar el dolor com un bé. Crist lluitava contra el dolor i curava els malalts i netejava leprosos. L'actitud del bon samarità és la que Crist ens recomana, afecte i

entrega al servei del malalt i del necessitat.

La meravellós experiència de fe que es pot viure a Lourdes, —celebrarem la festa el dia 11—, dona al cristià que pateix l'esperança de poder acceptar el dolor inevitable.

Intenció missional

El Sant Pare també ens demana pregàries perquè en els països en vies de desenvolupament siguin degudament assistits i curats els malalts terminals i tots els qui pateixen malalties amb risc de contagi, especialment els malalts de sida.

El creixement de la sida és alarmant. La manca de mitjans adequats la fa encara més cruelment mortal en els països del Tercer Món. La por, la soledat i la desesperació augmenten el patiment d'aquests malalts.

■ Antoni Ma. Serrallonga, s.j.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI;

JOAN ESCOLA 47020 LINARO 00135 ROMA ITALIA.....	17.732 Ptes.
P. RAMON VICANS PB 280 DAR ES SALAAM TANZANIA.....	21.892 Ptes.
COTTOLENGO P ALEGRE C/7 A N66-30 AP AEREO 912 BAR. LAS AMERICAS/BUENAVENTURA COLOMBIA.....	21.892 Ptes.
MARIA BRANCHADELL APARTADO 173 2100 GUADALUPE COSTA RICA.....	21.892 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....	Tel.....
Direcció.....	Població.....D.P.....Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....	
(nom i cognoms)	
L'import el faré efectiu mitjançant:	
☐ taló que adjunto	☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:	
Domiciliació: Banc / Caixa.....	
Sucursal n°.....	
N° compte corrent.....	
Població.....	Província.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.	
Població.....	Data.....
Signatura.....	
"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39	

Any 1994, Any Internacional de la Família

Un programa per a cada u

(Inspirat en les indicacions de l'ONU)

- Estimular la investigació sobre el paper de les famílies en els diversos contextos socials i culturals.

1. Govers i administracions públiques (Central, Autònoma i Local)

- Donar suport a l'A.I.F. amb un sòlid pla d'acció.
- Crear un entorn que afavoreixi la família.
- Constatar que les decisions econòmiques influeixen en les famílies.
- Imaginar programes i polítiques familiars que reforcin la família com un dels pilars fonamentals de la societat.
- Avaluar els efectes actuals i futurs de l'absència d'una política familiar coherent.

2. Organitzacions voluntàries

- Organitzar discussions sobre la vida familiar en les quals intervinguin pares i fills.
- Promoure ajuda mútua en els temps difícils.
- Formar els pares en els grups d'interajuda.
- Ajudar els grups desfavorits, els joves, dones i persones disminuïdes, a trobar feina.

- Facilitar l'accés als serveis familiars.
- Crear possibilitats de trobada i esbargiment sa entre les famílies.

3. Organitzacions no governamentals i empreses

- Estimular els membres a participar en l'AIF.
- Organitzar «Jornades sobre la Família».
- Donar suport a les activitats que milloren la vida familiar.
- Servir de centre de recursos en els aspectes de desenvolupament social i de condicions de treball que influeixen en les famílies.
- Avaluar els objectius de l'organisme en relació a les necessitats de les famílies i de les comunitats.
- Adequades polítiques de Recursos Humans amb incidència familiar en les famílies dels treballadors.

4. Mitjans de comunicació i líders d'opinió

- Crear una atmosfera profamiliar en els mitjans.

- Sensibilitzar la població en qüestions i problemes referents a la família.

- Publicar articles i produir emissions i pel·lícules sobre la família.

- Estimular un clima profamiliar en el camp de les arts i la literatura.

- Insistir perquè l'AIF posi l'accent sobre les necessitats de les famílies de tots els països: industrialitzats i en desenvolupament.

5. Serveis socials

- Millorar la salut i el benestar de les famílies.

- Promoure la comunicació i la solució pacífica dels problemes.

- Cara a les dificultats d'ordre social estimular la solidaritat de les famílies.

- Ajudar les persones ancianes a romandre en la comunitat.

- Reforçar l'habilitat de les famílies per solucionar els seus problemes.

- Verificar si les mesures socials permeten assegurar el benestar de les famílies.

6. Organismes familiars

- Seguir de prop l'activitat dels Govers relativa als serveis socials essencials.

- Donar suport a totes les famílies en dificultat.

- Englobar en «els drets de la família» els drets de les dones víctimes de violència familiar i social.

- Promoure el dret del nen, en particular el dret a una família substituïda permanent i el dret a conèixer els seus orígens.

- Fer prendre consciència de la diversitat d'estructures, funcions i paper de les famílies.

7. Educació i investigació

- Fer participar a les famílies en tots els projectes educatius.

- Servir-se de la xarxa d'escoles per discutir les necessitats de les famílies.

- Estimular les activitats de salut i educació centrades en la família, incloent les famílies monoparentals.

- Oferir cursos adaptats a les famílies que viuen en situacions difícils.

8. La família

- Establir un «consell de família» per reflexionar sobre la identitat de la família i la seva missió.

- Avaluar el desenvolupament de les missions de la família. Establir junts un projecte de «Família»: Valors humans i religiosos a compartir, responsabilitats, tasques específiques de cada un, etc.

- Respectar la llibertat, capacitat, dignitat i les necessitats de cada un.

- Subratllar la responsabilitat de tots cap als infants i les persones desfavorides de la família.

- Reforçar el sentiment de pertinença i responsabilitat compartida a través de reunions, trobades i activitats.

- Incitar a cada u assumir i repartir plenament les tasques de la casa i d'altres responsabilitats.

- Respectar la intimitat i fidelitat entre membres de la família.

(de «Iglesia en Valencia»)

2258. «La vida humana és sagrada, perquè, des del seu origen, suposa l'acció creadora de Déu i sempre es manté en una relació especial amb el Creador, el seu únic fi. Només Déu és l'amo de la vida des del seu començament fins al seu terme: ningú en cap circumstància no pot reivindicar per a ell el dret de destruir directament un ésser humà innocent» (CDF, instr. «Donum vitae» intr. 5).

2268. El cinquè manament prohibeix com a greument pecaminós l'homicidi directe i voluntari. L'assassí i els qui col·laboren voluntàriament a l'assassinat cometen un pecat que clama venjança al cel (cf. Gn 4,10).

L'infanticidi (Cf. GS 51,3), el fraticidi, el parricidi i l'assassinat del cònjuge són crims especialment greus per raó dels llaços naturals que trenquen. Les preocupacions d'eugenèsia o d'higiene pública no poden justificar cap homicidi, encara que el manessin els poders públics.

L'avortament

2270. La vida humana s'ha de respectar i protegir d'una manera absoluta des del moment de la concepció. Des del primer moment de la seva existència l'ésser humà ha de ser reconegut en els seus drets de persona, i entre aquests drets hi ha el dret inviolable de tot ésser innocent a la vida (cf. CDF, instr. «Donum vitae», 1,1).

Manipulacions d'embrions

2275. «Cal considerar lícites les intervencions en l'embrió humà, mentre li

La veu de l'Església en defensa de la vida en el nou Catecisme

respectin la vida i la integritat i no signifiquin, per a ell, riscos desproporcionats, sinó que s'adrecin a la seva guarició, al millorament de les seves condicions de salut o a la seva supervivència individual» (CDF, Instr. «Donum vitae» 1, 3).

«És immoral de produir embrions humans destinats a l'explotació com a material biològic disponible» (CDF, Instr. «Donum vitae» 1,5).

«Algunes temptatives d'intervenció sobre el patrimoni cromosòmic o genètic no són terapèutiques, sinó que tendeixen a la producció d'éssers humans seleccionats segons el sexe o d'altres qualitats preestablertes. Aquestes manipulacions són contràries a la dignitat personal de l'ésser humà, a la seva integritat i a la seva identitat, única, no reiterable» (CDF, Instr. «Donum vitae» 1, 6).

Eutanàsia

2277. Qualsevol que siguin els motius o els mitjans, l'eutanàsia directa consisteix a posar fi a la vida de persones disminuïdes, malaltes o moribundes. És moralment inacceptable.

Una acció o omissió que, d'ella mateixa o per la intenció, produeix la mort a fi de suprimir el dolor, constitueix un assassinat greument contrari a la dignitat de la persona humana i al respecte al Déu vivent, el seu Creador. L'error de judici en

què hom pot caure de bona fe no canvia la naturalesa d'aquesta acció homicida, sempre prohibida i rebutjable.

Fecunditat del matrimoni

2366. La fecunditat és un do, un fi del matrimoni, ja que l'amor conjugal tendeix naturalment a ser fecund. El fill no ve de l'exterior a afegir-se a l'amor mutu dels esposos; surt del cor mateix d'aquest do mutu, i n'és un fruit i un acompliment. Així l'Església, que «pren partit per la vida», ensenya que «tot acte matrimonial ha d'estar obert a la transmissió de la vida». «Aquesta doctrina, exposada moltes vegades pel Magisteri, es basa en el lligam indissoluble que Déu ha volgut i que l'home no pot rompre per la seva iniciativa entre les dues significacions de l'acte conjugal: unió i procreació» (HV 12; cf. Pius XI, enc. «Casti connubii»).

2373. La Sagrada Escriptura i la pràctica tradicional de l'Església veuen en les famílies nombroses un signe de la benedicció divina i de la generositat dels pares (Cf. GS 50,2).

Fecundació artificial

2376. Les tècniques que provoquen una dissociació de pares, amb la intervenció d'una persona estranya a la parella (donació d'esperma o d'òvul, préstec

d'úters) són greument deshonestes. (...)

2377. Practicades dintre la parella, aquestes tècniques (inseminació i fecundació artificials homòlogues) són potser menys perjudicials, però encara són moralment inacceptables. Dissocien l'acte sexual de l'acte procreador. (...)

2379. L'Evangeli ensenya que l'esterilitat física no és un mal absolut. Els esposos que, després d'haver esgotat els recursos legítims de la medicina, sofreixen per l'esterilitat, s'associaran a la Creu del Senyor, font de tota fecunditat espiritual. Poden mostrar la seva generositat adoptant infants abandonats o realitzant serveis exigents a favor d'algú altre.

Defensa de la naturalesa

2415. El setè manament mana que respectem tot el que Déu ha creat. Els animals, les plantes i els éssers inanimats, són destinats naturalment al bé comú de la humanitat passada, present i futura (cf. Gn 1,28-31). L'ús dels recursos minerals, vegetals i animals de l'univers no es pot separar del respecte de les exigències morals. El domini concedit pel Creador a l'home sobre els éssers inanimats i els éssers vius no és absolut; ha de tenir en compte la qualitat de vida de proïme, incloses les generacions que han de venir; exigeix un respecte religiós a la integritat de la creació (Cf. CA 37-38).

Vida Creixent

MOVIMENT CRISTIÀ

«Tot allò que afavoreix el creixement de l'esperit de l'home, s'orienta cap a Déu, cap a l'amor, cap a la llum».

(Del butlletí l'Esperit - Catequesi d'adults C.V.X. - Casp)

Amb la participació de Bèlgica, Anglaterra, Eslovàquia, Espanya, França, Polònia, Portugal, Suïssa, Txèquia

III Trobada Europea de la «Vie Montante Internationale»

Del 28 al 31 de gener ha tingut lloc a Montserrat la III Trobada Europea de Vie Montante, que a Espanya s'anomena Vida Ascendente i a Catalunya Vida Creixent. L'organització d'aquesta trobada fou encomanada al secretariat de l'arquebisbat de Barcelona, i tots els assistents han coincidit a afirmar que ha estat impecable en tots els aspectes.

Els representants procedents dels països europeus, i també els d'Espanya foren rebuts a l'aeroport del Prat el dia 28, i traslladats en autocar a Montserrat, on, abans de sopar foren obsequiats amb un magnífic concert del conjunt «Els Trobadors» dirigit per Dolors Laffitte i Alfons Encinas, que veieren premiada la seva actuació amb entusiastes aplaudiments.

Els actes de la Trobada pròpiament dita començaren el dissabte després del res de Laudes.

La primera ponència «**Per què hem vingut a Montserrat?**» fou a càrrec del pare Sebastià Bardolet, abat del monestir, el qual desenvolupà el tema donant abans de tot la benvinguda de tota la comunitat montserratina a tots els reunits. «Són molts els grups que durant l'any tenim la sort de rebre a Montserrat... tots són per nosaltres una novetat i una gràcia del Senyor. Però vosaltres, ens porteu una presència especial: jo l'anomenaria una presència d'esperança... En moments de la vostra vida que per alguns podria ser de desànim, de tancar portes, de recloure's en l'esquifida rutina pròpia, vosaltres —d'acord amb el coratjós adjectiu de «creixent»— esteu treballant per fer-ne precisament un signe d'esperança, per obrir horitzons (els més importants i definitius), tot avançant-vos per saber copsar el bo i millor que el temps madur de la vida significa. És per tot això que vosaltres signifiqueu que us rebem amb tot el goig; i voldríem que la vostra estada a Montserrat fos per a tots vosaltres ben feliç.»

Continuà el pare abat la seva dissertació glossant el perquè de la vinguda de la Vie Montante a Montserrat, tant per mostrar-vos un «lloc estimat del nostre poble», com per viure aquest ambient. I seguidament el pare abat glossà esplèndidament què és Montserrat, la muntanya, el santuari, el monestir. Perquè santuari i monestir han fet de Montserrat un lloc de devoció i de pregària; un centre d'espiritualitat i de cultura. I un monestir i un santuari sempre han de ser lloc d'acolliment, i Montserrat

s'ha esforçat per ser-ho. «Gent de tota mena —digué el pare abat—, de tota confessió han trobat aquí un recés a les seves inquietuds espirituals i a les seves aspiracions nobles. En moments difícils de la dictadura també aquí han trobat comprensió persones que lluitaven pels drets humans, per la democràcia i pels drets dels pobles.»

Acabà la seva intervenció dient: «És aquest lloc el que avui us oferim a vosaltres. Voldríem que hi trobéssiu plenament la presència de Déu, el somriure maternal de Maria, la Mare, i la confortant fe compartida dels devots que cada dia pugen a Montserrat. (...) Compteu amb la nostra pregària. Però sobretot compteu amb la maternal

Maria, que fou, segons paraules del Concili Vaticà II, un «membre excel·lentíssim i absolutament singular de l'Església». Ella és mare de Déu i també mare de l'Església. (...) «Com més atapeïdes són les tenebres, digué Pau VI, més es fa present la Verge Maria amb la seva llum resplendent. (...) L'Església, ha dit Joan Pau II, està cridada a donar una ànima a la societat moderna». Perquè és massa materialitzada i massa secularitzada, massa allunyada de la veritat de Déu. (...) No hi ha cap dubte que les persones de la tercera edat poden ser i han de ser uns veritables «missatgers de l'Evangeli». Com la mateixa Església, han de ser evangelitzats i evangelitzadors alhora. Evangelitzats en rebre el do de Déu, que és la seva Paraula i la seva gràcia santificadora. Evangelitzadors perquè tots el batejats, pel sagrament rebut, han de sentir-se cridats a ser missioners i apòstols de Jesucrist. (...) Potser la més bella de les benaurances és aquella que fou dirigida a Maria per Sta. Elisabet: «Feliç tu que has cregut!». És la plenitud de la fe d'aquella dona que va

deixar de banda la riquesa d'una experiència de fidelitat a Déu i a l'Església.

El cardenal Jubany acabà l'homilia recordant el que va dir el Papa l'any 1984 a Vancouver als de la tercera edat: «Sí, tenim necessitat de vosaltres!... Ens cal palpar el vostre amor madur, fruit d'una vida transcorreguda entre alegries i penes... Vosaltres podeu engrisar altres vides a viure els valors més elevats de l'Esperit, uns honors que ens uneixen als homes i dones de tots els temps i que no envelleixen mai...».

Després de la Missa conventual, es va reprendre l'exposició de ponència, la segona de les quals tractava de la implantació del Moviment, com estendre'l, les dificultats que es presentaven, etc.

Fou a càrrec d'Hélène Besson, secretària executiva del Grup Europeu de «Vie Montante», i va exposar amb tot detall una sèrie estadística que reflectia la realitat en la qual es mou tota l'organització.

A la ponència va seguir un comentari general del qual destaquem la del senyor Joan Viñas que exposant la situació a Espanya, va dir que no podem dir no, que no ens podem jubilar de la Vie Montante...

A la tarda continuà l'exposició de les ponències, que tractaven dels aspectes fonamentals del Moviment: els animadors, els consiliaris i la seva missió, i la didàctica a seguir.

Els animadors

Sobre els animadors, Josep Lluís Fernández Coll, vice-coordinador diocesà de Barcelona, va remarcar la importància del desenvolupament dels principis d'amistat, espiritualitat i apostolat i per

això la de l'animador que exerceix la seva missió orientant i estimulant. Els animadors «accepten una vocació i una crida del Senyor a l'hora tardana de la nostra vida». Per això cal que l'animador s'esmerci en la seva formació espiritual interior per poder transmetre als altres components del grup el mateix sentit de formació espiritual, el sentit comunitari que ha de tenir el conjunt. A l'animador se li exigeixen unes condicions personals que d'antuvi semblen excessives, però que, de fet, són les mateixes que poden exigir-se a qualsevol cristià. Fernández Coll, va dir que l'animador ha d'acceptar la responsabilitat de la seva autoformació, perquè no és suficient una amplitud de coneixements religiosos, i cal sentir viva la presència del Senyor i deixar-se portar pel seu Esperit...

Els consiliaris i la seva missió

Seguidament el pare Lluís Antoni Sobreroca, consiliari diocesà de «Vida Creixent» de Barcelona, va dir que, d'acord amb el que expressa Joan Pau II en la seva exhortació apòstolica *Cristians Laics*, i el document del la Conferència Episcopal Espanyola *Los laicos cristianos, Iglesia en*

Els assistents a la III Trobada Europea de la Vie Montante a Montserrat

intercessió de Santa Maria de Montserrat.

Després de les paraules del pare abat, hi hagué un breu col·loqui entre els assistents i seguidament es passà a la basílica per assistir a la Missa conventual, que avui fou presidida per l'eminentíssim cardenal Narcís Jubany, arquebisbe emèrit de Barcelona. Amb ell, a més dels monjos, concelebraren tots els preveres assistents a la Trobada.

A l'homilia, digué «... Vosaltres heu volgut venir a reflexionar sobre els problemes de les persones de la tercera edat en relació amb l'Església, precisament als peus de

confiar en Déu de la manera més completa i total. (...) La gent gran és cridada a inserir-se, amb fe forta i confiada, en les tasques d'una nova evangelització. Per aconseguir-ho caldrà certament establir una «pastoral creativa», per tal que les persones de la tercera edat no esperin tant ser ateses per la caritat cristiana, com ocupar un lloc adequat per complir una missió en l'Església. De fet la crida de les Esglésies locals va dirigida generalment als joves, als adults i també als nens, però ben poques vegades a la gent gran. Llavors es podria

el mundo, i també el document *Sacerdots per a la nova Evangelització* de la Comissió Episcopal del Clergat, segons els quals els sacerdots hem de reconèixer pràcticament la *corresponsabilitat* dels laics, evitant el protagonisme i l'excessiu control, superant el cansament i el derrotisme. També podríem afegir, amb Jean Vanier, que els cristians necessiten sacerdots que siguin homes d'oració, penetrin en les pròpies zones d'ombra i obscuritat, que aspirin a la integritat i a la veritable santedat, cridats a fer l'impossible... i els laics necessiten sacerdots que els donin força, suport i ajuda, per unir-se a Jesús i créixer en amor i oració. El pare Sobreroa insisteix en la necessitat que el consiliari sigui *acollidor i que sàpiga escoltar* els membres del Moviment sabent fer present enmig d'ells Crist i la seva Església. El pare Sobreroa, després d'unes consideracions sobre la invitació de l'Església a finals del segle XX que els sacerdots replantegin el respecte i el servei dels laics, acabà la seva ponència amb aquestes paraules: «Acompanyar no és absorbir els carismes dels laics, no és aigualir les seves responsabilitats ni clericalitzar-los... Acompanyar és aguantar junts, compartir, suportar, gaudir... és donar ànim i coratge i assenyalar motius per esperar perquè els laics comprometi cada dia més i millor... El compromís del laic, per altra part, ens acompanya i ens interpel·la també a nosaltres...»

La didàctica a seguir

La tercera part de la ponència fou a càrrec del senyor Francisco Díaz Mauriño, president de la Comissió General de «Vida Ascendente», el qual va assenyalar primerament l'objectiu de la nostra didàctica que no pot ser altra que assolir que cadascun dels membres de Vida Creixent conegui a fons i visqui la seva vocació i missió de cristià en el món... Basà la seva reflexió en el Simposi del Consell de les Conferències Episcopals Europees, celebrat del 7 al 12 de setembre de 1993, i que tenia per lema «Viure l'Evangeli en la llibertat i la solidaritat». (...) Només es pot aprendre a ser lliures, i per això ens plau constatar que Vida Creixent sempre ha volgut ser un

espai de promoció de persones lliures i responsables. (...) La mateixa vida dels grups promou la llibertat, ja que poden ser parroquials o interparroquials; poder ser mixtos o només de matrimonis, d'homes o de dones; poden elegir el tema, la forma i la freqüència de les seves reunions. Remarca que Vida Creixent és un àmbit de solidaritat practicada, promoguda per la tercera paraula del nostre triple lema: *amistat*. l'amistat que neix i es desenvolupa en el grup, perquè Crist ens diu «vosaltres sou els meus amics». (...) Referint-se a la

ta de la Pau» que signaren els assistents, i després de sopar es féu una posada en comú de tot el que s'havia exposat durant la tarda.

La jornada del 30 de gener començà amb el rès de Laudes, i a les 9'30 tingué lloc la quarta ponència sobre l'extensió del Moviment i el proper Congrés de Miami. Fou ponent el senyor René Tardy, secretari general de «Via Montante Internationale».

El Sr. Tardy va insistir a afirmar que el Moviment ha de tenir finalitat i metodologia. El tema del Moviment és apropar els

Juan Miguel González-Feria, consiliari general de Vida Ascendente, i tractà sobre algunes característiques de la família a Europa, sobre els avis, i els jubilats. Sobre un esquema de sis punt, González-Feria desenvolupà magistralment aquest tema. La consciència existencial de la família avui. L'orgull en la postmodernitat. La humilitat bàsica dels pares. L'amistat, màxima expressió d'amor important per als fills. Els avis i jubilats, imatges de Déu. Educar per a la pau en l'alegria d'existir i entusiasmar els fills pel treball humà, amb testimoni-apostolat... González-Feria acabà la seva ponència així: «No enterrem els talents, com Jesucrist ens adverteix! Seguiu l'exemple de la Mare de Déu, que tantes vegades he repetit: al peu de la creu, quan nosaltres diríem que era «a punt de jubilar-se», fou cridada pel seu propi Fill per a una nova missió, per estendre la seva maternitat fora de la pròpia família i abastar tota la Humanitat...»

Després de la cinquena ponència tingué lloc un col·loqui general en el qual intervingueren membres de les diverses delegacions participants.

Seguidament els presents acudiren al cambril de la Verge on se celebrà l'Eucaristia que fou presidida per l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles i concelebrada pel bisbe Mons. Armand Le Bourgeois,

consiliari internacional de Vie Montante, i per tots els preveres assistents a la trobada. La Missa fou dita en llatí, amb les lectures en català, castellà i francès.

Després de dinar, la darrera sessió d'estudi els assistents manifestaren les seves opinions sobre els temes tractats, i finalment es procedí a l'acte de cloenda de la III Trobada Europea, en la que hi varen prendre part el senyor Joan Viñas com a delegat europeu de la Vie Montante, el senyor Francisco Díaz Mourinho, president nacional de Vida Ascendente, el senyor René Tardy, secretari general de Vie Montante Internationale, monsenyor Armand le Bourgeois, l'abat de Montserrat, el P. Sebastià Bardolet i el senyor Josep Lluís Cleries, gerent de INCAVOL, com a representant del conseller de Benestar Social Sr. Antoni Comas.

■ O.C.

Aspecte de la sala durant una de les sessions d'estudi

metodologia concretament, transcriu les paraules de Joan Pau II sobre la formació dels laics cristians: «Algunes conviccions es mostren especialment fecundes en la tasca formativa. Abans de tot, la convicció que no hi ha formació veritable i eficaç si cadascú no assumeix i desenvolupa per si mateix la responsabilitat de la formació. En efecte, aquesta es configura essencialment com a autoformació. (*Christifidelis laici*, 63) (...) El nostre moviment pot respondre perfectament a la crida dels bisbes europeus, de viure l'Evangeli en llibertat i solidaritat. El senyor Díaz Mauriño acabà la seva dissertació implorant del Senyor la força necessària i l'encert per intensificar les línies d'actuació...»

La jornada acabà amb una reunió per grups que havien de respondre a tres preguntes, que hauran de servir després per formular les conclusions finals de la Trobada. Es presentà seguidament la «Car-

homes a Déu com Déu s'ha apropiat a nosaltres, perquè puguem apropar-nos a Ell i entre nosaltres. Seguidament parlà del proper Congrés a Miami per la Pentecosta vinent. Pensar que les exigències de la Vida Creixent són primerament aprofundir en la fe i la solidaritat entre tots, i segonament que davant les exigències del món modern cal no perdre l'esperança per assumir el risc. (...) Cal veure més enllà d'un mateix i contemplar el món tal com és d'acord amb els signes dels temps i no tal com somiem que hauria de ser (tocar de peus a terra). També es referí a la necessària cooperació entre laics i preveres, i finalitzà la seva intervenció dient: «no som un moviment de laics, sinó un moviment d'apostolat de laics.»

L'Any Europeu de la Família

La cinquena ponència fou a càrrec de

ESPAI DE L'ANIMADOR

La necessària comunicació

Hem anteposat expressament l'adjectiu davant de l'acció, perquè considerem que interessa més destacar la necessitat que tots sentim de poder comunicar-nos, que no pas intentar d'escatir, ara i ací, quins puguin ser els mitjans de comunicació que necessitem.

Vet aquí una qüestió que podria resultar força escaient per afegir-nos al seguit de comentaris que probablement suscitarà haver estat declarat aquest 1994 com a Any Europeu de la Família. Considerada aquesta com a primera cèl·lula de tota comunitat humana, cal dir que sense una comunicació íntima i vital difícilment podria ser presentada com a un model de relacions interpersonals.

Avui, però, ens limitarem a enllaçar-lo amb el que exposàvem el mes anterior sobre la importància rellevant que per a nosaltres ha de tenir la tasca de ser forjadors de petites comunitats.

Tothom sap, a hores d'ara, que no som pas un moviment «especialitzat» en cap branca determinada del comportament humà i social. Això fa que, precisament, puguem sentir més de prop el batec humà de tothom i de cadascú, amb les seves diverses, i comunes, peculiaritats.

És també per aquest motiu que la nostra *Guia de l'animador* pot atènyer la diversa complexitat de circumstàncies que condicionen el nostre viure, personal i social, de cada dia i a cada lloc.

Una de les condicions imprescindibles per al reeiximent comunitari, és la de poder establir vies de diàleg, de compenetració i d'entesa. D'ací que la nostra *Guia* —que en cert sentit podríem dir-ne també la nostra Regla— dedica a aquesta qüestió articles, diferents però que tenen un mateix denominador: la comunicació.

En ella se'ns diu que els nostres animadors i animadores han de proposar-se —i tractar d'aconseguir— que en el seu grup es visqui un esperit de família, on tot hi és comunicat i compartit de forma convenient. I sense limitar-ho a una mera finalitat interna, sinó exercint aquesta comunicació com a una aportació que es vol fer a la resta de comunitats i individus que estan més al nostre abast.

Per això, cada una de les nostres reunions de treball, i les d'amistat, ha d'oferir la oportunitat ideal i privilegiada perquè els components del grup s'arribin a conèixer més a fons i participin més activament en els problemes i satisfaccions personals de cada un d'ells.

Perquè això es pugui realitzar, i perquè cada individu del grup se senti acollit, atès, escoltat i comprès, cal que se sàpiga establir entre uns i altres la necessària comunicació.

■ J.N.C.

¿Quin testimoniatge se'ns demana?

En primer lloc cal *sentir-nos Germans de tothom*, sense discriminació de cap mena.

Germanor feta solidaritat, deixant marge a la nostra imaginació i al nostre cor, per cercar com apropar-nos per conèixer-nos més bé, ajudar-nos i arribar a integrar-nos sense prejudicis, no havent de renunciar al que som, mostrant-nos, alhora, ben disposats a millorar els possibles errors a través del diàleg.

Sempre podem aprendre dels altres, sigui quina sigui la seva situació i les seves arrels. El diàleg ha de ser ben sincer, lleial i convençut, no precisament basat en la por, en la feblesa o en el *no hi ha més remei!*

De la confrontació hem de passar a la germanor, evidenciada en l'esperit de servei, de renúncia, de gratuïtat, viscut en un voluntariat que deixi lliure la imaginació i el cor.

Per poder dur a terme aquest projecte de germanor ens cal enrobustir-nos, acreixent la nostra formació humana per utilitzar els mitjans més escaients, i la formació cristiana per conèixer amb major aprofundiment i generositat el nostre germà gran, el Crist.

I, per damunt de tot, ens cal pregar, sentint-nos membres de la família humana: tots som fills de Déu, Germans en el Crist, estimats per Déu i cridats a estimar en Ell i per Ell.

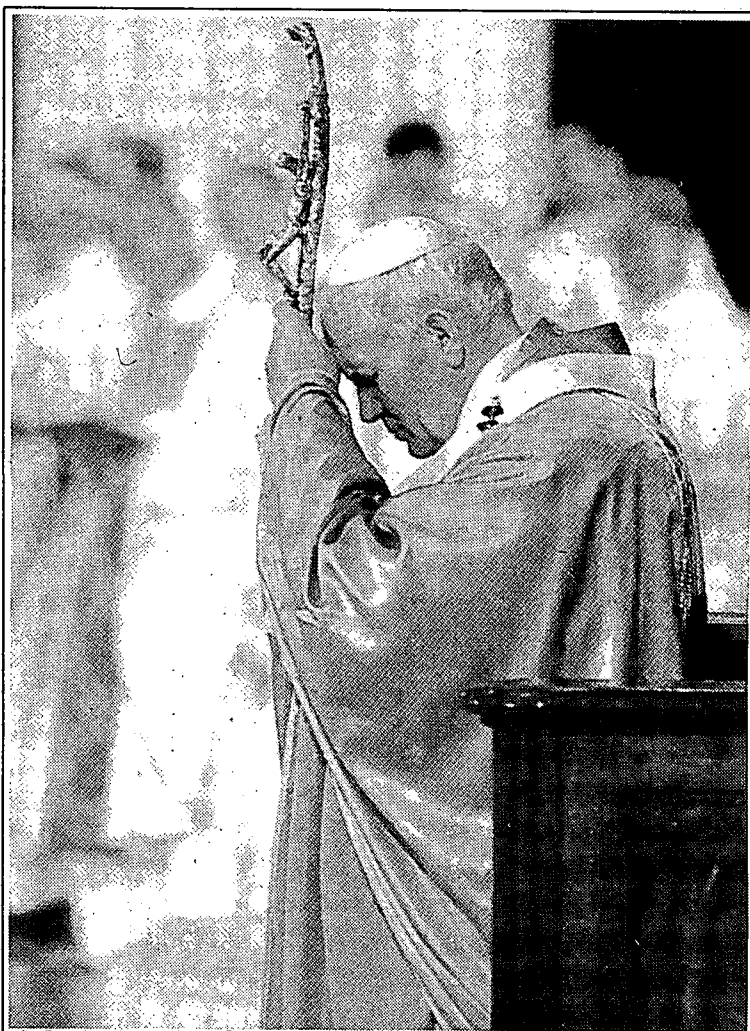
■ Lluís Antoni

CONCILI AL DIA

L'anunci oficial de convocatòria del Concili Provincial Tarraconense el primer diumenge d'Advent de 1992, la consulta per a la seva preparació a l'inici de la Quaresma de 1993, l'etapa diocesana de reflexió durant 1994, i, especialment, les dates de la seva celebració durant el 1995, han suscitat una viva expectativa arreu i de forma especial a les nostres vuit Esglésies Diocesanes que tenen la seva seu a Catalunya, interpellades per aquesta pregunta: *Esperit, ¿què dius a les Esglésies de la Tarraconense?* Pregustació d'aquest anunci havia estat ja la celebració del IX Centenari de la Restauració de la Seu Metropolitana i Primada de Tarragona, iniciada a Vic el 1991 i closa a Tarragona l'any següent. El maig d'aquell mateix any se celebrà la Trobada del Clergat de Catalunya a Poblet, on es va fer el primer anunci de la convocatòria del Concili Provincial Tarraconense.

Objectius del Concili Provincial Tarraconense

En efecte, amb els objectius d'aquest Concili Provincial volem tractar allò més decisiu de la

Un estil sinodal i una pastoral «sempre oberta a la catolicitat i en comunió viva amb l'Església de Roma»

nostra pastoral a la llum de la Paraula de Déu i en comunió amb l'Església universal.

Aquesta convocatòria del Concili inclou les diòcesis de l'actual província eclesiàstica Tarraconense —Girona, Lleida, Solsona, Tortosa, Urgell i Vic amb l'arxidiòcesi de Tarragona com a Metropolitana— i l'arxidiòcesi de Barcelona, que s'hi incorpora amb la preceptiva autorització papal. Tots els bisbes d'aquestes Esglésies locals formem la Conferència Episcopal Tarraconense que es va constituir ara fa 25 anys i que, des de llavors, especialment a través de reunions periòdiques —que ja superen de bon tros el centenar—, vetlla per al millor servei i coordinació pastoral de les nostres Esglésies diocesanes.

El Concili Vaticà II i la legislació canònica

Amb aquesta celebració, doncs, volem ser fidels també a la recomanació del Concili Ecumènic Vaticà II que va proposar que els Concilis Provincials prenguessin nou vigor ja que «des dels primers segles de l'Església, els bisbes, bo i presidint Esglésies particulars, moguts per la comunió de la caritat fraterna i per l'interès a la missió universal encomanada als apòstols, reuniren les seves forces i objectius a fi d'impulsar el bé, tant el comú com el de cada Església. Per això aquest Sant Concili Ecumènic desitja que les venerables institucions de Sínodes i Concilis reprenguin nova empena a fi de prendre decisions més encertades i eficaces per al creixement de la fe i per a la conservació de la disciplina en diverses Esglésies» (CD 36).

Aquesta recomanació del Vaticà II ha estat represa pel recent *Catecisme de l'Església catòlica* de manera significativa així: «les Esglésies particulars veïnes i de cultura homogènia formen províncies eclesiàstiques o conjunts més amplis anomenats patriarcats o regions (cf. *Cànon dels Apòstols*, del s. IV, n. 34). Els bisbes d'aquests territoris poden reunir-se en sínodes o en concilis provincials» (n. 887).

La regulació dels Concilis Provincials ha estat actualitzada pel *Codi de Dret Canònic* que se centra principalment en la seva potestat de govern amb aquestes paraules: «el Concili Provincial té cura de vetllar per les necessitats del poble de Déu del seu territori i té potestat de règim, especialment legislativa, de tal manera però, que, salvat sempre el dret universal de l'Església, pugui establir allò que sembli oportú per a l'increment de la fe, la coordinació de l'activitat pastoral, la regulació dels costums i l'observança, l'establiment o la protecció de la disciplina eclesiàstica» (cànon 445). Alhora també es precisa la seva potestat d'exercir el magisteri autèntic: «els bisbes

(Continua)

Esperit, ¿què dius a les

Esglésies de la Tarraconense?

Exhortació pastoral dels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense sobre el Concili Provincial

missió de la nostra Església en el món i que té com a eix vertebrador: «Com evangelitzar, avui, la nostra societat». I això a partir d'aquestes quatre finalitats: «fer arribar l'anunci de la Bona Nova fidelment i de manera entenedora als homes i dones del nostre temps; aconseguir que tots els cristians personalment i comunitàriament s'animin a seguir més Jesús i es comprometin a construir l'Església i a ser testimonis compromesos al servei del nostre poble; renovar i mobilitzar totes les energies i tota la capacitat d'acció de les nostres diòcesis, a la llum de l'Evangelí, i, finalment, potenciar la coordinació de l'activitat pastoral de les diòcesis catalanes i la comunió de tots els seus membres».

Mirada històrica

Mirant la nostra història ens adonem que l'aportació dels més

de 160 Concilis Provincials Tarraconenses, celebrats al llarg de 1.600 anys, és molt significativa per a la història i vida pastoral de les nostres diòcesis. En efecte, la província eclesiàstica Tarraconense és la que ha celebrat més Concilis Provincials en tota la història de l'Església catòlica, de forma majoritària amb seu a Tarragona, però també a Girona, Barcelona, Lleida, Egara/Terrassa, Sant Cugat del Vallès i Sant Celoni. Aquestes celebracions foren més rellevants després del Concili Ecumènic de Trento (1545-1563), ja que se'n feren 39 —normalment a Tarragona, però també quatre a Barcelona i un a Girona— fins el 1757, que fou la darrera en tot el món catòlic fins al nostre segle.

En aquests Concilis Provincials, tot i estar marcats per la situació de l'època, hi apareix ben viva i permanent la consciència de la comunió eclesial de les diòcesis

de la Tarraconense, unida a la trajectòria i a la sort del poble al qual volien servir. En ells trobem nombroses mostres de sensibilitat pastoral, en fidelitat a anunciar la gràcia i la salvació aportada per Jesucrist, Bon Pastor. L'estil sinodal i la consciència de formar un aplec d'Esglésies locals al servei d'un mateix poble, marquen una manera de fer pastoral ben genuïna sempre oberta a la catolicitat i en comunió viva amb l'Església de Roma.

La convocatòria actual

Per això, conscients d'aquesta història i significació, a l'*Anunci del Concili Provincial Tarraconense de 29 de novembre de 1992* es recordava que «després de 235 anys els podem reprendre als 30 anys de la conclusió del Concili Ecumènic Vaticà II, amb l'intent de ser fidels a les seves decisions i intuïcions. Amb mirada vetllant i atenta als signes dels temps, fem ressonar la crida a l'*aggiornamento* de Joan XXIII, a la renovació de Pau VI, a la joia de Joan Pau I i al renovat impuls de nova evangelització de Joan Pau II, i volem reprendre la tradició conciliar a casa nostra tot fent una revisió en profunditat de la

CONCILI AL DIA

que estan en comunió amb el cap i amb els seus membres del col·legi, aplegats en els Concilis Particulars, encara que no frueixen de la infal·libilitat en l'ensenyament, són autèntics doctors i mestres dels fidels posats sota la seva cura; els fidels estan obligats a adherir-se amb religió respecte de l'esperit a aquest magisteri autèntic dels seus bisbes» (cànon 753).

La verificació que hi ha unitat en la fe catòlica i que la normativa emanada pel Concili Provincial està d'acord amb el dret universal de l'Església catòlica ve donada per la necessitat canònica que «els decrets emanats del Concili no han de ser promulgats fins després d'haver estat reconeguts per la Seu Apostòlica» (cànon 446).

El Concili Provincial: expressió de la col·legialitat del ministeri episcopal i de la comunió entre les Esglésies

Amb la represa, doncs, d'aquest esdeveniment eclesial de notable significació històrica a casa nostra com és el Concili Provincial, volem manifestar de forma més solemne la dimensió col·legial del nostre ministeri episcopal com a bisbes d'unes diòcesis veïnes, i visibilitzar la col·legialitat afectiva i efectiva que compartim com a successors del Col·legi Apostòlic en el si de l'Església catòlica. De forma solemne, doncs, en el Concili Provincial es realitza un exercici col·legial extraordinari del nostre ministeri episcopal com a pastors propis de les Esglésies diocesanes que tenim confiades, i alhora s'actua concretament la nostra dimensió col·legial, així com l'especial sol·licitud que tenim confiada envers les altres Esglésies diocesanes, territorialment, culturalment i pastoralment més properes (cf. LG 22-23).

El Concili Provincial, a més, és manifestació de la comunió entre les Esglésies diocesanes i, en el nostre cas, en l'àmbit de les vuit diòcesis que abraça la Conferència Episcopal Tarraconense. I això, que s'expressa amb la nostra decisiva presència al Concili Provincial, es manifesta també a través de la participació directa dels altres representants del poble de Déu. En efecte, a més de la comunió entre els bisbes, la comunió entre les Esglésies es visibilitza en la comunió en la fe, en els sagraments, en l'activitat evangelitzadora, en la diaconia envers el món, en la sol·licitud pels més pobres i marginats, etc., de cadascuna de les nostres diòcesis. Per això, a més de nosaltres com a membres decisoris del Concili Provincial, hi seran presents, amb vot consultiu, tots els altres representants dels fidels: preveres, religiosos i religioses, laics i laiques, per exercir així el deure i el dret de manifestar als pastors el seu parer sobretot allò que pertoca al bé de l'Església (cf. LG 12; cànon 443).

És així, doncs, com un Concili Provincial testimonia la consciència sinodal —que vol dir de «camí en comú», de la naturalesa de l'Església: des del ministeri episcopal fins a tots els altres ministeris i serveis eclesials en la

seva especificitat i en el seu conjunt. Per això el criteri de les decisions del Concili Provincial és la comunió: la dels fidels i la dels pastors tots units pels tres vincles que constitueixen la catolicitat, tal com recorda el Vaticà II: la confessió de l'única fe, la celebració comuna dels sagraments i la unitat en la visibilitat eclesial (cf. LG 14; UR 2).

Ara bé, els bisbes, en virtut de la plenitud del ministeri sacerdotal en ser successors dels apòstols com a «mestres de la doctrina, sacerdots del culte sagrat i servidors en el govern» (LG 20) i per tant, «doctors i mestres autèntics dels fidels encomanats a la seva cura» (cànon 753), hem de donar el testimoni decisiu i últim, per tant amb vot deliberatiu, però ho hem de fer a l'interior de tot el poble de Déu. Per això el vot consultiu dels altres membres del Concili és un element integrant i constitutiu del procés de formació del mateix vot que hem de fer els bisbes.

D'aquí sorgeix també la importància que hem volgut donar a l'etapa diocesana de reflexió que consisteix en l'estudi dels temes

ma de fe), en el desig d'unitat amb totes les altres Esglésies que componen la universalitat —encara més aquesta Església serà capaç de traduir el tresor de la fe en la legítima varietat de les expressions de la professió de fe, de la pregària i del culte, de la vida i del comportament cristians, de la irradiació del poble en el qual s'insereix. Més serà veritablement evangelitzadora, és a dir, capaç de poar del patrimoni universal per obtenir que el seu poble se n'aprofiti, així com de comunicar a l'Església universal l'experiència i la vida d'aquest poble en benefici de tothom» (n. 64).

En aquest sentit volem subratllar la particular significació eclesial que ha tingut per a la nostra tradició cristiana la incorporació en l'article novè del Credo català de l'adjectiu «romana» per a qualificar l'Església catòlica, introduït els segles XVII/XVIII. En efecte, la consciència de «romania» dels nostres bisbats ha estat una característica fortament arrelada a les nostres terres i de forma rellevant a partir del segle passat per influència de les mis-

raconense marcada per les seves quatre finalitats vol respondre sens dubte a la nova situació en què viu el nostre món i la nostra terra a la fi d'aquest mil·lenni. Ja el Sínode extraordinari dels bisbes sobre el Concili Vaticà II de 1985 va recordar que «el breu espai de vint anys que ens separa del final del Concili ha comportat canvis accelerats en la història. En aquest sentit, els signes del nostre temps ja no coincideixen en alguns punts amb els quals van constituir les circumstàncies del Concili. Entre aquests cal prestar una atenció especial al fenomen del secularisme. També hi ha signes d'un retorn al sagrat. Avui es troben, en efecte, signes d'una nova fam i set de realitats transcendents i divines». Per això, més endavant es reafirma que «els signes del nostre temps són parcialment diversos dels que hi havia al temps del Concili, amb angories i ansietats més grans».

Aplicat a casa nostra ho diem en el nostre document *Arrels cristianes de Catalunya* de 1985 així: «Catalunya, ara viu —potser més acceleradament que mai—

de coneixements sobre la fe catòlica. Alhora es descobreixen noves llavors de Regne de Déu present en la nostra societat, encara que es valori potser massa únicament l'Església per la seva aportació humanitzadora al nostre món en la justícia, la pau, el Tercer i Quart Món, sense, però, una referència més explícita a Jesucrist.

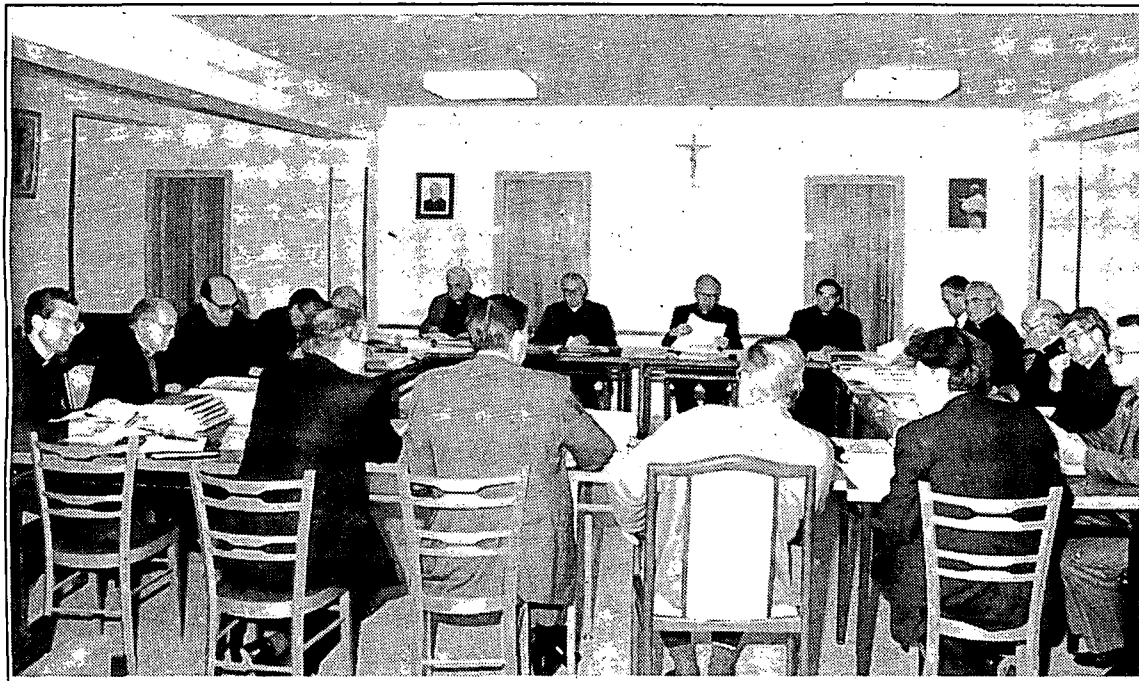
Amb raó el Sínode episcopal per a Europa de 1991 ha recordat que «per a una veritable nova evangelització no és suficient, per tant, treballar per difondre els valors «evangèlics» com la justícia i la pau. Només arribarem a la veritable evangelització cristiana si anunciem la persona de Jesucrist. Els valors evangèlics no poden pas ser separats del Crist, que n'és la font i el fonament i també el centre de tot, el missatge evangèlic. L'evangelització tendeix a la implantació de l'Església, que té el seu inici en la predicació de la paraula i en els sagraments de la iniciació» (Declaració final, n. 3).

Els quatre temes escollits pel Concili Provincial Tarraconense

Per tot això, i després de l'àmplia consulta feta sobre els temes del Concili Provincial, on han participat més de seixanta mil persones, i tenint present les finalitats assenyalades en l'anunci del Concili vam decidir els següents quatre temes que inclouen les proposicions més valorades a la consulta.

El primer tema es: *Anunciar l'Evangeli a la nostra societat*. Recull l'objectiu central del Concili Provincial i en vol ser l'eix vertebrador. Es tracta d'aplicar l'esperit de l'evangelització que el Sínode per a Europa ha vist com a programa propi amb aquestes paraules, seguint l'anunci de Joan Pau II: «l'Església té, en aquesta nova situació, l'obligació urgent d'aportar novament als homes d'Europa l'anunci alliberador de l'Evangeli. La nova evangelització no és un programa a favor de l'anomenada «restauració» d'una Europa dels temps passats, sinó que l'ajuda a descobrir les seves pròpies arrels cristianes i a instaurar una civilització més profunda, és a dir, més cristiana i, amb això, també més rica humanament. No comunica «un altre Evangeli». S'anomena conscientment nova evangelització perquè l'Esperit Sant produeix sempre la novetat de la paraula de Déu i de forma contínua inspira espiritualment els homes (1Jn 3,2)» (Declaració final, n. 3).

D'aquest primer tema s'han escollit tres aspectes rellevants i articulats: el primer, que n'és el marc general, és l'anàlisi i la reflexió sobre la *societat catalana i la seva cultura* amb les seves noves llums i ombres, nobles aspiracions i llacunes, marcada fortament per la societat de consum i la influència en l'estil de vida dels mitjans de comunicació social, les qüestions socials i culturals presents, així com la seva implicació ètica i religiosa. Aquesta reflexió ha d'ajudar-nos a ser més fidels a aquelles paraules

«A més de nosaltres com a membres decisoris del Concili Provincial, hi seran presents, amb vot consultiu, tots els altres representants dels fidels»

proposats i en la pregària pel Concili, etapa a la qual tot el poble de Déu de les nostres diòcesis és vivament convidat a participar-hi. A partir d'aquí, i un cop conegut el resultat de la reflexió feta pels diversos grups i realitats diocesanes, s'elaboraran els documents conciliaris sobre els quals ens pronunciarem els bisbes i aquelles persones que, segons el dret (cf. cànon 443), participaran a les sessions de celebració del Concili, les quals si Déu vol, tindran lloc durant el 1995.

Aquest Concili Provincial per la seva naturalesa eclesial ha de manifestar a més la catolicitat de les nostres Esglésies locals, d'acord amb l'exhortació apostòlica de Pau VI sobre l'*Evangelització en el món contemporani* on recordava que «una Església particular, com més està lligada per vincles sòlids de comunió a l'Església universal, —és a dir, en la caritat i lleialtat, en l'obertura al magisteri de Pere, en la unitat de la *lex orandi* (norma d'oració), que és també *lex credendi* (nor-

sions populars promogudes per sant Antoni M. Claret amb el seu *Catecisme*, del pensament filosòfic i apològic de Jaume Balmes, de la influent obra del bisbe Torras i Bages *La Tradició Catalana*, de la renovació litúrgica que trobà la seva empremta més decisiva en el I Congrés Litúrgic de Montserrat de l'any 1915 amb personalitats rellevants com l'abat Marcet i el Dr. Lluís Carreras, amb l'orientació pastoral del cardenal Vidal i Barraquer... Ara, amb motiu d'aquest Concili Provincial volem reafirmar aquesta consciència de catolicitat i per tant de comunió de les nostres Esglésies diocesanes amb aquell que, segons la bella expressió de sant Ignasi d'Antioquia, «presideix l'Església en la caritat»: el bisbe de Roma, successor de Pere.

Interpel·lació del moment i de la situació actual

La convocatòria, doncs, d'aquest Concili Provincial Tar-

raconense que és de rel tècnica i filosòfica al mateix temps. Sembla que la cultura catalana comporta un ritme de secularització —en el sentit positiu d'autonomia del món temporal, però també en el negatiu d'irreligió— més accelerat. Ho testifiquen el to d'aquelles publicacions literàries i artístiques que tenen la consideració de ser més representatives de l'actual cultura catalana i la caiguda de la pràctica religiosa.

És possible que avui puguem trobar diversos signes, no sempre fàcils de discernir, sobre la nova situació en què vivim: així, per exemple, hi ha una convicció força generalitzada que la religiositat és menys visible i que existeix un ample sector que s'autoclassifica com a «catòlics no practicants». També es constata l'emergència d'una nova generació, especialment de joves delerosos de llum i de veritat, a la recerca d'una certa i més profunda religiositat, per bé que es constata una creixent manca

(Continua)

les conciliaris que ens recorden que «l'Església té en totes les èpoques el deure d'esbrinar els signes dels temps i d'interpretar-los a la llum de l'Evangeli, a fi que pugui respondre a les qüestions eternes dels homes sobre el sentit de la vida» (GS 4).

Com a principals protagonistes de l'anunci de l'Evangeli a aquesta societat es tractarà del *laicat*—el tema més demanat a la consulta realitzada—. En efecte, cal ajudar a desvetllar totes les virtualitats dels fidels cristians, tant homes com dones, tant infants com joves, adults i grans, per a la seva missió en el món i en l'Església, seguint l'exhortació de Joan Pau II de 1989, *Els fidels laics*, i les línies d'acció del document de la Conferència Episcopal Espanyola de 1990, *Els laics cristians, Església en el món*.

En l'àmbit del laicat, i com a tercer aspecte d'aquest tema conciliar, ens centrarem en la *família*, precisament en el seu any internacional com és el 1994. Tot, a partir de la comprensió conciliar com a «església domèstica» (LG 11), seguint l'exhortació apostòlica de Joan Pau II, *Familiaris Consortio*, i tenint present la situació concreta de les famílies desestructurades.

El segon tema és: *La paraula de Déu i els sacraments en les nostres Esglésies*. En ell s'inclouen el coneixement i vivència de la paraula de Déu, el diumenge com a dia del Senyor i la celebració de l'eucaristia, la preparació i celebració dels altres sacraments i les vocacions al ministeri presbiteral i a la vida consagrada. Servirà per aprofundir sobre la doble taula de la qual viu el cristià: la taula de la paraula de Déu (cf. SC 51) i la taula del cim dels sacraments, l'eucaristia (cf. SC 48).

El tercer tema: *La sol·licitud de les nostres Esglésies pels més pobres i marginals*. Es tracta d'un punt que esdevé signe de discerniment i de credibilitat de l'actuació de l'Església envers el món i que voldríem referir plenament al mateix testimoni de Jesucrist que «essent ric, es va fer pobre per vosaltres, perquè us

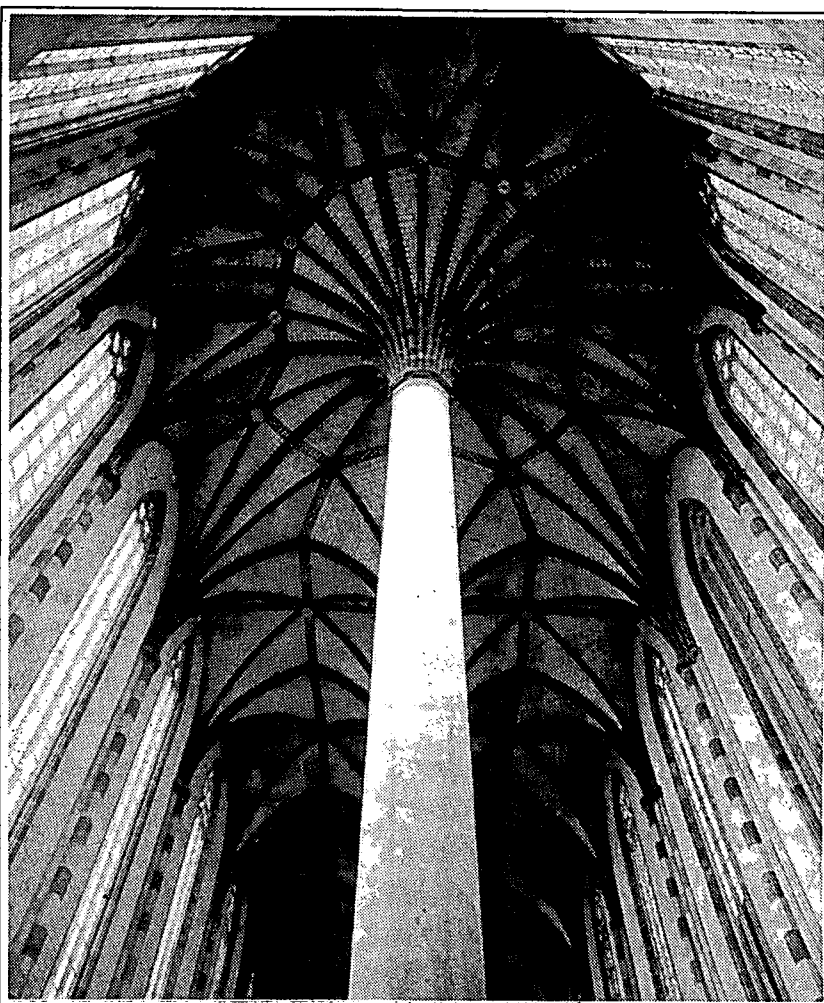
enriquíssiu amb la seva pobresa» (2Co 8,9). És un punt que Joan Pau II ens va recordar de forma especial amb motiu de la nostra darrera visita romana *ad limina*, dient que «no es pot separar la veritat sobre Déu que salva de la manifestació del seu amor preferencial pels pobres i oprimits» (11 de novembre de 1991).

El quart tema és: *La comunió eclesial i la coordinació interdiocesana de les nostres Esglésies*. La importància que el Concili Vaticà II va donar a una comprensió de l'Església com a comunió ens porta a veure'n la seva visibilització concreta a casa nostra. I això amb una referència a la seva catolicitat, al sentit de la comunió de les nostres Esglésies locals amb l'Església universal, a la seva dimensió missionera, així com a la missió decisiva i insubstituïble del ministeri ordenat per a la comunió eclesial. Alhora volem potenciar la Conferència Episcopal Tarraconense i els seus serveis com a forma «de fomentar la col·laboració i l'acció pastoral comuna» (cànon 434) de les nostres Esglésies locals. I això com a manifestació particular de la «sol·licitud per a tota l'Església» (LG 23; CD 6) inscrita en el nostre ministeri episcopal, i alhora com a expressió viva de la comunió entre les nostres diòcesis amb seu a Catalunya i arrelades des de fa molts segles a una mateixa terra i realitat sociocultural (AG 22).

Invitació final a la participació i a la pregària de tots

Amb la celebració, doncs, d'aquest Concili Provincial, i per tant reunits en nom del Crist (cf.

CONCILI AL DIA

El Concili ens permet d'expressar que els cristians som pedres vives del nou Temple que es Jesucrist

MT 18,20), volem parlar l'oida a allò que l'Esperit diu a les Esglésies de la Tarraconense (cf. Ap 2-3). I això, seguint la preciosa imatge del Concili Apostòlic presentada als Actes dels Apòstols. Així, per una banda, el nostre Concili Provincial amb el discerniment propi dels bisbes com a successors dels apòstols s'emmarca en l'expressiva afirmació apostòlica que precedí les seves determinacions conciliars: «L'Esperit Sant i nosaltres hem decidit» (Ac 15,28).

I per altra banda, la recepció de les decisions conciliars per part de la comunitat de Jerusalem ens és també un referent valuós per a les nostres Esglésies

diocesanes, ja que també aquestes són invitades a acollir les decisions del nostre Concili Provincial amb una tal joia i coratge que faci possible un nou impuls evangelitzador i missioner a les nostres terres, tal com s'esdevingué amb aquells primers cristians que escoltaren les decisions preses en el Concili Apostòlic.

Tots plegats, doncs, com a Església santa de Déu que pelegrina per les nostres vuit diòcesis ens cal ser fidels a aquesta convocatòria eclesial que ens fa l'Esperit a través del nostre Concili Provincial per ser «testimonis de Jesucrist que ens ha alliberat» (cf. Ac 1,8; Ga 5,1). Es tracta d'un

nou pas del camí que, com a hereus de la nostra història comuna multiseccular arrelada a les terres de la Tarraconense, hem de continuar urgits per la missió evangelitzadora que Jesucrist va confiar a la seva Església fins a la fi del món (cf. Mt 28). D'aquí la nostra renovada invitació a la vostra participació i pregària per aquest Concili.

Que la Mare de Déu de Montserrat, patrona de les diòcesis catalanes, i alhora del Concili Provincial Tarraconense, protegeixi la seva preparació i celebració, i alhora en faci possible el seu posterior compliment fecund i revitalitzador. Que les nostres Esglésies locals amb seu a Catalunya, fidels a l'Esperit que ens convoca en Concili a les darreries del segle vintè, amb nova força i com Maria puguem cantar al Senyor i proclamar que «l'amor que té als qui creuen en Ell s'estén de generació en generació» (Lc 1,50).

Festa de l'Epifania del 1994

Els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense:

Mons. Ramon Torrella, *arquebisbe de Tarragona, president*; Mons. Ricard M. Carles, *arquebisbe de Barcelona, vice-president*; Mons. Ramon Malla, *bisbe de Lleida*; Mons. Josep M. Guix, *bisbe de Vic*; Mons. Joan Martí, *bisbe d'Urgell*; Mons. Jaume Camprodon, *bisbe de Girona*; Mons. Antoni Deig, *bisbe de Solsona*; Mons. Lluís Martínez, *bisbe de Tortosa, secretari*; Mons. Joan Carretera, Mons. Carles Soler, Mons. Pere Tena, Mons. Jaume Trasserra i Mons. Joan-Enric Vives, *bisbes auxiliars de Barcelona*.

Catalunya Cristiana

València 244, 2n.
08007 Barcelona

CATALUNYA CRISTIANA nasqué ara fa 15 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem, i no en podem prescindir.

CATALUNYA CRISTIANA actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

CATALUNYA CRISTIANA se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya, i mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

CATALUNYA CRISTIANA per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom Adreça
Població D.P. Província Tel

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària
(en aquest cas empleu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

Data.....

Signatura del subscriptor

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència.....
Adreça.....

Senyors,

El prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

Entitat Oficina Compte

Data.....

Signatura del titular del compte/líbreta

Entrevista a Lluc-Etsuro Sotoo, escultor de la Sagrada Família

«Abans no sabia a qui donar les gràcies: ara sí»

L'escultor Etsuro Sotoo, va arribar del Japó a Barcelona el 1978, i fou captivat per la bellesa de la Sagrada Família. Venia a Europa a buscar feina i, si bé coneixia de nom a Antoni Gaudí, no sabia pràcticament res del temple. Va arribar del Japó a Europa amb la idea d'instal·lar-se a Alemanya, però va voler venir al nostre país a provar sort: «valia la pena intentar-ho», diu. 15 anys després, Etsuro ha afegit un nom cristià al que ja tenia, i ara es diu Lluc-Etsuro. La història de la seva conversió al catolicisme té molt a veure amb les escultures que fins ara ha acabat a la façana del Naixement, l'única que va veure aixecada Gaudí. Actualment treballa en els finestrals, cada un dels quals té centenars d'escultures: fruits, fulles. Ha acabat ja 26 escultures.

—Quin impacte sent un artista en descobrir de sobte l'obra de Gaudí?

—En aquesta vida sempre hem de comparar. És una llàstima que no puguem tenir un criteri absolut. Sempre comparem la dreta amb l'esquerra, o si això és més blanc o més fosc. I en aquest cas es pot dir: aquesta obra és única en el món!

—Un amic seu, l'arquitecte José Manuel Almuza, diu que la Sagrada Família és un autèntic catecisme en pedra. ¿Què opina vostè sobre aquest tema?

—Efectivament, és un catecisme fet en pedra. Jo diria que no solament és un catecisme, sinó que és un gran llibre de filosofia. Tot i que sigués japonès o alemany, encara que no entenguis l'idioma, és universal. Encara que no sàpigues res de catecisme, observant cada peça o cada simbolisme del temple, s'aprèn què és la vida. Jo diria que és una filosofia feta en pedra. Cada peça porta l'esperit de Gaudí i cada detall ensenya com viure, com treballar i fins i tot com caminar.

—A vostè, pertant, la contemplació de l'obra d'Antoni Gaudí, la Sagrada Família, ¿li va produir quelcom més que admiració?

—Sí. Em va permetre saber més de mi mateix. Fins i tot he arribat a ser catòlic. Jo sempre em preguntava: ¿com haig de viure?, ¿que haig de fer?, ¿on haig d'anar? Buscava algú que m'ajudés, un model, necessitava una filosofia, un sistema de valors, i a través de Gaudí ho vaig trobar tot. I crec que mai no podré pas descobrir totes les joies que amagava Gaudí. Com que no el vaig poder conèixer personalment, m'interessa investigar la seva personalitat. ¿Com va viure?, ¿que pensava i què es proposava fer? No hi ha més dades, però el que ens ha deixat del seu camí i del seu pensament assenyalen que va ser un gran home, que va lluitar molt, que va pensar molt i va arribar al fons de les seves idees. Estic

convençut que molt poca gent ha arribat a aquesta profunditat de pensament.

—Hi ha persones que volen proposar Gaudí com a model per a tots els catòlics. Dit amb altres paraules, s'està demanant que comenci el seu procés de beatificació, un procés, per cert, que ha aixecat aviat protestes per part d'algun sec-

tor molt concret. ¿Quina és la seva opinió?

—Una beatificació és un camí natural, no és una cosa extraordinària. ¿Per què ha de qüestionar-se una beatificació? Personalment penso que Gaudí era un gran arquitecte, i un ésser humà amb una gran personalitat. Particularment, insisteixo, m'ha ajudat molt a aprofundir no solament en l'escultura o en la construcció, sinó també en el pensament. En el camí de la meva conversió no hi ha cap persona, sinó la pedra deixada per Gaudí. Sóc un catòlic novell, però sé què és la fe. És tenir el màxim d'humilitat, saber-se no-res davant Déu: això és el que proporciona el màxim de felicitat. I Gaudí, en aquest terreny, va ser exemplar.

—He sentit a dir que vostè parla amb les pedres. ¿És veritat?

—Jo, en trobar-me davant la pedra dura, em proposo fer una bona obra. Al principi, fa 20 anys, davant una roca pensava que canviaria la seva forma al meu gust. Després he vist que no, que la pedra m'aconsella o m'obliga a fer l'obra d'una manera determinada. Jo no puc canviar la seva forma sense el seu permís. Haig de preguntar-li a ella ¿com haig de fer-ho? No sé com ho feien Miquel Àngel o Rodin. Quan em trobo davant una pedra, cada vegada em sento més petit, però més feliç. Abans creia que la dominaria, i li donaria forma. No! Ara em pregunto: ¿puc picar? ¿com haig de fer-ho? i ella em respon.

—I la pedra va acabar conduint-lo fins a Déu...

—Vaig conèixer un arquitecte, José Manuel Almuza, l'any següent d'arribar aquí, fa 14 anys. Abans de batejar-me, les escultures que havia de realitzar eren per a mi un misteri, perquè no coneixia res de la Bíblia ni del catecisme, i ell em va ajudar molt. Per exemple, li preguntava: ¿què significa el pelicà? I ell

m'explicava que el pelicà és un símbol de l'amor de Déu, utilitzat per sant Tomàs. Jo ja coneixia molt símbols de l'escultura, però no la seva significació. És difícil descobrir tots els símbols que un pot trobar a la Sagrada Família, però entre tots dos els anem descobrint, parlem d'això, investiguem. Perquè m'adono que no aconseguixo fer el que volia Gaudí. Cal estudiar molt, perquè sense saber com ha de ser la cara de cada estàtua, no puc començar a picar pedra. Haig de ficar-me en la persona representada. També per aquest motiu em vaig batejar: perquè per saber com pensa un personatge que creu, cal amarar-se de catecisme. I per aquest motiu, al mateix temps que em vaig batejar, vaig solucionar el problema que em plantejaven les escultures de figures cristianes.

—Un bon dia, al mateix temple de la Sagrada Família, va rebre vostè els tres sagraments de la iniciació cristiana: el Baptisme, la Confirmació i l'Eucaristia. ¿Quins records guarda d'aquell dia?

—Va ser una gran sort. El dia del gran amor. Vaig canviar per dins. Vaig entrar en la parròquia

com a casa d'un estrany, i en sortir vaig sentir que sortia de la meua pròpia llar. Des d'aquell dia, quan vaig a missa entro a «casa meua». I la gent que entra la sento familiar. Abans no, entrava com a casa d'una altra persona. I em trobava una mica incòmode.

—¿Com van viure la seva família i els seus amics el seu procés d'aproximació a Déu?

—Em va sorprendre. Creia que la meua conversió era una cosa personal i del meu padrí, i que no tenia res a veure envers la societat, ni amb els meus amics. Simplement, jo ho desitjava i em vaig batejar. Després ha corregut la veu, i molts amics m'han felicitat, fins i tot alguns que jo no sabia que eren catòlics. No he canviat d'amics, però he descobert que alguns d'ells són ara molt més amics.

—¿Què sent una persona que no era cristiana, quan descobreix tantes coses noves, que per als que som cristians per tradició potser ens semblen naturals?

—Bé, jo intento ser un bon cristià, però encara sóc novell. De tota manera, abans de la meua conversió, per exemple, no sabia a qui donar les gràcies. Moltes vegades m'anaven bé les coses, em sentia protegit per algú, i des de petit estava acostumat a donar les gràcies. Llavors no sabia a qui donar-les, ara sí.

—¿Quin consell donaria als qui no han trobat Jesucrist?

—És difícil. Jo diria que busquin sincerament, i que no siguin mandrosos. Si busques, trobes. Si no escoltes, no hi sents pas. Tot depèn de nosaltres. Cal buscar; si ho fas, obriràs els ulls i hi sentiràs.

—Per últim ¿vostè creu haver trobat un tresor?

—Sí. Llàstima que no hi hagi paraules més grans que «tresor». No hi ha paraules. És sens dubte el fet més important que ha passat a la meua vida.

● C.C.

OCTAVARI PER A LA UNITAT DELS CRISTIANS

Els dies 18 al 25 de gener, totes les esglésies i comunitats són urgides a pregar per a la unió dels cristians.

Organitzar aquestes pregàries de manera senzilla, i ensems expressiva, no sempre esdevé fàcil.

PREGUEM EL SENYOR
Pregàries dels fidels

Aquesta obra ofereix un recull especialment ric i expressiu de pregàries dels fidels per a aquest Octavari (pàgs. 357-363)

- Formularis diversos per a la missa de cada un dels dies de l'Octavari.
- Peticions per als diversos caires d'unitat eclesial:
 - de les diverses confessions religioses
 - de les comunitats humanes dividides i enfrontades
 - dels fills dispersos que Déu vol reunir en la unitat d'un sol poble...

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

Lelevada xifra de persones que sofreixen l'addicció al tabac en el nostre país —amb gairebé el 35 per cent de la població— no es veu reflectida en el sistema sanitari amb l'existència de centres dedicats a acabar amb l'hàbit del tabac i unitats de tabaquisme en els hospitals per tractar les afeccions provocades per aquest consum.

El doctor Víctor López García-Aranda, cardiòleg de l'Hospital universitari Virgen de La Macarena de Sevilla i membre de la Fundación Andaluza de Cardiología, es lamenta, en declaracions a Europa Press, d'aquesta circumstància que, al seu judici, en gran part es deu al desinterès de la indústria farmacèutica en aquests centres, ja que fins ara no hi havia producte per comercialitzar en aquest camp.

«Si hi hagués molts productes comercialitzats hi hauria moltes unitats antitabac perquè cada fumador que hi acudís, que són milers d'espanyols, sortiria amb la seva recepta i amb la seva despesa», censura. Aquesta situació pot canviar a partir d'ara amb la comercialització dels pegats de nicotina.

El doctor Víctor López, que ultima amb d'altres metges de la Societat de Cardiologia un llibre sobre factors de risc cardiovasculars, apunta que els «únics llocs seriosos que treballen contra el tabaquisme a Espanya són l'Hospital Clínic de Barcelona, un parell d'hospitals a Madrid i algunes inicatives privades o de metges a títol personal».

En tots apliquen bàsicament el mateix tractament: la combinació de medicació de nicotina i el suport psicològic. A judici del doctor López aquest és l'únic mètode para aconseguir deixar el tabac d'una manera definitiva. A la voluntat de deixar de fumar —que constitueix el 90 per cent del procés— manca l'esforç del suport psicològic i l'administració de pegats de nicotina. Tot el restant és una mica d'engany.

Eficàcia d'altres mètodes

Segons els experts, els pegats de nicotina són, fins ara, el millor procediment per abandonar l'addicció al tabac ja que aconsegueixen omplir els dipòsits de nicotina de l'organisme del fumador que ha abandonat l'hàbit, de manera que aquest no sent l'ansietat de haver de fumar per superar el «mono».

Els procediments per abandonar el tabac són molt variats, des dels simples broquets als electrònics, incloent les pastilles homeopàtiques —diferenciades per a cada marca de tabac— o les cigarretes sense nicotina. Però la seva efectivitat és molt irregular.

Així, segons les dades dels mateixos fabricants, l'eficàcia oscil·la entre el 17 per cent de les «agendes electròniques» que indiquen al propietari el moment que pot fumar-se una cigarreta, i el 33 per cent dels pegats, passant pel 22 per cent de l'acupuntura. Els tractaments combinats de pegats i teràpia psicològica assoleixen en alguns casos el 88 per cent d'efectivitat. Els xiclets tampoc no han tingut molt d'èxit a Espanya.

També funciona molt bé, segons el cardiòleg de la Universitat de Sevilla, el consell del metge: «els estudis realitzats demostren que les simples recomanacions d'un metge fan que disminueixi el tabaquisme en un 5 o 6 per cent».

Una vegada que es decideixi a abandonar l'hàbit del

**La combinació
entre pegats de
nicotina i suport
psicològic són
l'únic mètode
efectiu per
deixar el tabac**

El 35 per cent de la població espanyola és adicta al tabac

tabac, la desintoxicació total depèn de cada individu. «Una persona de quaranta anys que hagi fumat durant dues dècades —explica el doctor López García-Aranda— experimenta una disminució a la meitat de risc de sofrir un infart entre un o dos anys després... tres o quatre anys després disminueix al 75 per cent. La caiguda és brusca els primers cinc anys. Només després de deu o quinze anys s'igualava el risc amb els no fumadors».

Les principals raons per les quals una persona es proposa deixar de fumar són, bàsicament, la seva salut, la qualitat de vida i, sobretot, el desig d'evitar la dependència del tabac. Així ho assegura Miguel Gorospe, director de «Exmoker», un dels escassos centres de teràpia per deixar de fumar que hi ha a Espanya, que aplica un tractament que combina l'administració de nicotina amb el suport psicològic i la informació.

«La raó que més ajuda per deixar de fumar és quan la persona no vol dependre ja del tabac, havent de sortir a mitjanit a buscar-lo o resseguir les butxaques dels abrics. Segur que aquestes persones deixen de fumar», afirma Gorospe.

La majoria dels qui van a un centre per deixar de fumar allò que deistgen és millorar la qualitat de vida. «Són persones —anuncia— que encara el metge no els ha dit que han de deixar-ho, però saben que el tabac els fa mal, tenen tos els matins i comencen a sentir-ho en pujar l'escala, per exemple».

En el cas de les dones hi ha una raó addicional, que és l'estètica. «Tenen tendència a deixar-ho abans que els homes — explica Gorospe— perquè a més a més de ser més sensibles físicament al tabac (s'ha demostrat que el càncer de pulmó és més fàcil que existeixi entre dones que entre homes), estèticament es troben malament quan tassen, amb la veu trencada...» En el cas dels homes, al contrari, és al revés. Alguns refusen deixar de fumar perquè consideren que ofereix una imatge d'ancianitat o decrepitud.

Un gra de sorra

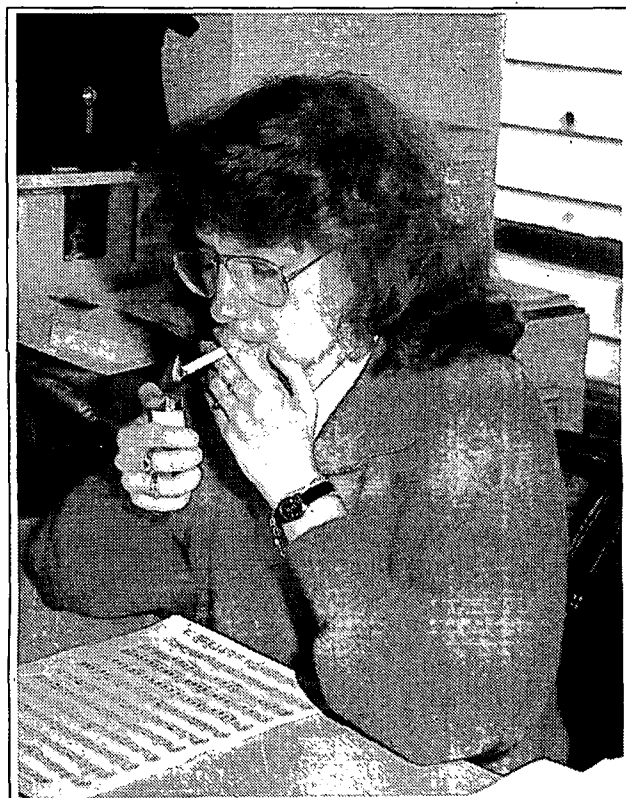
La pressió fiscal sobre el tabac, segons demostra l'experiència, no dissuadeix els consumidors de continuar amb el seu hàbit, excepte potser entre els joves. Tanmateix, constitueix un gra de sorra que se suma a la sèrie de mesures contra el tabaquisme.

Així alguns països membres de la Unió Europea ja han començat a aplicar les directives comunitàries dictades en aquest sentit. «Un estudi assenyalava que un augment del deu per cent en el preu del tabac disminuiria el nombre de gent jove que fuma» —assenyalava— Això ja es fa a França i a Gran Bretanya. A Espanya el preu no és tant alt com en d'altres països i per això hi ha entre els joves un nivell altíssim de fumadors, a més a més des de molt aviat, prop dels dotze anys.

Per aquest motiu, Espanya disposa d'un període transitori per adaptar-se a aquestes directives fins el 1995, pel que fa al preu del paquet de «Ducados» —la marca més venuda— haurà de tenir al voltant del 71 per cent de fiscalitat. Aquest any la pujada del preu del tabac s'ha fixat en un 16,8 per cent, la qual cosa significa un increment del 22 per cent del component fiscal, mentre el cost del procés de fabricació ha pujat un 3,5 per cent «el mateix que la inflació», explicà a Europa Press un portaveu de Tabacalera.

Instruïts i madurs

Les persones que es proposen deixar de fumar són, en la seva majoria, de classe mitjana o mitjana-alta perquè, segons indica l'experiència de Miguel Gorospe, tenen una valoració de la qualitat de vida major. A més, a més, són persones al voltant de 46 anys, que duen una mitjana de gairebé trenta anys fumant, amb un nivell alt d'addicció, que els porta a fumar unes 36 cigarretes diàries.

La pressió fiscal sobre el tabac no suposa un mètode dissuasori efectiu contra el seu consum, excepte per als joves

A primers d'any, «quan la gent es fa propòsits i està cansada de les festes nadalenques» és la millor època per deixar de fumar. «Altres moments, són la primavera i després de l'estiu», quan es poden produir canvis en els hàbits de vida més fàcilment.

El centre que dirigeix Miguel Gorospe, que va iniciar el seu camí a Espanya el passat mes d'abril, aplica el tractament combinat de teràpia de grup amb medicació de nicotina —pegats o xiclets— que s'aplica des de fa dotze anys, a través de la Seguretat Social britànica, en el Centre nacional d'Addiccions de Londres, de la universitat de la capital anglesa.

La base d'aquest tractament es ataca els dos aspectes del problema: el biològic i el psicològic. El primer es cobreix amb la medicació de nicotina, que evita l'aparició de la síndrome d'abstinència d'aquesta substància, i el segon amb la teràpia de grup. En la qual es produeix la comunicació entre els pacients, que intercanvien experiències, i a més a més, perden el complex de culpabilitat «per traïr el seu grup».

«Normalment s'aprèn a fumar en grup i es té un nexa amb una sèrie de gent per fumar. Per això, hi ha gent que fins i tot se sent traïdora per deixar de fumar respecte al seu propi grup. Aquest element desapareix quan es deixa de fumar en grup». Aquestes sessions es completen amb informació sobre què passa quan es deixa de fumar, per controlar possibles processos d'ansietat, irritabilitat o manca de son.

**CASA
GAY**

Servei de lloguer per
a festes i banquets.
Cadires, taules,
cristalleria, vaixel·la, etc.

Roger de Llúria, 12 i 14
Tels. 318 14 95 - 301 67 31

Leurodiputat Juan María Banderés, del PSE-EE, va presentar un informe davant el ple del Parlament Europeu en nom de la comissió de Llibertats Públiques, en el qual es demana a la Comissió Europea una proposta d'harmonització de les legislacions i les garanties mínimes de protecció del dret a l'objecció de consciència i un projecte de creació d'un servei civil europeu, obert tant a objectors de consciència com als voluntaris dels Estats membres.

L'informe, redactat conjuntament amb l'eurodiputada Rosario Bindi, considera que les diferències existents en la regulació del dret d'objecció a cada Estat membre dificulten el procés d'integració europea entre els joves.

Al seu parer, l'harmonització de les legislacions sobre l'objecció de consciència és competència de la Comunitat Europea perquè el seu dret deriva dels drets humans i llibertats fonamentals que la CE es compromet a respectar de conformitat amb l'apartat núm. 2 de l'article F del Tractat de la Unió.

Objecció, dret vertader

Els ponents de l'informe parlamentari consideren que l'objecció de consciència al servei militar és un dret «vertader, subjectiu i propi, inherent a la noció de llibertat de pensament, de consciència i de religió», i recorden que el dret a exercir aquesta objecció és un principi reconegut per les legislacions de tots els Estats membres en els quals hi ha el servei militar, llevat de Grècia.

Segons l'informe, l'estatut de ciutadà europeu implica la protecció dels drets humans i converteix en intolerable tota discriminació de tracte basada en la pertinença a un Estat membre.

També es propugna que el servei civil substitutori tingui la mateixa durada que el servei militar i es realitzi en institucions que no estiguin controlades pel Ministeri de Defensa.

L'objector de consciència que realitzi el servei civil haurà de gaudir dels mateixos drets conferits als reclutes, tant en el pla social —per exemple, l'accés a la formació professional—, com en el pla de la retribució. A més, el servei civil ha de poder efectuar-se també en organismes situats en Estats membres.

Reconèixer l'objecció fiscal

Per últim, proposen que es reconegui l'objecció fiscal com un dret fonamental i que per tant, els Estats membres donin una resposta a les objeccions de consciència de les persones que estan obligades a participar en el manteniment del sistema militar a través del pressupost nacional.

L'informe sobre Objecció de Consciència de la Comissió de Llibertats Públiques del Parlament

Europeu fa un repàs de la situació d'aquest dret en els diferents Estats membres de la Unió Europea.

D'una manera general, es lamenta que «la direcció del servei alternatiu continua excedint en temps a la del servei militar. Respecte a les condicions socials, s'està lluny d'aconseguir l'equiparació amb les obtingudes pels soldats de lleva. Això es tradueix en el menyspreu, quan no la conculcació, del dret fonamental a l'objecció en alguns Estats».

La situació dels objectors de consciència que descriu l'informe en cada un dels països membres de la Unió Europea és la següent:

El Parlament Europeu dona suport a una bona part de les reivindicacions dels objectors

El Parlament Europeu denuncia el menyspreu i la conculcació del dret a l'objecció a la UE

Els objectors de consciència, discriminats a Europa

■ ESPANYA: no hi ha autèntic servei civil

La legislació exigeix que l'objecció és fonamentada exclusivament en conviccions religioses ètiques, morals, humanitàries o filosòfiques. El reconeixement de l'objecció es produeix, en ocasions, per la via del silenci administratiu.

S'afirma que «el gran nombre d'objectors reconeguts i la insuficiència de l'Administració espanyola per fer front a aquesta demanda, ha significat una greu discriminació que ha perjudicat notòriament molts objectors. El període d'espera que es produeix des del moment de la disponibilitat fins a la incorporació per a la realització del Servei Civil és indeterminat, produint una greu inseguretat jurídica».

La informació sobre el procediment d'objeccions no es facilita conjuntament amb la crida al servei militar. A més l'informe considera que tant el Consell Nacional d'Objecció de Consciència com l'Oficina de la Prestació Social estan en situació de bloqueig.

La Prestació Social Substitutòria dura tres mesos més que els nou del servei militar. Aquest desfasament ha fet que alguns objectors hagin optat per la desobediència a la duració, ajustant-la al temps que dura la mili. S'exclou la possibilitat de l'objecció de consciència sobrevinguda.

Respecte al servei substitutori, l'informe de l'Eurocambra el defineix com una estructura similar al servei militar i no com un autèntic servei civil alternatiu, tot i que els treballs de l'objector no impliquen activitats que requereixin armes, ni comportin dependència de l'exèrcit. Només considera entitats preferents on prestar-les, les que depenguin de l'administració, i no s'ha portat pas a terme cap programa conjunt amb un altre Estat membre de la UE.

■ PORTUGAL: a la mida de l'objector

La llei exigeix sol·licitud per escrit explicant els motius. Un gabinet analitza la proposta i es pronuncia sobre ella. La seva durada és com la del servei militar —normalment 4 mesos— tot i que l'objector ha de realitzar un període previ de formació de tres mesos.

En aquest cas, l'informe considera que el servei alternatiu és de naturalesa exclusivament civil, essent concebut i adaptat en funció de les habilitats i interessos vocacionals dels objectors. La llei contempla un servei de cooperació, per consentiment de l'objector, que permet realitzar serveis en territoris de parla portuguesa i mobilitat en la UE.

■ ALEMANYA: reconeixement constitucional

La Constitució alemanya declara que ningú no pot pas ser obligat a complir un servei militar armat en contra de la seva consciència. L'interessat pot sol·licitar l'estatut d'objector amb la simple referència a la Constitució.

El servei militar dura 12 mesos i el civil 15. La sobrevinguda pot reclamar-se en qualsevol moment. El servei implica una activitat de beneficència al servei de la col·lectivitat. Per a l'estranger, el servei és de 18 mesos i és acceptat com a prestació social un servei d'ajut al desenvolupament d'una durada de dos anys.

■ DINAMARCA: ajuda al Tercer Món durant dos anys

A Dinamarca, els motius d'ordre religiosos, filosòfic i fins i tot polítics són, generalment, admesos com a causa d'objecció. La sol·licitud s'ha de realitzar a la comissió de reclutament vuit dies abans de la incorporació.

La durada del servei militar i el civil és d'entre 4 i 12 mesos. El servei civil acostuma a durar dos mesos més que el militar. No es contempla l'objecció sobrevinguda.

L'objector pot elegir activitat, ja sigui en organismes socials, culturals o sanitaris. El servei d'ajut al desenvolupament, voluntari, dura almenys dos anys, i s'hi accedeix amb la deguda qualificació.

■ GRAN BRETANYA, IRLANDA I LUXEMBURG: exèrcit professional

Al Regne Unit, Irlanda i Luxemburg no existeix el servei militar obligatori ja que els exèrcits són bàsicament professionals. Tanmateix, als països britànics hi ha un servei voluntari durant un mínim de tres anys. El soldat té possibilitat de llicenciar-se si durant el temps de servei presenta objeccions de consciència contra la funció de l'exèrcit.

■ BÈLGICA: s'estudia suprimir el servei obligatori

A Bèlgica, el servei militar obligatori dura 8 mesos des del 1993. El Govern va anunciar fa poc, suprimir l'obligació de reclutament a partir de 1994, motiu que és objecte de discussió i estudi. La supressió del servei obligatori implicaria l'abrogació de lleis que regulen l'objecció.

De moment, a l'exèrcit es pot complir un servei substitutori de 8 mesos, o de 14 o 18 mesos fora de l'exèrcit. La seva durada s'estableix en relació amb la dels reclutes: quatre mesos més per als objectors que fan protecció civil o estan en organismes que desenvolupen funcions de sanitat pública o d'assistència, i vuit mesos més del temps normal si es parla de funcions sòcio culturals. El servei també pot ser en el Tercer Món durant 22 mesos.

■ GRÈCIA: fins a 46 mesos de servei substitutori

A Grècia, el servei militar dura de 15 a 23 mesos. Per als objectors, el servei substitutori queda entre 30 i 46 mesos. En realitat, la legislació no preveu cap servei civil alternatiu. Als objectors per motius religiosos o filosòfics se'ls permet prestar un servei militar sense l'obligació de portar armes, que dura el doble del militar ordinari.

A la pràctica, les autoritats no han reconegut l'exempció a diversos ministres del culte dels Testimonis de Jehovà, malgrat que dita confessió està reconeguda legalment. Des del 1988 existeix un projecte de Llei d'Objecció que encara no ha estat debatut en el Parlament.

■ ITÀLIA: ampliació en tres mesos del servei civil

A Itàlia, tant el servei militar com el substitutori dura un any. Hi ha un projecte de modificació del servei substitutori per afegir-li tres mesos més que el militar destinats a la formació.

■ FRANÇA: el doble de temps que el servei militar

A França, la «mili» dura 10 mesos, mentre que el servei substitutori per als objectors reconeguts dura 20 mesos, és a dir, el doble. Està organitzat pel Ministeri d'Assumptes Socials.

■ HOLANDA: 16 mesos

El servei militar dura un mínim de 12 mesos i fins un màxim de 15 mesos. Per als objectors el servei és de 16 mesos.

Quatre milions de pelegrins han participat en els actes religiosos

Balanç de l'Any Sant Compostel·là

Prop de quatre milions de persones han pelegrinat durant 1993 des de diversos llocs, especialment d'Europa, fins a Santiago per guanyar el jubileu de l'Any Sant Compostel·là. En paraules de l'arquebisbe monsenyor Antonio María Rouco a ABC «això tenia un reflex visual en la imatge diària de la Missa de dotze, plena de gom a gom. Moltes vegades ha hagut de tancar les portes perquè la gent pugnava per entrar i ja no hi cabia».

L'assistència de pelegrins s'ha calculat a partir de les comunions administrades fins el 30 de setembre —un milió— que, per extrapolació estadística, indiquen una afluència de 3 milions de persones en els tres primers trimestres de l'any. Ha cridat l'atenció l'augment del pelegrinatge a peu o amb bicicleta. A finals de setembre s'havien expedit 90.000 «compostel·lanes», certificat que exigeix haver recorregut un trajecte mínim de 100 quilòmetres a peu o de 200 a cavall o amb bicicleta. Sens dubte, molts d'altres pelegrins van recórrer trams més curts sense dret a compostel·lana.

Fins a la data esmentada, més de 6.000 parròquies, arxiprestats, grups i moviments eclesials, col·legis i associacions de l'Església pelegrinaren a Santiago. Més de 22.000 sacerdots pelegrins han celebrat Missa a la catedral sense comptar els que han fet en d'altres esglésies de la ciutat. Gairebé totes les diòcesis espa-

El Any Sant deixarà una empremta positiva en les Esglésies d'Espanya i Europa

la Xunta de Galícia ha realitzat una campanya publicitària molt viva. «Però tot això no explica la resposta tan massiva de la gent, la manera com vénen i el que fan».

La majoria de la gent gairebé no feia turisme: «Pràcticament reduïen la seva vivència de Santiago a l'assistència a la Missa del pelegrí; era una confluència gairebé física en la catedral i el seu entorn, malgrat que l'únic que se'ls ofería allí eren coses espirituals». L'arquebisbe de Santiago

nyolés han organitzat pelegrinatges col·lectius, igualment que molts d'altres països, especialment Portugal, França, Alemanya i Àustria.

Una profunda actitud religiosa

Al marge de l'aspecte turístic del pelegrinatge, Mons. Rouco assenyala, «és molt significativa l'afluència enorme de penitents que han fet cua davant els

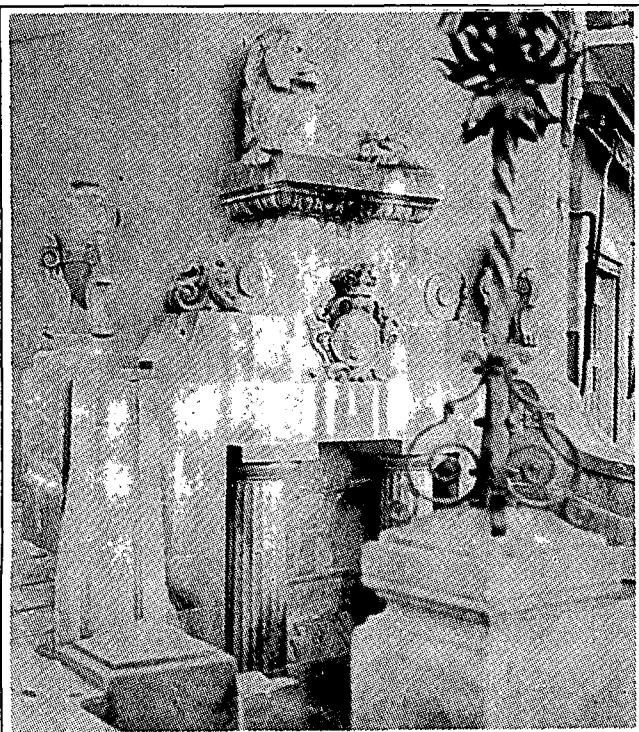
confessionaris instal·lats en la nau central, i davant d'altres habilitats per l'ocasió. «M'ha cridat l'atenció la profunda actitud religiosa de la gent en les celebracions (...). Les conversions personals han estat nombrosíssimes, i per això creiem que l'Any Sant deixarà una empremta positiva en les Esglésies d'Espanya i Europa», diu l'arquebisbe.

Pel que fa a les causes de l'èxit del pelegrinatge, Mons. Rouco assenyala que

diu que un pelegrinatge tan populós demostra que «la gent sí creu en la vida eterna i que el pecat és un obstacle per assolir-la»; que el cristianisme té més vitalitat del que es pensa, i que els diagnòstics de la situació de la societat no poden reduir-se a dades empíriques, sino que han de tenir en compte la relació entre els problemes socials i els morals.

● Aceprensa

XCII Viatge Cultural

Font del Lleó, Caldes de Montbui

13 de Febrer
de 1994

VISITAREM:

CALDES DE MONTBUI

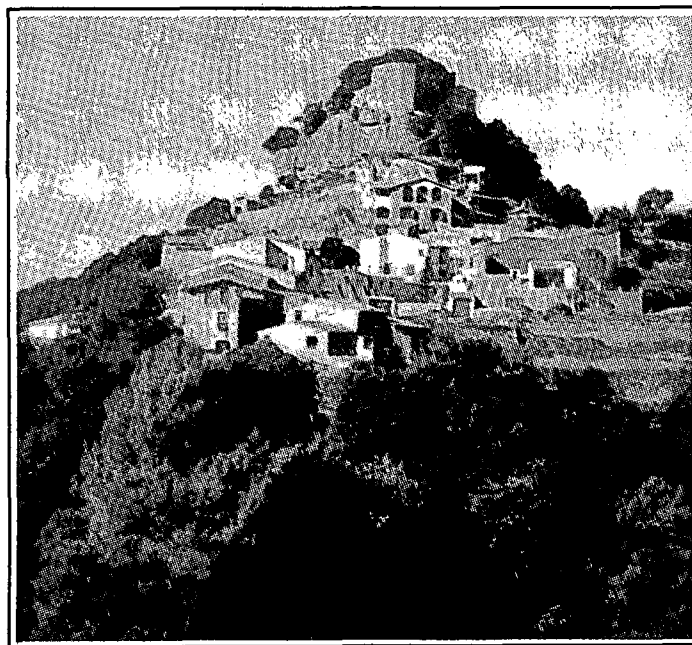
(Termes romanes -
Santuari del Remei)

GRANERA

CASTELLTERÇOL

CASTELLCIR

SANT QUIRZE DE
SAFAJA

Granera

Una excursió que no
oblidareu

Preu: 3.800 ptes., comprenent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truquen al tel.: 215 27 84 Sra. Roser. La sortida serà a les 8,30 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

DINAREM

Restaurant
MAS BADÓ
(San Quirze de Safaja)

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical

AVÍS: La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

Is San o Bochiman són un poble antic del desert de Kalahari, a Botswana, i la seva supervivència està amenaçada. La causa és la política ètnica de repartició del dret de pastura del país. En els anys 70, aquesta política era reclamada com «l'última gràcia» per la població rural de Botswana. Aquest país es dedica a la cria de bovins, els quals són la principal font de riquesa. Aquesta repartició no ha donat els resultats que s'esperaven. Més encara, ha portat a la pobresa als petits ramaders d'Iseana. El problema es fa més i més greu, adverteix el *Bulletí d'Informació Africà*, una revista bimensual editada pels Pares Blancs.

A causa d'aquesta política —la tinença de bestiar i accedir al pasturatge ha esdevingut de fet, un patrimoni d'alguns privilegiats. En el curs d'aquests dos últims anys, la major part del «desert» de Kgalagadi (Kalahari) amb una superfície de 200.000 km², —ocupa la meitat del país— ha estat dividit en «ranchs» envoltats de cleda que només pertanyent a unes 10 persones, entre elles el president Ketumile Masire i els seus dos germans.

El desert de Kgalagadi no és un desert de sorra sinó unes poques garrigues, amb pluja limitada, que han de sostenir tota mena de ramats i grups de nòmades San o Bochiman, caçadors infatigables que viuen del producte de la seva caça i de recollir els fruits i les arrels salvatges.

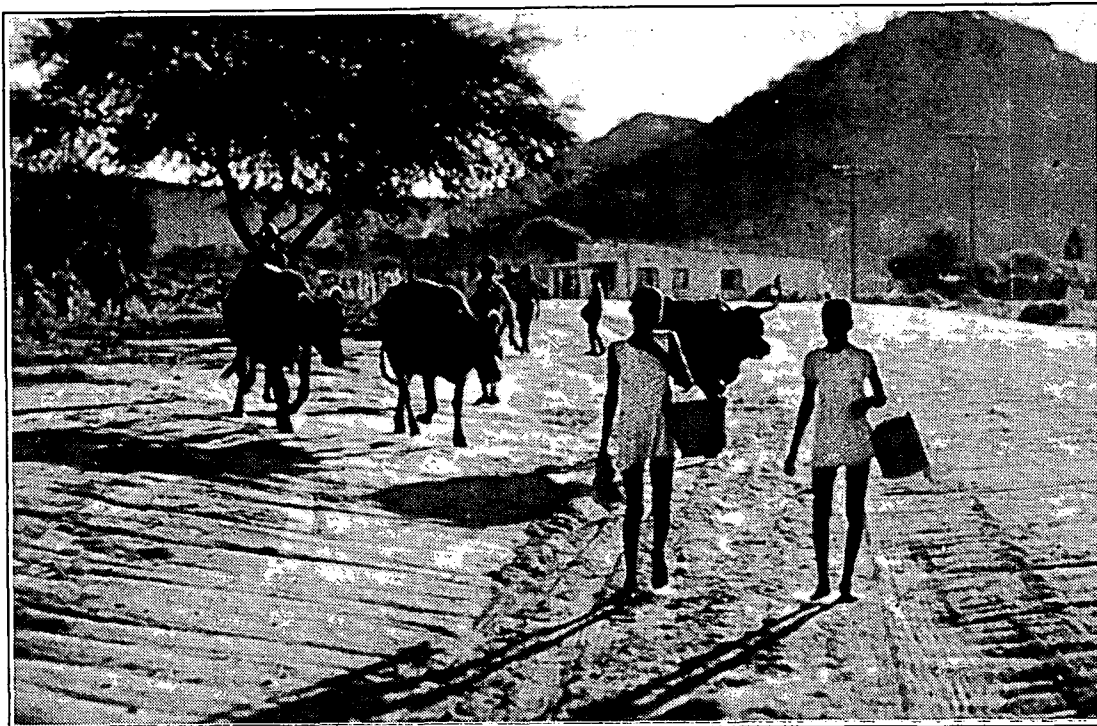
Malviure

El primer resultat visible de la construcció d'aquestes cledes, ha estat impedir que els ramats puguin pasturar lliurement. Molts no han pogut sobreviure, quedant així

amençada la subsistència dels Bochiman, la vida dels quals depèn d'aquests animals. La resposta «benèfica» que s'ha donat al «problema San» ha estat intensificar els esforços, fins ara tímids, per persuadir-los d'adoptar una vida més sedentària. Tots els nòmades San que quedaven varen ser agrupats en un camp instal·lat prop de la ciutat de Ghanzi, al nord-oest del país, per preparar-los per al dia que els donessin un tros de terra per conrear. Uns instructors es reuniren per formar treballadors del Botswana, els quals puguin al seu torn, ensenyar al poble San.

Uns quants milers de San, que ja havien viscut un any en els camps patien tota mena de malalties que pot patir un poble privat de la seva manera tradicional de viure. El desembre de 1992, els adults morien a un ritme de 5 cada dia, diu el butlletí dels Pares Blancs.

Ningú no diu que el menjar o les condicions sanitàries en el camp siguin dolentes. Si hagués estat així, els nens haurien estat els primers a morir. «El que passa,

L'economia de Botswana està molt vinculada a la ramaderia

Botswana: amenaçada la supervivència del poble Bochiman

expliquen, és que se'ls ha privat de l'única manera de viure que era familiar per a ells i han perdut les ganes de viure».

«Per un poble, com els San, tan limitat en el nombre, la taxa actual de morts és un veritable desastre. Podrien desaparèixer com a poble dintre de dos anys».

¿La sorra aviat?

Suposant que els San sobrevisquin, el seu entorn, del qual depenen, no sobreviurà. En algunes regions, el bestiar, retintut a les cledes, destrueix l'ecosistema ja fràgil de Kgalagadi, esgotant pastures a un ritme que no va ser mai el dels ramats d'antílops, d'elefants, de rinoceronts, i d'altres animals. En els «ranchs» encerclats fa anys, alguns sectors sencers ja han estat despallats: la vegetació ha desaparegut pràcticament. És tot el territori de Kgalagadi que podria ser reduït a un veritable desert de sorra. Això en un breu termini.

Segons la revista, no és veritablement un genocidi «aquest mot és, sens dubte massa fort, però està ben clar que s'està suprimint un poble antic i sense defensa. És molt lamentable que es doni prioritat a l'enriquiment d'alguns homes grans i poderosos en detriment del benestar de tot un poble».

● R.P.

El nombre de persones grans serà el més elevat del món l'any 2025

Progressiu envelliment de la població del Japó

La població del Japó envelleix ràpidament, fins al punt que l'any 2025 la proporció dels de més de 65 anys serà la més gran del món.

Segons l'opinió de Naohiro Ogawa, de l'Institut de recerques sobre la població de la Universitat Nihon, el 27,3 per cent de la població japonesa tindrà o superarà els 65 anys l'any 2025. Aleshores el Japó ocuparà un inquietant primer lloc davant d'Itàlia, segona amb el 22,3 per cent.

Finlàndia serà llavors el tercera amb el 22,2 per cent, davant de Bèlgica i Dinamarca amb el 21,7 per cent, França amb el 21,2 per cent i Suècia amb el 20,9 per cent. Els Estats Units serà en comparació, un país encara jove, amb una mitjana de 65 anys del 18,5 per cent.

País encara jove l'any 1955 amb un percentatge d'un 5,3 per cent de persones de 65 anys o més, l'arxipèlag japonès té un ritme d'envelliment de la seva població elevat ja que la proporció

d'aquest tram d'edat ha passat d'un 7 al 14 per cent en 26 anys, processos que han necessitat 115 anys a França, 85 anys a Suècia i 45 anys a Anglaterra.

Aquest envelliment s'accelera amb la baixa constant de les taxes de mortalitat. Els japonesos estan al capdavant de la classificació mundial amb set anys pel que fa a l'esperança de vida amb 76,09 anys per als homes i 82,22 pel que fa a les dones. L'any 2010, per als homes serà de 78 i per les dones 86 anys.

La tendència recent de la natalitat no soluciona res ja que el Japó tingué l'any 1993 1.185.000 naixements, el nombre més baix de naixements que ha tingut des de l'acabament de la guerra.

Al mateix temps, la mitjana de naixements per japonès (1,5 l'any 1993) és la més baixa després de 1945, per dessota de la taxa mínima de 2,08 considerada com a necessària per evitar a la població del Japó un decreixement.

Pel Japó que ha pogut consolidar el

seu impressionant enlairament econòmic de després de la guerra gràcies a una mà d'obra jove i a bon preu, aquest fenomen suscita nombrosos interrogants sobre la competitivitat futura del país.

Més prosaïcament, l'envelliment planteja el greu problema del finançament dels jubilats pels que acaben d'entrar en la vida activa i pels altres que arriben al mercat de treball.

Les inquietuds són nombroses pel que fa al cost de les necessitats de la gent gran, com també que l'allotjament per aquells que, com a l'Occident, es troben sols a la tardor de la seva vida.

Globalment, la càrrega que pesa sobre els actius serà el doble el 2025, només hi haurà un 2,5 per cent d'actius per assumir la càrrega d'una persona gran contra el 6,5 per cent el 1985.

El 2025, el país haurà de subvenir les necessitats de 2,29 milions de persones grans enllitades i 3,22 milions de vells

amb senilitat, xifres tres vegades superiors a les del 1990.

Els japonesos són conscients del que els espera per a set de cada deu persones de 30 a 59 anys. Creuen que la situació no serà fàcil en el pla social per a la tercera edat en aquesta data, segons una enquesta del govern publicada a principis d'any.

El pes en la societat de persones grans modificarà necessàriament la manera de viure. Les implicacions pràctiques són nombroses. Entre elles, segons un escenari imaginat per M. Ogawa, caldrà allargar el temps donat als viants per travessar els carrers, assenyalar els vehicles conduïts pels majors de 90 anys, multiplicar els assistents socials i trobar fórmules noves per solucionar les necessitats a domicili en els allotjaments condicionats menys onerosos que els hospitals i hospicis.

● PAD

Crònica televisiva

«Carpe diem» (Gaudiu el moment, seria la traducció) era el reeixit missatge que un singular professor, interpretat per l'actor Robin Williams, inculcava als seus alumnes en l'excel·lent pel·lícula «Dead poets society» (El club dels poetes morts), del director australià Peter Weir. Però les persones, tot i que vivim en el present, sempre podem somniar o cavil·lar en l'esdevenidor que ens espera, tota una caixa de sorpreses, o donar un cop d'ull enrera, al passat, al nostre particular bagul dels records. Quan qualsevol de nosaltres vol fer avinent algun passatge de la biografia personal de cadascú, recorrem a la memòria —de vegades, una mala consellera—, fotografies, missives, escrits, jocs o, més recentment, pel·lícules enregistrades en vídeo. Quelcom semblant és el que ens ofereix cada divendres el programa «Te'n recordes?» a TV3.

Un quart de segle de memòria col·lectiva

Roglan, que evoca els grans esdeveniments que van marcar la vida quotidiana dels catalans entre els anys 1950 i 1975. Cada episodi recull una acurada selecció d'allò que s'esdevingué cada any en les diferents vessants de la vida del país: política, economia, cultura, societat i espectacles, sense oblidar els rellevants successos que es produïren a nivell internacional.

Aquesta producció, que ha estat fruit d'un acord de col·laboració entre diverses televisions de la Federació d'Organismes de Ràdio i Televisió Autònoms (Fora), està elaborada majorment amb imatges i filmacions que han estat tretes d'arxius públics i privats, cançons, anuncis, fragments de pel·lícules, etc. El muntatge de les imatges està estructurat de manera semblant a les seccions habituals d'un diari, el fil conductor de les quals és una veu en «off» que comenta els fets que tingueren lloc a Catalunya, a la resta de l'Estat i a tot el món. Cinquanta-dos personatges de la vida pública catalana proporcionen el seu testimoni pel que fa a situacions que van viure i que són objecte de recordança al programa. Un viatge d'anada i tornada, nostàlgic i sentimental, pel nostre passat. Un munt de dates, fets, imatges, fites i noms al llarg d'un quart de segle de memòria col·lectiva.

■ Miquel Àngel Codina Periodista

Es tracta d'una sèrie documental de vint-i-sis capítols de mitja hora de durada cadascú, creada i dirigida pel periodista Enric Canals amb guions seus i de Joaquim

CINEMA

Passion fish

Director: John Sayles. **Intèrprets:** Mary McDonnell, Alfre Woodard, David Strathairn.

Al grandios país d'Estat Units hi ha paisatges esplèndids, com a Louisiana i el llac on es desenvolupa *Passion Fish*. Sens dubte hi queden emprems de la cultura francocanadenca, que en el relat són un secundari element enriquidor; l'element principal, per dir-ho així, és el valor de l'esperit humà.

John Sayles demostra ser un artista culte, allunyat en la mesura que pot de la indústria. És guionista, escriptor, director de cinema y de televisió. D'aquesta pel·lícula és el responsable complet: guió, direcció i muntatge. Es nota, i per bé, que és una obra d'autor.

Un accident automobilístic deixa paralítica una estrella de televisió (Mary McDonnell), que ha de recloure's en la seva buida casa paterna. Assumeix molt malament la seva prostració, i cap infermera dura al seu servei; fins que arriba Chantelle (Alfre Woodard), espiritualment abatuda també per uns altres motius greus. Totes dues van descobrint juntes el valor de l'amistat, la seva pròpia dignitat com a persones, l'alegria en el dolor, en la generositat...

Sota aquest resum d'esperança conquesta espiritual hi ha una dura situació humana: l'estrella de televisió està divor-

ciada d'un home potser impotent o homosexual; ella mateixa veu la vida a través de l'èxit, del plaer i del diner; està absolutament buida, i sola. Chantelle, la infermera, acaba de *desenganxar-se* de la droga, encara avui el seu comportament no és exemplar, ans al contrari, separada del marit drogaaddicte, el seu pare atén i educa la petita fill allunyant-la d'ells.

No és un artíficiós cúmul de desgràcies, sinó el trasllat d'una estesa immoralitat. La pel·lícula parteix d'aquesta realitat social, que en molts aspectes retrata —vocabulary, idees i comportaments capitals—, i en la qual no es recrea, per anar-se remuntant vers aquestes fites d'autoestima i dignitat.

La força de la pel·lícula rau sens dubte en el guió i en els diàlegs, en la història —marcadament humana fins i tot en petits detalls—, en els ben assumits papers de les actrius. La direcció cinematogràfica és correcta, amb algunes fàcils *caigudes* de cinema comercial, però sens dubte també de pols segurs, honradament professional. Al costat de l'esplèndida presència de les dues actrius, la també notable actuació masculina, la breu intervenció d'Àngela Bassat, i d'altres exemplars secundàries.

(Aceptensa)

De viatge

No tenia projectat escriure sobre aquesta població donant per fet que era lloc obligat de visita en qualsevol viatge per Itàlia, però he observat que organitzacions religioses, com col·legis, dissenyen viatges escolars seguint l'itinerari clàssic: Florència, Roma, Venècia, amb parades potser a Pisa o Siena però ignorant Assís. Ho trobo aberrant. O potser és producte de la ignorància i per això em decideixo redactar un comentari.

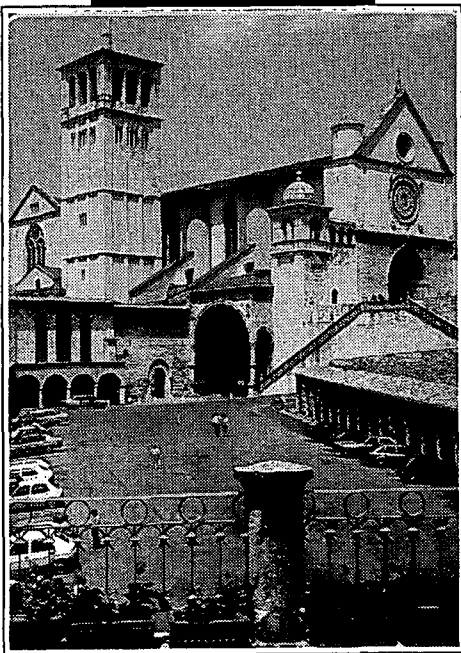
Assís és Sant Francesc i l'encant de Sant Francesc és tal que d'ell com de Jesucrist, salvant les distàncies, podem parlar a tot el món.

Quan hom recorre la ciutat té la impressió que el traspàs del Sant s'esdevingué fa poc temps i la seva glorificació fou cosa de la setmana passada. I d'aquí el seu encant i la seva actualitat. Hom pot acompanyar alumnes o pot anar per lliure. Hom pot anar-hi a contemplar les pintures de Giotto o per meditar sobre la santedat senzilla. Hom queda saciat de la bondat de Déu que proclamen les pintures o entusiasmat per la humilitat que traspuen els llocs habitats pel «poverello». Hom pot recórrer carrers i places, entre elles en la qual hi ha el lloc de la seva infantesa i la primera joventut, i per bé que ho faci per turisme o interès cultural a poc a poc se sent amarat per l'esperit del Sant.

En les meves visites no he pogut entretenir-me molt, cosa que lamento, però explicaré el que m'ha impressionat més. Es tracta de l'interior de la Basílica de Ntra. Sra. dels Àngels, que hi ha a uns 4 km. abans d'arribar a la població. Compte! Que dic l'interior i per ser més exactes l'interior de l'interior, és a dir, el recinte de la Porciúncula aquella ermita semienrunada on Francesc

amb els seus companys organitzaven «gresques mítiques» mentre la restauraven i anaven configurant un nou estil de vida cristiana vàlid encara avui dia. He pogut celebrar missa en el seu interior i aquest fet fou per a mi un motiu de comunió interior amb ell. Quantes vegades havia passat jo també les nits «de clar a clar» i els dies no «de borrós a borrós» com el gentilhome de la Manxa sinó iniciant-los amb la celebració de la missa i continuant-los amb il·lusionades discussions!

Assís

M'agrada, també, la «capella del trànsit» per l'enveja que em suscita la seva serenitat en l'espera de la «germana mort corporal». Però hi ha un altre lloc per a mi, commovedor, és la «capella del plor». És un àmbit que recorda la llegenda històrica o la història llegendària (que a Sant Francesc tot és així de real) segons la qual el «poverello» estava un dia plorant dolçament quan va passar un pagès i li digué: Germà Francesc ¿què et preocupa? I ell li contestà: és que penso en el meu Senyor que estima i se sacrifica pels homes, i aquests no li corresponen i fins i tot li ofenen... i aleshores el pagès també plorà amb ell. Si un dia aneu a Assís no deixeu d'aturar-vos i pensar en l'episodi, mediteu-lo en el

més profund del vostre cor. I ploreu també d'amor. Quina felicitat dona el plor amorós malgrat que fereixi el més íntim del nostre ésser! i per contre i que aburrida és la vida que transcorre en continu egoisme! A Assís també s'aprèn el que és l'amor reparador del qual després parlaria Sta. Margarita Maria de Alacoque.

■ P-J Ynaraja, capellà de la Llobeta

LA SARDANA I LA DANSA

Del llibre «La sardana»

S'ha presentat recentment el llibre *La sardana*, escrit per Josep M. Mas Solench. S'acostuma a dir que només les coses molt importants o molt errònies mereixen l'atenció general. El llibre de Mas Solench ha merescut la unanimitat de la crítica sardanista perquè reuneix les dues condicions esmentades: és important i del tot negatiu pel que fa referència als seus resultats.

El llibre entra de ple en un concepte que qualificaria com una enciclopèdia, amb una presentació esplèndida, gran mida, format modern, gran desplegament fotogràfic i aquesta acurada impressió que permet avui l'elevat nivell aconseguït per les arts gràfiques. Però el seu contingut literari, informatiu i fins i tot històric, ha merescut una repulsa unànime que es pot resumir així.

Repetició o còpia de llibres anteriors, alguns del mateix autor on ja hi repetia conceptes; equivocacions de compaginació imperdonables en una obra de la seva envergadura; equivocacions de concepte; una irreflexiva valoració dels nostres autors haguts; un oblit gairebé total dels actuals, principalment dels joves; silenci total sobre la sardana de postguerra, que ha hagut de viure una veritable renaixença; també silenci del moment actual de la sardana; i, en general, una visió triomfalista de la dansa vàlida cinquanta anys enrera, però molt discutible avui en què la sardana viu problemes d'expansió i acceptació.

Particularment he considerat també aquests conceptes i ho he resumit amb la idea que si un catalanòfil d'allà on sigui pretengués conèixer la sardana i, lògicament, considerés aquest llibre com a vàlid per fer-ho, cauria en un munt d'errors, mancances i intemporalitat gens beneficioses per la dansa catalana. El criteri general és que la inversió mil·lionària feta amb aquesta edició no s'havia d'haver confiat a una sola persona que, pel que es pot deduir per la lectura del llibre, no coneix prou a fons o no ha viscut el fet sardanista suficientment per confiar-li una obra d'aquesta envergadura, per altra part, necessària pel prestigi i importància de la dansa catalana, la «Dansa Nacional de Catalunya».

S'acostuma dir allò que el llibre és un bon amic de l'home; pels sardanistes del futur, el llibre de Mas Solench és un mal company:

■ Josep Ventura

Un cop de geni

A mi em semblava que no era pas un noi geniüt. Vull dir de mal geni. Però, aquests dies he pogut constatar que no sóc pas millor que els altres. He tingut una forta decepció. La mare em digué: «Eixerit, no ho sabíem que tenies cops amagats». M'hauria volgut fondre.

Jo no sabia pas què dir, veient el vidre de la porta trencat i esmicolat, després que, enfurismat fins al capdamunt, l'havia tancada d'una revolada.

—Aquest cop de mal geni et sortirà car. Ara mateix vés a avisar el lampista que vingui a prendre mides i a posar-ne un de nou; que naturalment hauràs de pagar tu de la teva guardiola.

Jo no deia res. Amb l'esclat sorollós del vidre i veient la mare disgustada, el mal geni m'havia anat a parar a la sola de la sabata. No sé què em va passar. Havia arribat de l'escola malhumorat. Aquell matí tot m'havia sortit a

l'inrevés. En arribar a casa, la mare em demanà que l'ajudés.

—Sí, ves, estic cansat, mare.

—Això que et demano tampoc no és tan feixuc.

—Sí, però, ara no tinc ganes de fer res.

—Això rai, fes-ho sense ganes, però fes-ho.

I de sobte em vingué aquell cop de mal geni. Tampoc no n'hi havia per tant, oi? Però, no sé què em va passar.

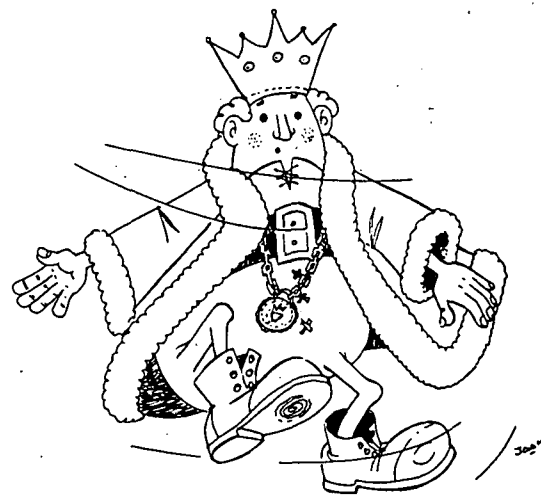
Anar a casa el Sr. Jaume, el lampista, m'ha anat bé. He escampat la boira. Quan arribi diré a la mare que em perdoni.

—¿Em perdones, mare?

—És clar, home! però recorda que un cop de mal geni i un cop de porta trenquen coses i no arreglen res.

L'Eixerit

Les sabates ballarines

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un petit país llunyà vivia un vell rei molt trist. El rei estava trist feia ja molt de temps i ningú no sabia el perquè. Dia rera dia passaven per palau tota una colla de súbdits d'aquell llunyà país per tal d'intentar alegrar el rei. Però ningú no havia aconseguit mai de fer riure el rei, ningú ni res no va aconseguir arrencar-li ni tan sols un somriure.

Heus aquí que un dia va arribar al país un personatge molt estrany. Era un home petit i eixelebrat que anava vestit d'una forma molt estrambòtica i no deixava de cantar unes cançons força originals. I el més sorprenent del cas és que deia que ell era capaç de curar qualsevol cosa. Conduïa un carro carregat de mil coses diferents. I deia que entre elles hi havia algunes coses que podrien fer prodigis meravellosos.

Va ser llavors quan un servent de palau se li va acostar i li va explicar el que li passava al rei. L'homenet l'escoltava amb atenció, però no semblava sorprendre ni estranyat.

—Conec el remei que podria curar el mal que pateix el vostre sobirà —respongué quan el servent de palau va demanar-li ajuda.

Al matí següent el servent va acompanyar el foraster a presència del rei. L'estrambòtic homenet anava carregat amb una vella i pesada maleta. Un cop sol amb el rei deixà la maleta al mig de la sala i en obrir-la va treure'n un parell de sabatots tronats.

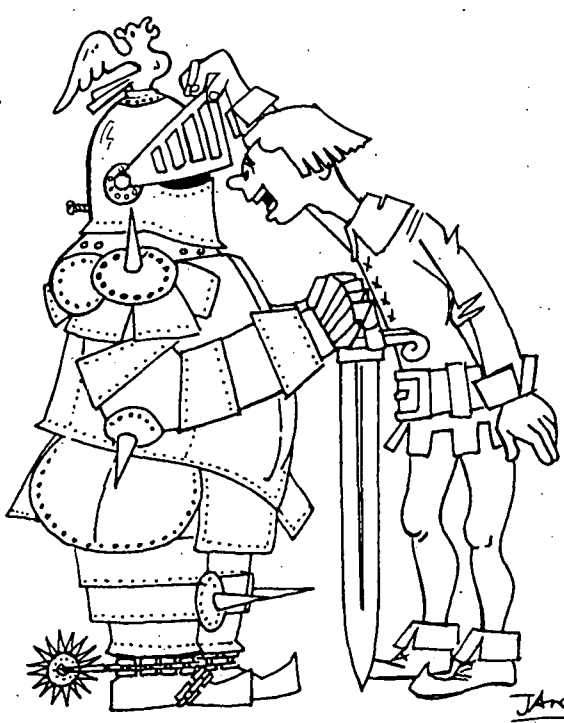
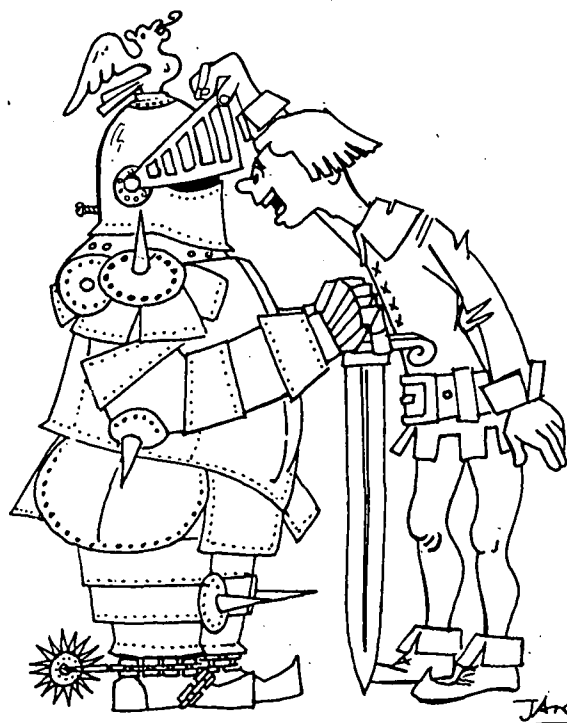
El rei no semblava gaire intrigat ni interessat. Seria difícil cridar la seva atenció.

—Si us plau, majestat, ¿voldrieu fer-me el favor d'emprovar-vos aquestes magnífiques sabates? —digué amablement el foraster.

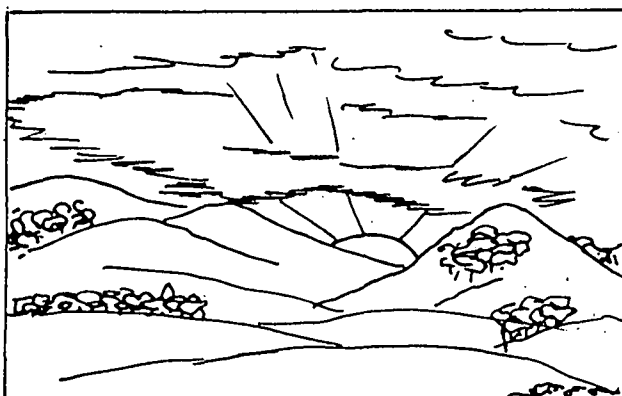
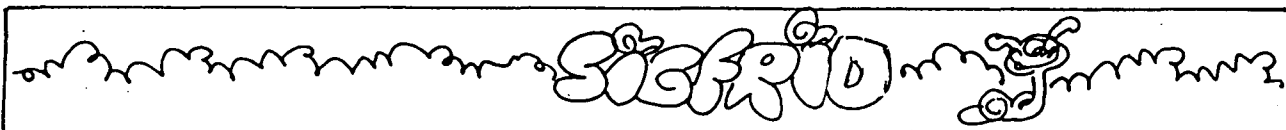
Sense gaire entusiasme i amagant una certa curiositat, el rei va calçar-se les sabates. I fou llavors quan va passar allò que ningú no s'esperava. Les sabates van fer un salt i es van posar a ballar. Ballaven bojament sense descans. Saltaven i dansaven i el rei no sortia de la seva sorpresa. Saltava i donava voltes sense poder aturar les sabates. I de sobte va començar a riure. I mentre ballava va riure més i més. Fins que ja no va poder més. Li feia mal la panxa i estava esgotat. A poc a poc les sabates van anar aturant-se fins que, per fi, van deixar de ballar del tot. Però el rei continuava rient. Va riure fins que li van saltar les llàgrimes. A palau tothom estava sorprès. Tothom menys l'homenet que va ser recompensat per la seva feina. El foraster va ser nomenat conseller personal del rei i aquest mai més no tornà a estar trist.

ANNA

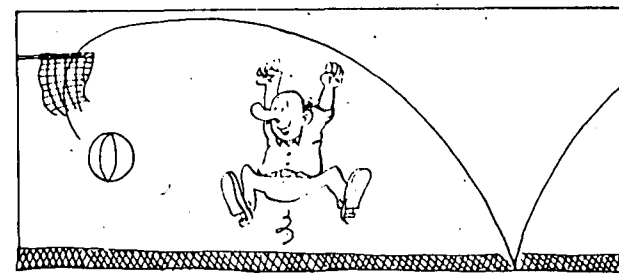
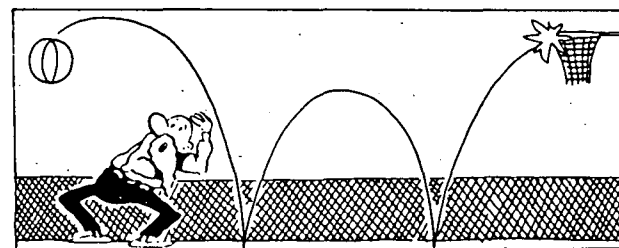
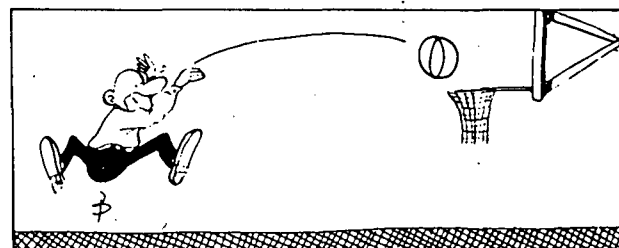
LES 8 DIFERENCIES. ¿SAPS TROBAR-LES?

—¿Sou aquí senyor comte?

EN BADOSA I EN BASORA

EMISSIONS A LA TELEVISIÓ

TV1

Diumenge 11.00 *La Missa:* des de l'església parroquial de Sant Martí Sarroca (Alt Penedès, arquebisbat de Barcelona), presidida pel bisbe de la demarcació, Dr. Joan-Enric Vives, i amb la participació dels Petits Cantaires de la parròquia de Sant Martí Sarroca, sota la direcció d'Alberta Escofet i Isabel Megino (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

12.00 *Pueblo de Dios:* Manos Unidas.

Dimarts 01.50 *Testimonio:* meditació sobre un tema religiós (catòlico).

TV2

Dissabte 11.00 *Últimas preguntas:* ¿Hay prensa cristiana para la familia española?

Diumenge 09.00 *Espacio interreligioso.*

CANAL 33

Divendres 17.15 *Signes dels temps:* Cal saber; Espai obert: «Religiositat popular»; Signes dels 90; Diàlegs: «La família unitat bàsica de la societat» amb la participació de M. Jesús Cebrián i Pau López Castellote; Aula; 7 dies d'Església; Evangeli avui: a càrrec d'Armand Puig (director: Xavier Martín).

Diumenge 24.00 *Signes dels temps:* (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv 04/02 22.45 *Creure, avui:* «300 anys de la Congregació dels Dolors, obra de Viladomat». Informatiu i agenda (director: Ramon Safont-Tria).

DI 07/02 15.00 *Creure, avui:* (repetició).

Dv 11/02 22.45 *Creure, avui:* La vellesa amb Lluís Antoni Sobrero, jesuïta. L'obra religiosa de Jaume Arenas (director: Ramon Safont-Tria).

EMISSIONS A LA RÀDIO

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge

09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

10.00 *La música religiosa: Missa en do m, KV 427, de Mozart.*

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

15.05 *Paraules de vida:* conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

De dilluns a divendres

21.00 *El Espejo*

Diumenge

08.30 *Iglesia es noticia:* informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, desde les Carmelites Descalces de Terrassa.

09.45 *Testimoni:* recull d'informacions i notícies de caire religiós.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

Dimarts

15.00 *Frontera:* programa sòcio-religiós que tracta els temes puntuals de més actualitat davant el fet religiós (director: Saturnino Rodríguez i Abel Hernández).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte

08.05 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

14.00 *Avui és el teu dia:* informacions, comentaris i entrevistes.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

22.05 *Objectiu, l'home:* el cas de la setmana; la «carta dominical» de l'arquebisbe Carles, de Barcelona i l'entrevista (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO BERGA (FM 95.7)

Diumenge

09.00 *Missatge d'esperança:* informació religiosa i conversa setmanal del bisbe Deig, de Solsona (director: Albert Obradors).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins:* programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia:* entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona

COPE/RÀDIO SABADELL (OM 882)

De dilluns a divendres

21.00 *El Espejo*

Diumenge

08.30 *Iglesia es noticia:* informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.

09.00 Retransmissió de la missa, des de Madrid.

09.45 *Testimoni:* recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca (director: Juanjo Yunquera).

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris:* paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

22.10 *Noticiero.*

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes:* informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

PROGRAMES PER MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.05h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Onda Cero: Ràdio Tarragona (FM 91.0) dissabte 13.05h

Ràdio Nova (FM 93.5) dissabte 09.15h.

AVUI ÉS EL TEU DIA: a Ràdio 5.

CAFÈ I PASTES: a Tarragona Ràdio.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona;
Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: espai setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. A part té les seccions: *La paraula del bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *Els sants oblidats* (narració dels sants de la setmana), *El comentari pels joves* (amb Jaume Reixach), *El significat de l'evangeli* (amb Mn. Pere Carreras), *Església Viva* (presentat per Angel Rodríguez).

L'emeten:

Cadena Cope: Figueres (AM 1260-FM 90-3) diumenge 9.40h.

Ona Jove de Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.45h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 11.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Bisbal d'Empordà (FM 107.4) diumenge 10.00h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Stil de Cassà (FM 92.3-92.8) diumenge 9.00h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.00h

Ràdio Grup Girona (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.30h.

Ràdio les Planes d'Hostoles (FM 107.7) diumenge 9.30h.

Ràdio Salt (FM 97.7) dissabte 8.30h.

Ràdio Sant Joan les Fonts (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma de Farners (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 10.00h.

Ràdio Shalom de Palau (FM 106.6) diumenge 10.30h

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 106.6) diumenge 9.00h.

Ràdio la Vall (FM 107.6) diumenge 9.00h.

MÚSIQUES I CANTS: programa setmanal de 30 minuts de durada que fa un repàs a la música «gospel» des dels seus inicis fins a l'actualitat, amb gravacions inèdites i d'importació (presenta: Josep Maria Pont).

L'emeten:

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 8.300h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) dijous 20.30h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107) divendres 20.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.30h.

Ràdio Sarrià (FM 87.6) diumenge 8.30h.

Ràdio Les Planes (FM 107.7) dissabte 10.00h.

Ràdio La Vall (FM 107.6) dimarts 21.00h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) dimarts 14.30h.

Ona Jove Riudellots (FM 101.2) dissabte 17.00h.

LA PARAULA DEL BISBE: Micro-espai que compta amb el comentari del Bisbe de Girona que es publica cada setmana en el «Full Parroquial».

L'emeten:

Ràdio Calella (FM 92.2) diumenge 11.00h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 9.00h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»).

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30 h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet FM107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00

Ràdio Ulldecona (FM 95) diumenge 09.05h.

Ràdio Vinaròs Nueva (FM 92.8) dissabte 22.30h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSÒ: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h.

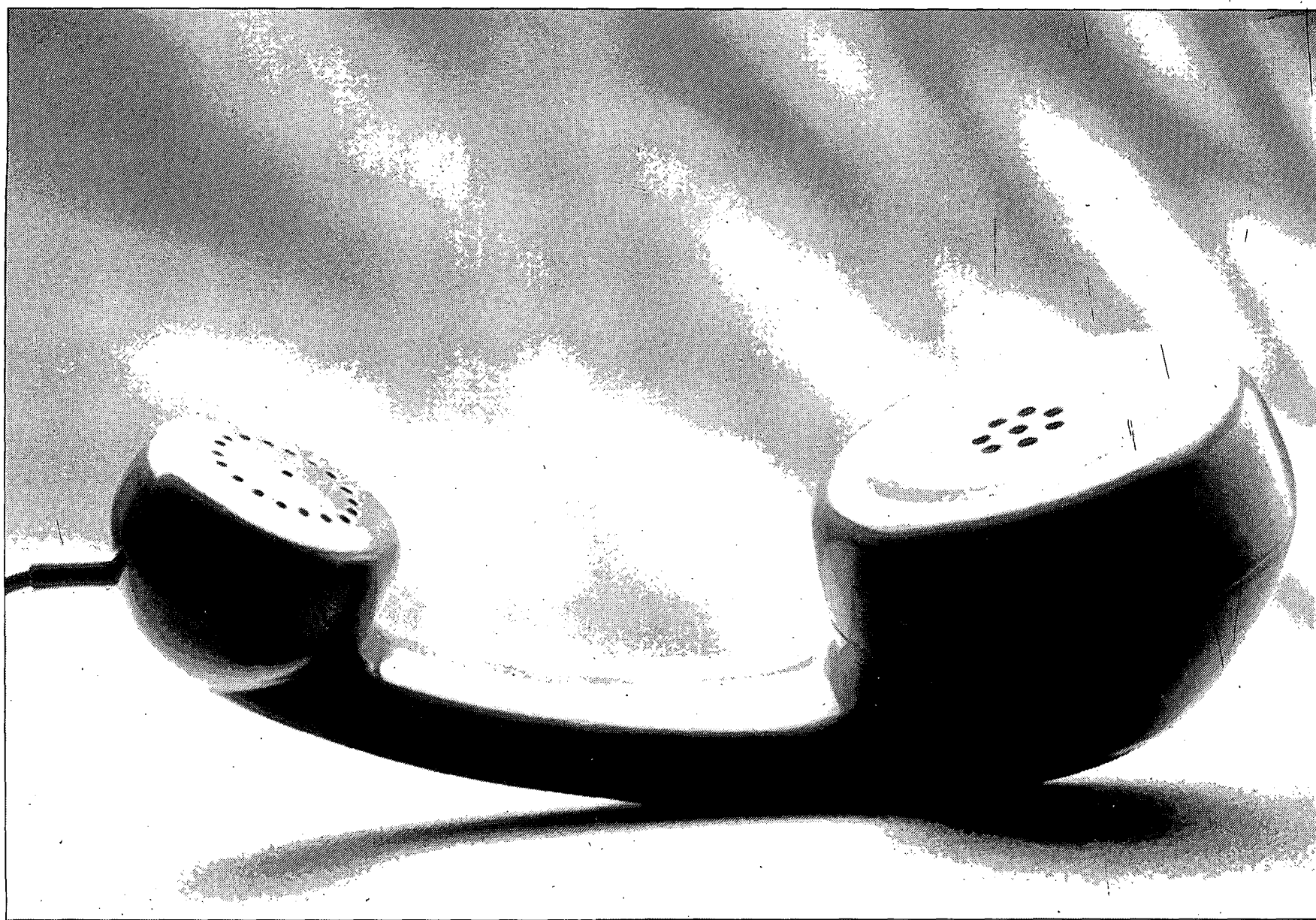
Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 12.30h.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

GENERALITAT DE CATALUNYA

AQUEST TELÈFON SAP ESCOLTAR

Qualsevol dubte, avís, idea o suggeriment sobre el món dels infants, serà escoltat.

Perquè el Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya posa a la seva disposició el

Telèfon de la Infància.

Un telèfon important, per als nostres nens, que sabrà informar, atendre i ajudar a solucionar tots els temes

que afectin directament aquells qui seran el futur de Catalunya. Una

sola trucada al **900 300 100**

posarà en moviment tot un grup d'especialistes en saber escoltar i respondre.

Departament de Benestar Social

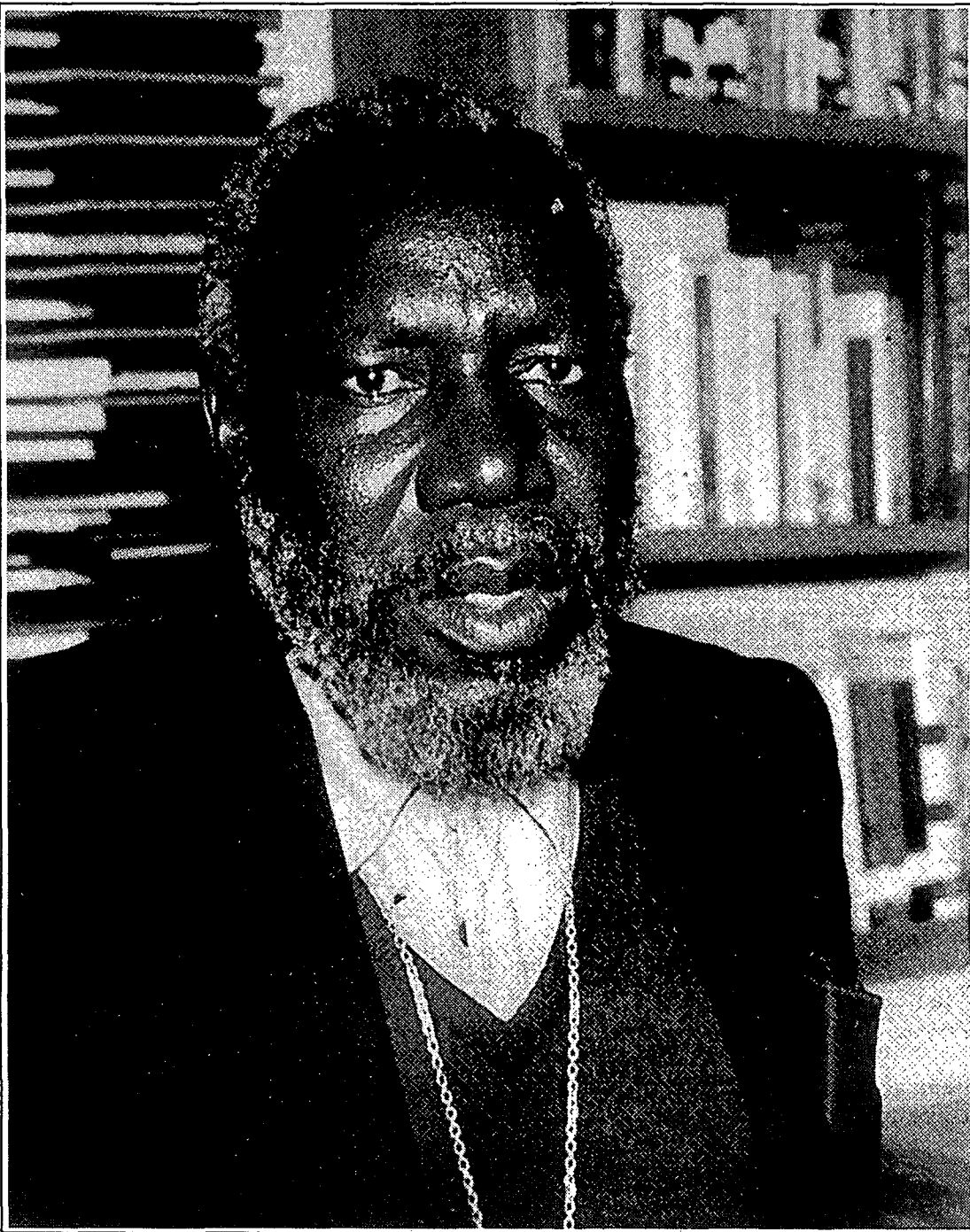
Amb la col·laboració de la Federació de Municipis de Catalunya
i l'Associació Catalana de Municipis.

PER AJUDAR

ELS NOSTRES NENS

SOM 6 MILIONS

**«Vaig decidir amb Jesús
tornar a la meva terra
disposat a patir i, si això
significa la mort,
morir pel meu poble al
Sudan i mai ser refugiat
en terra estranya»**

Mons. Peride Taban

LLINDAR

Així responia a la pregunta sobre la situació del seu país Mons. Macram Max Gassis, bisbe d'El Obeid, al Sudan central. I afegia: «De Bòsnia i de Sarajevo, bé o malament, en parlen els mitjans de comunicació. La tragèdia del poble bosnià és coneguda per tothom. Però, pel que fa al Sudan, tothom calla. Del genocidi sistemàtic de milers de sudanesos, ningú no en parla.» Aquest bisbe és una veu que crida en el desert. Però el que denuncia és la tragèdia que està sofrint el seu poble. En efecte, el Sudan viu de fa deu anys una terrible guerra civil que ha costat 600.000 víctimes i ha obligat a fugir cinc milions de persones; tres milions i mig de les quals, sobretot dones i infants, estan en perill de morir de fam enmig de la indiferència de tothom.

**«¿Sudan? pitjor
que Sarajevo!»**

El govern d'Omar el Beshir ha instaurat un règim d'«apartheid» que considera els cristians i els animistes (prop del 55% de la població) ciutadans de segona classe. Encara no fa un any, el Sant Pare, en un gest força arriscat, pelegrinà a aquest país per tal d'encoratjar les comunitats cristianes i mirar de moderar la pressió dels fonamentalistes islàmics; però tot induïx a creure que el règim de Khartum, ja aleshores, camuflà hàbilment la veritat dels fets i ho continua fent encara. La visita que l'octubre passat realitzà a Roma Hassan el Tourabi, el cap del fonamentalisme islàmic de Khartum, amb audiència pontifícia inclosa, ho confirma. De cara enfora, el règim sudanès es presenta amb una imatge de tolerància i de diàleg que els fets desmenteixen. «La realitat —declarava el bisbe d'El Obeid a la revista italiana *Luce*— és que estan a l'ordre del dia dels segrestaments i l'esclavització d'infants, el reclutament forçat a les files de

l'exèrcit, els arrestaments, els empresonaments, les tortures i les execucions sumàries. Les «ghost houses», les cases de tortura, s'han estès per tot el país. Els oponents al règim, no sols els cristians, sinó també els musulmans moderats, són sotmesos a sevícies i tortures.»

D'un altre bisbe sudanès, Mons. Paride Taban, se'n pot llegir un testimoni atge impressionant al número de gener de la revista *Mundo Negro*, una revista excel·lent, que la majoria de les nostres parròquies reben gratuïtament i gràcies a la qual la nostra consciència és sotraguejada amb una tal insistència, que si oblidem que l'Àfrica existeix el nostre pecat esdevé imperdonable. El bisbe Taban, després d'un exili obligat i de passar un temps a Terra Santa, decidí fa uns mesos tornar al seu país per compartir la sort del seu poble. «A Getsemani vaig decidir que *mai no seré un refugiat en terra estrangera...* Jo també vaig prendre la decisió amb Jesús de tornar a la meva terra disposat a sofrir i, si això significa la mort, a morir pel meu poble», escriu en aquest preciós article titulat *El privilegi de sofrir per l'Evangeli*. I referint-se al caràcter de la guerra en un lloc on mai no hi havia hagut conflictes entre cristians i musulmans —la seva educació primària fou pagada per un musulmà—, s'expressa amb contundència: «La guerra de religió fou declarada pel govern del Front Nacional Islàmic. Jo afirmo que aquesta és una guerra política i ideològica, no religiosa. És una vergonya que hi hagi gent que perdi la vida en una guerra suposadament religiosa. Si resulto mort en aquesta guerra, m'agradaria que em consideressin víctima, no d'una guerra religiosa, sinó del servei al poble de Déu, víctima de la injustícia i de la violació dels drets humans, perquè serveixo tant els musulmans com els cristians. Puc morir pels cristians i pels musulmans, perquè tots ells m'anomenen el seu bisbe.»

■ Manuel Valls i Serra, *director*

ARA MATEIX

Postil·les a una crònica de societat

■ J. Carrera Planas

Em refereixo a la que va publicar el vell amic Alfons Quintà a la secció «Societat» del diari AVUI, el 24 del passat gener. Deliberadament em limito a postil·lar, perquè no m'agradaria de caure, per l'altra banda, en el mateix parany de la desmesura que ha atrapat el cronista. Val a dir, tot amb tot, que, més que la mateixa crònica, m'interessen els seus possibles inspiradors. Ben imprecisos, per cert, segons les migrades pistes que ens ofereix el text: un full anònim i uns preveres de més de 50 anys, catalanistes, antics antifranquistes, moderats... Tothom que conegui la mentalitat majoritària del clergat barceloní i la seva edat mitjana... s'adonara de la vaguetat d'aquestes dades.

1. El dret a la crítica, indubtable i sa, no justifica facilitar-se la feina estafant la imatge d'allò que es critica. La descripció que presenta la crònica conté elements caricaturescs, errors —ja se n'han publicat alguns per persones al·ludides— i una certa intromissió de mal gust en àrees de decisió personal absolutament respectables. Fer-se un adversari a mida resulta particularment contraindicat en qüestions importants, com la de la llengua catalana, en les quals no estem precisament sobrats d'amics. No costaria gens, per sort, de fer una petita antologia de textos de l'actual Arquebisbe de Barcelona a favor de la nostra identitat nacional, naturalment des del seu ministeri. Hi ha a més, el seu capteniment de cada dia. ¿Presentar-ho a l'inrevés, a banda de ser fals, a qui aprofita?

2. Assajar canvis en la pastoral no és dolent, com ja dèiem quan érem joves els qui ara tenim més de cinquanta anys. Sobretot quan és tot el context social el que canvia i quan les enquestes ens diuen que entre el 1970 i el 1990 el nombre dels catòlics practicants ha passat del 54% de la població al 15,4% i el dels qui es declararen indiferents ha pujat del 3% al 25,9%... Canviar és arriscar-se, ja ho sabem, però és un risc que forma part de l'esperança. En la trobada de preveres del gener de 1988 em va correspondre de fer un balanç dels deu anys que havien passat des de l'Assemblea de Preveres de 1978, i vaig dir: «Són molts els qui han sabut adonar-se d'alguns malentesos, d'algunes ingenuïtats, d'algunes desviacions, d'alguns fracassos que ens han estat endossats amb etiqueta de conciliar, i malden per una, diguem-ne, revisió de la revisió dels anys del postconcili, no amb nostàlgia del passat, sinó amb visió de futur». En la mateixa línia, el maig de 1977, amb motiu dels cent números de *Quaderns de Pastoral* i davant el desassossec amb què alguns, ja aleshores, contemplaven el canvi de temps, vaig fer notar: «M'ha semblat percebre en molts interrogants aquí plantejats un afany excessiu de tutela sobre el futur. Nosaltres vam lluitar molt contra la situació establerta, sense fer cas dels consells que ens donaven. Però en la nostra oposició vam generar també una certa ortodòxia de resistència. No ens ha de preocupar que els nous temps l'esbullin. Les noves generacions troben aigua fresca sense fer-la passar pel serpenti de les nostres velles trifulgues.» (Ja sé que no és gaire bonic citar-se a si mateix, però en el meu cas les dates tenen el seu interès). Caldria esperar un marge de confiança —tot vol el seu temps— per a noves formes i noves persones, en lloc d'invalidar-les a partir de l'etiqueta que se'ls endossa. I no refusar, d'entrada, la voluntat de canvi. Això, naturalment, no exclou la crítica puntual i raonada.

3. Enmig d'una cultura molt ancorada en el dubte i en la relativitat, Joan Pau II clama i treballa, fa anys, per recordar-nos la primacia de la veritat sobre la seva recerca, de Déu sobre l'home, de l'Evangeli i de l'evangelització sobre les ideologies. El seu és un mestratge adient a aquesta hora, però que irrita aquells per als quals, com deia Carles Cardó, «tenir un dogma és tingut com un atac de paràlisi». De vegades s'ha donat a entendre que aquell mestratge no escau a la tradició catòlica catalana, equivocat amb el qual ens hem atorgat a nosaltres mateixos una imatge que, a més d'inexacta, ens ha fet mal. La veritat és que en la nostra tradició moderna —plural, no cal dir-ho— ha predominat un equilibri al marge d'integritats i de trencaments radicals. Ara, l'obertura a les orientacions de tota l'Església no pot ser presa com una peculiaritat diocesana. És normal que hi hagi diversitat de parers, errors per part de tots i malentesos, però també tenim una gran capacitat de concòrdia, com es va fer palès a la conclusió del Congrés de Teologia, en el vint-i-cinquè aniversari de la Facultat de Catalunya. És llàstima que se'n recordin alguns incidents i no el descabellament.

4. «Identitat, comunió i evangelització», aquest és el missatge del nostre pla pastoral. I bon humor per a dur-lo a terme.

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

Quina ingenuïtat parlar d'aquest tema en els moments actuals! Sembla un concepte tan desfasat, tan fora de lloc, tan poc concorde amb l'època, que per a una immensa majoria d'éssers racionalistes, no té sentit.

Pregar requereix primer, fe. Que no és el mateix que creença, en la pura accepció del terme. Creure és quelcom congènit a l'home. Es creu en moltes coses. En l'amistat, en els diners, en la bellesa, en el poder, en la maldat... La llista es faria interminable si s'haguessin d'enumerar totes les coses en les quals creiem, per a bé o per a mal. I més actualment si es posen com a metes de creença nocions tan utòpiques i inassolibles com consens, solidaritat, coherència, cooperació, fraternitat i un llarg etc.

La fe és un altre tema, és un do gratuït que ens ha estat donat com a gràcia per l'amor d'Algú Superior al qual anomenem Déu i al qual ens hauria estat impossible accedir si no s'hagués rebaixat a fer-se inferior, igual que nosaltres. Jesús, l'Home-Déu, és l'únic vincle per al qual en arribar a aquest Algú Superior per formar part d'aquest misteri fora del nostre abast, que sense Ell, Jesús, ens estaria vedat.

I és gràcies a la meravella d'aquesta fe, que podem creure en l'oració. L'oració és la nostra fe, que es posa a parlar. L'oració és el diàleg que mantenim amb Jesús. Diàleg que significa parlar i escoltar. No és un monòleg en el qual l'home demana, clama, agraeix, s'excusa, lloa. És tot això i una part molt important i vàlida de l'oració. Però és també quelcom més. És un silenci interior que ens permet escoltar, i en escoltar, establir aquest diàleg amb Ell. Sentir el que té i vol dir-nos, no el que volem que Ell ens digui o ens agradaria que ens digués. És apropar-nos a la seva veu sense paraules i acceptar la seva voluntat. És deixar-nos guiar per Ell, tractar d'entendre, i actuar en conseqüència dins dels nostres pobres mitjans però amb una força il·limitada.

L'oració és l'expiració que remou l'aire de la nostra vida. Tot el que després fem serà la respiració. La que ens permetrà que el nostre cor continuï batejant a l'unison amb Ell, durant tot el temps que Ell vulgui. I en el moment en què la nostra missió hagi acabat, acabarà la respiració que ens manté vius i arribarà l'última expiració que també serà l'última oració. Per això, quan ens arribi l'hora final, diuen que l'ànima expira, és a dir que l'ànima abandona el cos per fondre's en Déu, en l'oració perpètua.

Pregar sense treva es romandre constantment en convivència amb Déu. Sembla molt difícil dit així, això de pregar sense treva. Però lentament, entrenant-nos cada dia una mica, arribarà un instant que qualsevol pensament, qualsevol acte, qualsevol desig, qualsevol cosa per insignificant que sigui és ja una forma d'oració que ens manté directament

en comunió amb Déu. Sense esforç, sense sacrifici, sense tot just adonar-nos-en, sense que ningú al nostre voltant ho percebi.

Crec que passà l'època en què l'home, per posar-se en contacte amb Déu, per lloar-lo, per demostrar-li el seu amor, se sotmetia a mortificacions i disciplines autoimposades, dures i inhumanes. El temps que ara ens toca viure és mil vegades més dur i inhumà en molts sentits. Només acceptant el que a cada u ens ha estat designat, en estreta unió amb Déu i la seva voluntat, podem constatar que això és agradable als seus ulls en comprovar la immensa compensació espiritual que això ens reporta.

L'oració no sempre canvia una determinada situació, en les nostres vides. Però pot canviar la

nostra forma de mirar l'esmentada situació. Es veuen les coses i les persones de manera molt diferent si en el nostre interior vivim connectats amb l'absolut. A vegades fracassem i la situació es torna insuportable. A vegades ens estavellem i

■ Maria Teresa Conde Rosales

L'oració

la nostra actitud amb els altres pot arribar a ser menyspreable. Però només és nostre el fracàs i el menyspreu. Perquè el sentit de pregar que ens impulsa a continuar, és el que Ell ens indueix a fer-ho. I altra vegada en el camí, comprenem que no són les situacions les que han canviat. Continuen essent les mateixes, amb les mateixes persones i les mateixes coses. Els que hem canviat som nosaltres. És el prisma del nostre enfocament el que ho veu tot d'una altra manera. Aquest nou prisma adquirit en l'oració, o en el diàleg permanent de la comunió amb Déu.

Tota oració, en les seves diferències accepcions, personals o col·lectives, es redueixen a una de sola: l'adoració a la Divinitat. «Tu ets Déu». I a partir d'aquest convenciment profund que ens dona la fe, estem ja en situació de permetre'ns de demanar-ho tot, demanar-li per a tots, demanar el Tot. En la seguretat que farà de nosaltres el que de nosaltres desitgi, i no una altra cosa.

Maria Teresa Conde Rosales és escriptora

SABER ESCOLTAR

Els Pares de l'Església

Un amic em demana que li clarifiqui l'expressió *els Pares de l'Església*. Ha vist que jo tenia un llibre que du per títol *Patrologia*. L'obre, però la cosa li sembla complicada. Perquè troba que el volum té dues grans parts: l'una tracta des dels orígens fins al Concili de Nicea i l'altra se centra en l'Edat d'Or de la literatura patristica grega. Ja es veu que ens volem referir al camí que anà afaïçonant l'Església en el seu expandiment i en la seva configuració després dels apòstols.

L'Església té una gran veneració a la feina dels Pares. Són en el corrent de la tradició viva de l'Església, punt de suport de la teologia i lliçó en l'ofici de lectura de la pregària oficial diària de l'Església. *Pares de l'Església* «designa les grans figures cristianes dels primers temps, l'ensenyament doctrinal i la santedat de vida dels quals han rebut l'aprovació particular per part de la jerarquia i de la tradició de l'Església: per exemple, sant Ireneu, sant Atanasi, sant Agustí, sant Joan Crisòstom».

«Amb justícia són qualificats de Pares; perquè,

d'una manera molt real, han engendrat l'Església en assegurar-li les seves orientacions de base i en portar-la lentament a l'edat adulta. Són ells que han fet la nostra Església tan amorosament atenta a les Sagrades Escripcions, són ells que han traçat els contorns de la nostra litúrgia, són ells encara que han col·locat les peces mestres de la nostra organització eclesial. Han precisat les bases de la nostra fe, han afaïçonat pacientment el cor de la nostra Església; tot educant-la alhora en l'art de presentar al Senyor una lloança que sigui digna d'ell i en l'art de servir eficaçment tots els homes en el camí de la salvació». La *Patrologia*, doncs, comprèn els escriptors de l'antigor cristiana fins a sant Gregori el Gran (+604) o fins a sant Isidor de Sevilla (+636) a l'Occident, i fins a sant Joan Damascè (+749) a l'Orient. El període més fecund va de mitjan segle IV a mitjan segle V i s'anomena l'Edat d'Or de la literatura patristica.

■ Joan Guiteras

L'anunci del procés de beatificació del doctor Irurita, bisbe de Barcelona assassinat durant la Guerra Civil, sembla que ha reobert la polèmica sobre «oportunitat» i «inoportunitat» típica en aquestes ocasions. La «inoportunitat» es basaria, en aquest cas, primer en la relativa proximitat històrica dels fets que van provocar el martiri, i segon, en la presumpta presa de posició del bisbe a favor d'un dels dos bàndols bel·ligerants, així com en la poca afecció que havia mostrat, ja abans, envers el propi règim republicà.

Palma sí, bandera no

■ Jordi Bassas i Ribalta

Estic d'acord que, d'entrada, aquests arguments no es poden menystenir a l'hora d'incoar el procés —i, de fet, estic segur que l'«advocat del diable» oficial tampoc no els ignoraria, donat el cas. Però, no estic gens d'acord amb els criteris unilaterals. Per exemple, estar en contra de la beatificació del bisbe Irurita i, al mateix temps, donar suport entusiasta a la de l'arquebisbe Óscar Romero, màrtir d'El Salvador. O a la inversa, tant se val. Penso que l'actitud heroica en el testimoniatge de la fe s'ha de suposar, per principi, a qualsevol persona, encara que pertanyi a, l'«altre bàndol» o hi simpatitza.

La història de l'Església, sobretot dels primers segles, és molt eloqüent en aquest sentit. Els primers màrtirs cristians no ho van ser en contra de ningú. No solament no morien en rebel·lió contra el poder de Roma, sinó que fins i tot exhortaven els seus companys en la fe a obeir les autoritats i pregar pels botxins. Les cartes de sant Ignasi d'Antioquia en són un bon exemple. L'estil propi de l'Església ha estat sempre catalogar els màrtirs pel seu testimoniatge (martiri) positiu, mai per la naturalesa «malvada» dels perseguidors. Per això, si els primers segles l'Església no es va considerar mai víctima de l'«imperialisme romà», tampoc avui no seria conforme a la tradició eclesial parlar de màrtirs d'una «barbàrie roja», d'una «xusma anticlerical», com tampoc de l'«imperialisme ianqui» o de les «oligarquies multinacionals».

L'estil propi de l'Església ha estat sempre catalogar els màrtirs pel seu testimoniatge (martiri) positiu, mai per la naturalesa «malvada» dels perseguidors

Si, efectivament, els processos de beatificació incoats han de treure a rel·luir el caràcter malvat, anticristià, imperialista, oligàrquic, etc., dels botxins i els seus instigadors, més val, aleshores, que l'Església esperi una ocasió més propícia. Si, al contrari, els cristians som prou madurs per dilucidar una puresa d'intenció en l'ofrena de la pròpia vida, aleshores endavant. Les imatges que ens ofereix el llibre de l'Apocalipsi no admeten lloc al dubte: el distintiu del màrtir és el vestit blanc i la palma a la mà; de cap manera l'uniforme i la bandera.

Jordi Bassas i Ribalta és escriptor i teòleg

a regulació natural dels naixements: és l'objectiu que recentment ha estudiat l'Acadèmia pontifícia de Ciències, on hi ha científics d'arreu del món. Pel novembre de 1992, el mateix tema havia aplegat al Vaticà 42 professors i metges, entre els quals nou ginecòlegs de Pequín.

Es contempla el camí fet en aquest camp, almenys en l'esfera científica, des del juliol de 1968 en què aparegué l'encíclica *Humanae vitae*. Aleshores aixecà un clam. Actualment, altes autoritats, sovint estranyes a l'Església, manifesten el seu interès pels mètodes de regir la fecunditat que atenyen les preocupacions ecològiques contemporànies, la fiabilitat de les quals ha estat demostrada per les enquestes, com la de la universitat americana de Fairfield, duta a terme durant cinc anys, a França.

A la inversa, la revolució operada per la píndola de Pincus, ¿ha complert les seves promeses? ¿Per què el mètode més estès als Estats Units és l'esterilització? Les americanes més feministes, les del «Women's lib» han adoptat aquest nou eslògan: «Pill is no good for you» (La píndola no es bona per a tu).

A Anglaterra, la doctora Ellen Grant, pionera de la píndola hormonal, ara alerta l'opinió amb el seu llibre: *Amère pilule* (1); l'edició francesa porta un prefaci del professor Israël on insisteix sobre les greus perturbacions que corren el risc de provocar les píndoles contraceptives. Així, l'experiència i els estudis han demostrat que és un veritable problema regir la fertilitat, i que la resposta química (o mecànica) no és la millor.

Per altra banda, la revolució contraceptiva, ¿ha afavorit l'amor? ¿La dona és més respectada? ¿Les llars són més estables? ¿Els infants, són millors alumnes? La vida que comença o que s'acaba, ¿és més respectada? Els fets parlen per ells mateixos.

Pau VI presentia aquests resultats. Obres com, *La limitation des naissances*, del P. de Lestapis, li havien presentat un primer balanç de la mentalitat contraceptiva. Per altra part, els biòlegs atreïen la seva atenció sobre els riscos de mètodes tendents a bloquejar una funció del cos humà. A poc a poc, una convicció va arrelar-se en ell: calia defensar l'home contra ell mateix. I això fou el text que el cardenal Renard anomena «l'encíclica del coratge».

Actualment cal reconèixer que la majoria dels catòlics no segueixen les directrius de Roma que s'han esquematitzat en la fórmula martellejada constantment pels mitjans de comunicació: «El Papa condemna la píndola.» ¿On és la Bona Nova? ¿L'amor? ¿La grandesa de la comunió conjugal? La nostra Mare Església, ¿només pot

...la revolució contraceptiva, ¿ha afavorit l'amor? ¿La dona és més respectada? ¿Les llars són més estables? ¿Els infants, són millors alumnes? La vida que comença o que s'acaba, ¿és més respectada? Els fets parlen per ells mateixos. Pau VI presentia aquests resultats.

oferir una dialèctica d'autorització i de prohibició?

Però, ¿s'ha llegit bé el text de Pau VI? Després d'haver exposat la doctrina afegeix: la seva presentació pels pastor: «sempre ha d'anar acompanyada de la paternitat i de la bondat, de la qual el mateix Senyor ha donat exemple.

«*Humanae vitae*», un servei a la humanitat

■ Jean Toulat

Vingut no pas per jutjar sinó per salvar, fou intransigent amb el mal, però misericordiós envers les persones». Una mica més tard, el 4 de maig de 1970, rebent 2000 matrimonis dels Equips de la Mare de Déu evocava les dificultats que els esposos poden trobar en el seu camí vers l'ideal: «No us descoratgeu... Déu és un Déu ple de tendresa, desbordant d'amor pels seus fills als quals no vol afligir en el seu camí.» Sant Agustí deia: «Pau als matrimonis de bona voluntat!»

La planificació natural, que respecta la fisiologia i la psicologia de l'home i de la dona, que *desmedicalitza* un problema conjugal, i fa que la parella pugui gestionar la seva sexualitat, semblava la més apta per promoure aquesta forma de qualitat de vida que és la qualitat de l'amor. Proposant aquest camí, Pau VI va fer un servei a tota la humanitat. La seva intuïció s'uneix a la de Francis Bacon, que en el segle XVI, deia: «Ningú no mana a la naturalesa que obeeixi.»

Jean Toulat, és prevere, escriptor i col·laborador de «la Croix»

(1) *Amour et famille*, gener-febrer 1990
(2) Editions Eil.

RESPIR

Frases cruels!

Cruels, ho són, però no són dites cruelment, sinó amb molta pena; en puc donar testimoni! El qui me les va dir, s'hauria estimat més no haver-me-les de dir, i estic segur que me les va dir perquè va endevinar que jo les escoltaria igualment amb pena. Si les transcriu és també amb la seguretat que els qui les llegeixin en sentiran pena i s'haurien estimat més o no haver-les de llegir. Però la cosa és així! Es tracta del comentari d'un feligrès sobre un aspecte de la conducta del mossèn que els va a dir la missa els diumenges. Una frase és la següent: «Tenim molta missa i poc capellà». La missa, la celebra bé, amb dignitat, i això agrada. Però la relació amb la gent és nul·la. Aquesta manca de relació amb la gent, aquell mateix feligrès la descrivia amb una altra frase: «Amorra el cotxe a la paret de l'Església, perquè no el pot entrar a dins!». Recordem que hem quedat que jo les escriuria amb pena i que amb pena serien llegides!

■ Miquel Estradé

ACUDIT

«S'hi aparellen dues sensibilitats, la plàstica i la poètica», va dir el conseller Joan Guitart d'aquesta exposició tan peculiar el dia de la inauguració, el passat 12 de gener. Efectivament, el mot *juste* per resumir la tasca de Montserrat Badia (lingüista de prestigi, artista del pinzell per irrefrenable vocació) seria sensibilitat. Potser perquè sensibilitat és també el mot *juste* per definir l'obra de Màrius Torres, poeta de talla tan sideral com desconeguda (extrem que va mig solucionar el *Any Màrius Torres* el 1992, cinquantenari de la seva mort als 32 anys després d'una llarga i penosa malaltia).

Sensibilitat, dèiem. Punt u: Montserrat Badia va fer la tesi doctoral sobre l'ús de la metàfora en l'obra de Màrius Torres, poemes plens de belles imatges que vehiculen missatges clars alhora que pregon. Punt dos: a Montserrat Badia l'apassionen les arts plàstiques, sobretot la pintura. Ergo: Montserrat Badia acaba fent una exposició de setze olis basats en poemes del poeta lleidatà, que mesclen el coneixement provinent de l'exègesi lingüística i la intuïció plàstica de l'artista, i que, en definitiva, van ser inspirats pel *Any Màrius*. Exposició que ha pres un vers del poeta com a títol: «Els núvols fan el cel més blau i més pregon» —i que és al Palau Marc de Barcelona (Rambla de Santa Mònica, 8) fins aquest diumenge, sis de febrer. L'autora està en converses amb l'Ajuntament i amb l'escola de Belles Arts de Lleida per instal·lar-hi l'exposició abans de Setmana Santa.

Sensibilitat, hem dit. «Màrius Torres era un home i un poeta extraordinàriament sensible —explica ella—, això és molt important en un moment en què falla una mica la sensibilitat a la societat en què vivim.»

La lingüista Montserrat Badia exposa al Palau Marc «Els núvols fan el cel pregon» fins aquest diumenge, 6 de febrer

El món sensible i transce de Màrius Torres expres setze ll

—¿Quan va ser la primera vegada que llegint un poema d'en Màrius Torres va dir, això és un quadre?

—Fa molts pocs anys. A Màrius Torres el vaig conèixer quan estudiava a la facultat, ja fa anys, i aleshores no se'm va acudir aquesta idea. El que passa és que, per la meua afició a la pintura he anat veient exposicions. I alguna vegada he vist que algú plasmava en pintura un poema. I jo, com que havia fet la tesi doctoral sobre Màrius Torres i el coneixia molt bé em va venir aquesta idea ara fa dos anys, quan es va celebrar el *Any Màrius Torres* pel cinquantenari de la seva mort. Em van demanar de fer alguna conferència a l'Institut d'Estudis Catalans, a la Universitat de Tarragona i a la de Lleida, a Blanquerana i a la Sorbona, a més d'altres. T'ho explico perquè ho vaig viure molt intensament. I això va ser el desencadenant. Vaig pensar que m'agradaria provar-ho, convertir els poemes en pintures. De moment no vaig dir res a ningú. Vaig pensar, si em surt bé endavant, i si no, ho deixes.

—Per tant, aquests quadres estan pintats l'últim any.

—El novembre va fer un any que vaig començar. Vaig acabar el desembre del 93.

—S'hi deuria abocar.

—Pintava només una tarda a la setmana, perquè no tinc més temps. Ara bé, quan tens a la vista una exposició tens un incentiu que et fa treure les forces de no saps on.

—¿Com definiria Màrius Torres?

—El definiria com a creador d'una poesia aparentment molt senzilla. Tu llegeixes un poema seu i penses, això també ho podria fer jo. De fet vaig encomanar una redacció als meus alumnes sobre una de les seves poesies i hi havia una alumna que deia, «això ho podria fer jo». I bé... nnnno. Aquest llenguatge tan aparentment senzill és només aparent, perquè és el resultat d'una depuració i una elaboració lingüística que s'aconsegueix a còpia d'anys.

—La imatge de Màrius Torres és també la del poeta jove enfrontat a un destí tràgic en

Montserrat Badia es va doctorar el 1982 amb una tesi sobre l'obra de Màrius Torres

un temps de tragèdies. És la imatge, potser tòpica, de poeta sensible i religiós.

—Sensible sí. Molt sensible. Religiós... és més aviat el tòpic. Màrius Torres no era creient, això ho vull deixar molt clar. No va ser creient en cap moment sempre ho va tenir clar, això. El que passa és que ell va tenir una idea molt forta de la transcendència, que surt en les seves poesies. Ell era molt conscient que estava malalt, ell era molt conscient que potser es moriria aviat. I la noció de transcendència jo diria que pesa molt, com la presència de la mort.

—També es parla d'una poesia ombrívola, tènica per aquest pes de la mort.

—Moltes vegades se l'ha etiquetat com un poeta pessimista jo diria que no ho és tant. I això ho he descobert més a través dels quadres, perquè si t'hi fixes en tots ells hi ha una part lluminosa d'esperança, de sortida, i en canvi

Una lingüista de prestigi que de petita guixava als sobres

«Sempre m'ha agradat dibuixar —explica Montserrat Badia—. Arribava a casa i agafava qualsevol paper, un sobre de cartes, el que fos, i hi guixava al damunt. Dibuixava molt.» Aquesta prauja la va endegar, quan aquesta pintora i lingüista tenia 13 anys. Miquel Ferrer, «un molt bon pintor que em va ajudar molt, tot i que la llàstima va ser que després no vaig poder seguir amb ell, que ja era un senyor molt gran. Jo vaig seguir fent el que podia. Els estius sobretot. I després em vaig matricular d'algunes assignatures soltes a l'escola de disseny Eina, al temps que feia classes a la Universitat.»

Preferentment, però, Montserrat Badia ha dedicat els seus esforços professionals a la lingüística. Nascuda a Barcelona el 1948, es va llicenciar en Filosofia i Lletres, secció Hispàniques, el juny de 1972. Després d'ampliar estudis a Alemanya es va doctorar el 1982 amb la tesi *Estudi lingüístic de la metàfora en Màrius Torres*, que va obtenir, un cop publicada, el premi a la

millor obra de recerca sobre llengua catalana concedit per la Generalitat el 1984, així com el Premi de Recerca i Humanitats dins dels premis Crítica Serra d'Or del mateix any. Des de pràcticament la seva llicenciatura que exerceix la docència, que des del curs 1981-82 duu a terme a l'Escola Universitària de Mestres Blanquerna de la Universitat Ramon Llull. Sòcia de la Societat Catalana de Llengua i Literatura des del 1991, va ser membre de la Comissió Màrius Torres en la celebració del 50è aniversari de la mort del poeta lleidatà. Hi participà amb nombroses conferències que li van desvetllar la inquietud per plasmar en olis les imatges poètiques que admirava, projecte que ara ha vist complert, qui sap si ja definitivament més interessada per la pintura que per la lingüística, en aquest peculiar aliatge d'interessos que aglutina el seu esment.

● D.V.C.

ident at en enços

oltes vegades se l'ha etiquetat
om a poeta de la mort. I jo no hi
tic d'acord. Que parla de la
ort és clar: estava malalt i se
bia condemnat. I de l'aspecte
ligiós, bé jo no el qualifico com
poeta religiós. És un poeta que
el sentit de la transcendència,
e parla de Déu, però és un déu
abstracte, no personal. Ho vull
bratllar perquè de vegades s'ha
plicat d'una altra manera. Fins
ot hi ha un relat de la seva mort
el qual algú —que sens dubte
a molt creient— va voler fer
eure que Màrius Torres va
orir com a creient. I és fals.

—¿Quina està essent la
comunicació amb la gent
que acudeix al Palau Marc a
veure l'exposició?

—En general agrada. La
manera de mirar-la que tenen
envia segons la gent, i això és
molt curiós. Si a una senyora
interessa, s'atura, rellegeix la
 poesia —penjada al costat de
da quadre—, torna enrera...
i canvi, si veus algú que en-
a perquè ha vist els cartells al
rrer, potser fa una mirada,
zzit, i se'n va. En general hi
una bona comunicació amb
públic, molts lamenten que
es conegui més el poeta i
l'exposició.

—En aquest sentit, ¿es pot
entendre l'exposició, i el seu
dèbil anterior, com un intent
de fer més pròxim el missatge
de Màrius Torres?

—Sí, és clar.

—D'aquest missatge, ¿qui-
part destacaria com a més
profitable per a les deman-
es actuals de la societat?

—Jo penso que Màrius Torres
a un home i un poeta extraor-
nàriament sensible, i això és
molt important en un moment
de falla una mica la sensibilitat
de la societat en què vivim. I amb
tò la gent que ve aquí veus que
connecta. I a més penso que
ab Màrius Torres s'hi connecta
rquè tracta els temes més vi-
ncials per a l'home: l'amor,
místic, la mort, la soledat, la
morància, els estats d'ànim. Tots
uests temes amb què qualsevol
ersona s'hi troba identificada.

—Malgrat això, Màrius Tor-
s és un poeta desconegut
icara.

Montserrat Badia
adreçant-se als
assistents el dia
de la inauguració
de l'exposició.
Rere seu, el
conseller de
Cultura, Joan
Guitart, i mossèn
Antoni Serramo-
na, que va llegir
alguns poemes
de Màrius Torres

—És un poeta que s'ha mantin-
gut en el silenci i que no es coneix
o es coneix poc, tot i que ara
gràcies al Any Màrius Torres penso
que n'hem fet força divulgació.
Quan estava pintant aquest últim

any i venia gent a casa que no
coneixia el poeta, els el llegia i em
deiem, caram, quines poesies tan
boniques. O sigui que és un poeta
que no es coneix però quan es
llegeix la gent hi connecta ràpida-

ment, per això que et deia, per-
què el llenguatge és molt senzill,
no és un Foix o un Riba que costa
d'entrar-hi. Al món del Màrius
Torres hi entres. El seu llenguatge
és aparentment senzill i això li
permet anar molt a fons en el
contingut. I amb els temes
que toca es capaç de tocar la
sensibilitat de qualsevol per-
sona. Que sigui sensible, és
clar.

—Precisament quan
sembla que el que s'entén
per art modern té ten-
dència a enrevessar les
formes i oferir un missat-
ge poc clar i poc impac-
tant. Potser perquè ja ni
s'arriba a saber què vol
expressar. En el seu cas és
més aviat al revés.

—Home, jo connecto amb
Màrius Torres precisament
per això, perquè m'agraden
les coses senzilles i ell fa co-
ses senzilles i profundes
alhora. I certament, hi ha
coses de l'art contemporani
a les quals a mi em costa molt
d'entrar. I a mi m'agrada l'art
quan m'impacta. Això no vol dir
que m'agradi, però si una cosa
m'impacta en positiu o en nega-
tiu vol dir que allò que estic mi-
rant m'està dient alguna cosa. El
que no m'agrada és anar a una
exposició i sortir com si res.

—I això ho afavoreix que tot
plegat sembla massa críptic.
No hi ha manera de travessar
la forma.

—Sí, a vegades és això. La for-
ma és tan complicada que no
arribes al fons. I a vegades et
plantesques si finalment n'hi ha o
no de fons. Que també pot passar
que no n'hi hagi. Perquè si el fons
hi és, ha de sortir. I penso que
hauria de sortir de la manera més
senzilla possible. Això és el que he
intentat.

—L'estil que ha emprat per
pintar-ho com el definiria:
¿realista, simbolista?

—Jo diria que és més simbòlic
que realista, perquè en molts
quadres predomina el paisatge

però no és un paisatge realista, és
un paisatge tirant a simbòlic. Amb
el poeta també passa això. Jo he
estat molt fidel (sabent que és
subjectiu perquè tota lectura és
subjectiva) a la lectura de la poe-
sia. Quan em concentrava en un
poema només llegia aquell. I vinga
a anar-lo llegint, anar-lo llegint.
Fins a amarar-me, abans de pin-
tar res. I veus que molts poemes
fan una descripció de paisatge,
però que l'autor no s'atura aquí.
Ell no fa el paisatge pel paisatge,
tot i ser un gran amant de la
natura, sinó que aquest paisatge
li permet d'anar als sentiments, a
les emocions, al seu món íntim i
personal, per això jo diria que és
més simbolista que realista, tot i
que no s'escapa gaire de la realitat.

—Com a persona sensible i
creient que ha pogut reflexio-
nar sobre la vida a través dels
versos d'un gran poeta: ¿quin
és el seu punt de vista davant
de l'actual moment social, tant
des del punt de vista cristià
com humà?

—Jo penso que és un moment
una mica difícil en què trobo a
faltar una sèrie de valors. La his-
tòria és la llei del pèndol, i passa
d'un extrem a l'altre. Trobo a
faltar sensibilitat, potser fins i tot
una ètica, una moral, una sèrie de
valors que es perden. Solidaritat,
sens dubte.

—¿Creu, en aquest debat
sobre quin és el tarannà de les
noves generacions, que són
més o menys solidàries res-
pecte les anteriors? Vostè que
està en contacte amb gent jove
cada dia, ¿com ho percep?

—Jo tinc la sensació que cadas-
cú va molt a la seva. A vegades ho
comparo (és clar que és molt dife-
rent, és clar que potser no ho
hauria de fer) amb quan jo estu-
diava, i veig que ara la gent va
més a la seva. El que també hem
de tenir present és que ara els
problemes són molt diferents, tot
és molt més difícil i hi ha més
competència.

■ David Vidal i Castell

Última rosa

*Obrint sota la pluja la seva carn morada,
secreta, en el jardí deshabitat i dos,
tan nua, en l'olorosa misèria del seu cos,
desesperadament l'última rosa es bada.*

*Tot és, al seu entorn, corrupció i repòs.
¿Qui feu créixer en la branca, ja quasi despullada,
el botó destinat a obrir-se a l'arribada
de l'orba estació que condemna les flors?*

*Ningú no et sabrà mai, poncella de novembre!
¿Per què la teva heroica voluntat de florir,
si tot el món és fred i hostil com el jardí?*

*—L'atzar no sap on va ni quines llavors sembla.
El seu pas és feixuc. Camina a poc a poc,
sobretot pels camins que no duen en lloc.—*

3 d'octubre de 1938

No cedeixen les turbulències a l'Amèrica llatina. L'alçament dels «zapatistes» a Mèxic sembla que ha animat altres organitzacions subversives d'altres Estats a fer acte de presència. Així un ens anomenat «Forces Armades Revolucionàries de Colòmbia (FARC)», d'ultra esquerra, se les heu contra els antics membres de l'Exèrcit d'Alliberament Popular que l'any 1991 va renunciar a la lluita armada i es constituí com a partit polític

Amèrica llatina

amb el nom de Partit de l'Esperança, la Pau i la Llibertat (PEL), i a sang freda n'ha assassinat trenta-cinc, a part de nombrosos ferits durant una festa que celebraven en un barri al nord-est de Bogotá. Sobre la situació a Chiapas, sembla que el govern mexicà i l'EZLN

ha iniciat converses per trobar la solució. Al govern mexicà li convé arribar ràpidament a un acord, ja que aquest és un any electoral. El cas és, però, que els sublevats se senten plenament justificats en la seva actitud, i no accepten el sentit de «perdó» que el govern vol

aplicar. El que volen, i no cal dir que tenen raó, és ser atesos socialment, no ser el rebuig de la societat mexicana. Lluiten per la seva dignitat i això cal acceptar-ho. Seria reproable si, en el futur, s'emparessin en ideologies que en el fons són tan discriminatòries com la que combaten. Sembla que zapatistes i govern han acceptat la mediació del bisbe de San Cristóbal de Chiapas, Mons. Samuel Ruiz.

LA PAU AL PRÒXIM ORIENT

Amb motiu de les exèquies del ministre norueg d'Afers Estrangers, Johan Joergen Holst, que va presidir les negociacions secretes entre Israel i l'OAP que culminaren en l'acord firmat a Washington el 13 de setembre propassat, l'àsser Arafat i Shimon Peres s'han trobat novament a

Oslo, on el secretari d'Estat nord-americà Warren Christopher els instà severament perquè arribin a un nou acord per a l'aplicació de les autonomies, ja que es necessari avançar pel camí de la pau iniciat...

Per altra banda, la mort de Basil el Assad, fill del president siríà Hafiz al-Assad, no afectarà, segons sembla, l'estabilitat del règim, i no se suspendran les converses secretes amb Israel, a la recerca de punts de contacte per arribar a un acord de pau.

BALCANS

Cada dia es complica més el ja més que endèmic problema balcànic. Després de l'assassinat d'un conductor de comboi britànic a Zènica, Anglaterra ha decidit suspendre la seva ajuda a l'ex-lugoslàvia. Aquest incident produït a la Bòsnia central ha fet accelerar el debat entre els aliats sobre la utilitat de la missió de pau. Per agreujar més el problema, l'aparició del líder neofeixista rus Vladimir Jirinovski a l'escenari balcànic posant-se ostentament a favor de Sèrbia, amenaça tot l'Occident amb les ires de Rússia, si les posicions sèrbies són bombardejades... Aquest polític sorgit del gel i del descontent dels russos vol enverinar tot l'Est europeu, entrevistant-se amb tots els possibles aliats ideològics (es diu que fins i tot s'ha entrevistat amb el francès Le Pen), i presentant el projecte d'una confederació paneslava que abasti des de Moscou a Belgrad... Resumint, als Balcans només els faltava aquest personatge de mal averany.

LA PACIFICACIÓ DE L'ULSTER

El secretari d'Estat britànic per Irlanda del Nord, Sir Patrick Mayhew, i el seu homòleg irlandès Dick Spring, es varen reunir a Dublín sense esperar

Misèria i mort, tot el que fa la tràgica guerra als Balcans. Un pare contempla els cadàvers de les seves filles mortes en un bombardeig serbi sobre Sarajevo

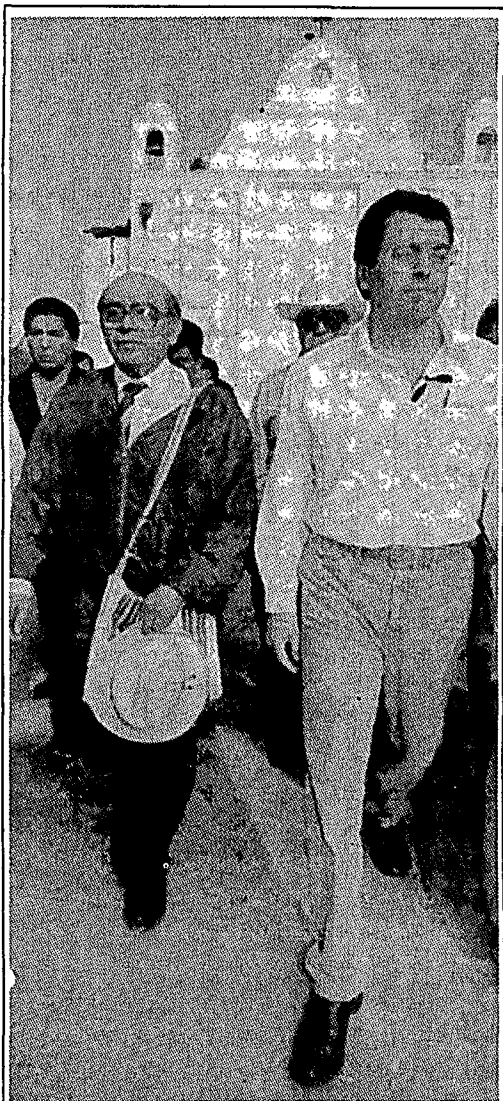
més la resposta del Sinn Féin, ja que la Declaració per a la Pau signada fa sis setmanes està com al primer dia, i per tant encallada la possibilitat d'arribar a una situació estable i de veritable convivència. Els dos polítics estudien la forma de pressionar l'IRA mitjançant un acord amb la seva branca política.

ITALIA: LA CURSA ELECTORAL

Els partits polítics, els de recent formació, s'han llançat a la recerca de candidats entre els jutges protagonistes de la cèlebre operació «mans netes», per guanyar les eleccions que se celebraran el 27 de març.

Però, segons sembla, els jutges italians no són fàcils de convèncer i, per exemple, el jutge Di Pietro ha rebutjat les ofertes de La Rete i de Mario Segni per encapçalar les seves candidatures. Dia a dia, el panorama polític italià es va emboirant, i cada cop es fa més necessari sortir del marasme produït durant el 1993. I l'operació «mans netes» continua el seu curs, i el proper 22 de febrer serà jutjat Giovanni Goria, de l'antiga Democràcia Cristiana, i ex-cap del govern italià pels càrrecs de corrupció que se li han fet.

■ Oriol Camps

Manuel Camacho, delegat del govern mexicà i monsenyor Samuel Ruiz, bisbe de San Cristóbal de Chiapas, que emprendran negociacions amb els sublevats zapatistes

El quaranta-dosè president dels Estats Units d'Amèrica va prendre possessió del seu càrrec ara fa un any. El vint de gener de 1993, el demòcrata Bill Clinton va accedir a la Casa Blanca després d'un enfrontament electoral que, per damunt de la confrontació ideològica amb els seus adversaris —el republicà George Bush— i un candidat independent, el multimilionari Ross Perot—, fou interpretat com un relleu generacional. Sense experiència diplomàtica, el currículum de Clinton es fonamentava principalment en la seva tasca com a governador d'Arkansas, un dels estats més pobres de la Unió, on la seva gestió va ser força positiva i innovadora, malgrat els limitats recursos econòmics disponibles.

El president de la primera potència mundial ha capgirat les directrius polítiques del seu país. Clinton

El primer aniversari de Clinton a la Casa Blanca

ha atorgat prioritat a les qüestions casolanes, internes, la qual ha comportat la rigorosa reducció de la despesa pública, la reestructuració de les forces productives i mesures de rehabilitació social. Reformar el sistema sanitari i combatre la delinqüència són els objectius immediats del president per a 1994, que es caracteritzarà, segons sembla, per la reactivació econòmica. Així i tot el renom de Bill Clinton entre els seus conciutadans s'ha vist refermat, paradoxalment, pels seus guanys a nivell internacional.

En aquests darrers dotze mesos, els èxits han estat nombrosos. Per exemple, el Congrés nord-americà aprovà el Tractat de Lliure Comerç amb el Canadà i Mèxic (Nafta) i també donà el vist-i-plau al pla econòmic presentat pel president. La primera visita europea de Clinton fou tot un triomf. L'OTAN va acceptar la creació de l'Associació per a la Pau mentre que Ucraïna es va comprometre a destruir el seu arsenal nuclear. S'assolí un acord històric amb els europeus per tal liberalitzar el comerç mundial dins el marc del GATT i es va contribuir a l'assoliment del procés de pau al Pròxim Orient. Però tampoc no han mancat els fracassos —Bòsnia i Hercegovina, Somàlia i Haití— de la política nord-americana. Una de freda i una de calenta.

■ Miquel Àngel Codina

Les estacions quaresmals

Litúrgia

Els qui hagin vist un missal en les edicions anteriors al Concili Vaticà II trobaran, a l'inici de cada un dels formularis de les misses de Quaresma (i d'alguns altres dies), una mena de títol en aquests termes: *Statio apud S. Sabinam*, o bé *apud sanctum Iohannem in Laterano*, o bé *apud sanctum Petrum*, etc. Es tracta d'esglésies de la ciutat de Roma, en les quals —encara avui— els fidels es reuneixen invocant el Senyor durant l'itinerari quaresmal. En els seus orígens, era el Papa mateix el qui celebrava la missa en aquestes esglésies. Actualment, i des de Joan XXIII, el Papa presideix només la primera d'aquestes celebracions, la del dimecres de cendra: se celebra a l'església de Santa Sabina, a l'Aventino.

Què significa la «statio»

La paraula «statio» és antiga en l'ús litúrgic, encara que el seu ús original no sigui litúrgic. Pròpiament, en el seu origen, es refereix a la guàrdia militar, o més bé al que avui anomenem: estacionament militar. En l'ús litúrgic, això es va aplicar a les reunions de servei cultural de la comunitat cristiana, i així la paraula statio es va convertir en sinònima d'assemblea litúrgica. Ens en donen testimoni les Actes de sant Fructuós, quan el màrtir diu que van celebrar la statio. I també altres textos de l'antiguitat.

Amb una altra comprensió, la paraula statio es pot entendre bé com un moment de «parada» en un camí. En aquest sentit, la paraula pot evocar un fet simplement material —aturada en un camí llarg— o un fet simbòlic: en el camí de la vida, ens aturem per reprendre les forces.

La missa estacional

Aquesta riquesa de comprensions de la

■ Pere Tena

paraula li dona la possibilitat de ser utilitzada des d'angles diversos; en qualsevol cas, però, evoca un element de reunió. Per això no és estrany que el Cerimonial de Bisbes hagi volgut que les misses celebrades solemnement pel bisbe, com a actes de tota l'Església local, s'anomenin precisament «misses estacionals». En elles, per la presència del bisbe, i la participació de la clerecia i dels fidels, es verifica d'una manera esplèndida la dita segons la qual l'assemblea litúrgica és imatge de l'Església. S'ajunten en aquest cas les diverses accepcions de la paraula: la comunitat —l'Església local— fa el servei litúrgic en la seva més completa forma, i es mostra també com la comunitat pelegrina, en el camí vers l'acompliment en la pàtria, i reprèn les forces per continuar endavant. En el cas de la Quaresma, l'aspecte d'itinerari de la comunitat es concreta en la preparació de la Pasqua, seguint la simbologia del camí dels quaranta dies.

El fet, doncs, que el bisbe celebri l'Eucaristia convocant tota l'Església local, sobretot a la catedral, però també en altres esglésies, manifesta d'una manera pedagògica que ell presideix tota la vida litúrgica, i que és, com diu el Concili Vaticà II, «el gran sacerdot, del qual depèn la vida cristiana dels fidels». La seva presència a la catedral destaca aquest lloc central, on hi ha el signe permanent de la càtedra; la seva presència en les altres esglésies, destaca que la càtedra del bisbe i el seu altar no són realitats materials simplement, sinó sobretot realitats personals, és a dir, que el bisbe

és mestre i sacerdot per a tota la comunitat, i que la comunió amb el seu magisteri i amb la seva Eucaristia són element necessaris de la legitimitat eclesial.

En la celebració dels Congressos Eucarístics Internacionals es valora també la idea de la «statio»: «Els Congressos Eucarístics, que en els temps moderns s'han introduït en la vida de l'Església com una peculiar manifestació del culte eucarístic, s'han de veure com una statio, a la qual una comunitat invita tota l'Església local, o una Església local invita les altres Esglésies de la regió o de la nació, o de tot el món, perquè tots junts reconguin més plenament el misteri de l'Eucaristia...» (Ritual del culte eucarístic, n. 109).

Tot això fa que parlar d'«estacions quaresmals» no tingui pas res d'una recuperació arqueològica, sinó que es tracti d'una pràctica totalment coherent amb el sentit eclesial i litúrgic. En el missal actual, en efecte, en començar la Quaresma es diu explícitament com és recomanable que es facin, en les diverses Esglésies locals, unes celebracions presidides, si és possible, pel bisbe, amb la participació de la clerecia i dels fidels, a la manera de les estacions romanes encara avui vigents. I fa una indicació sobre les esglésies on convé fer aquestes reunions: esglésies de més veneració a la diòcesi, sepulcres de sants locals, santuaris, o esglésies més importants.

Pregària pel Concili

Quan es llegeix la història de les esta-

cions quaresmals romanes, i es coneix el perquè fou elegida tal església en un determinat moment, i perquè es llegien en una determinada ocasió els textos que trobem encara, en part, en el nostre leccionari de Quaresma, ens adonem fins a quin punt l'assemblea litúrgica estava íntimament vinculada al procés vital de la comunitat reunida. Això és un formidable exemple per les nostres estacions quaresmals, i convida a actualitzar les nostres celebracions.

Està clar que aquest any les nostres Esglésies de Catalunya estan, durant la Quaresma, i la Pasqua, particularment sensibilitzades per la fase diocesana del Concili Provincial Tarraconense. Això imprimeix un caràcter distintiu a la Quaresma d'enguany, i és evident que ha de traduir-se en la temàtica de pregària. El camí quaresmal és el camí d'una Església que cerca de reconèixer els signes que se li ofereixen de la voluntat del Senyor.

Bo és que ens reunim per estudiar els documents de treball de Concili, i que ens apassionem per l'anàlisi dels problemes i de les esperances de les nostres Esglésies. Seria d'altra banda, un error, creure que amb la participació a les misses estacionals ja queda tot solucionat. La veritat és aquella del salm: «Si el Senyor no construeix la casa, / és inútil l'afany dels constructors. / Si el Senyor no guarda la ciutat (Jerusalem), / és inútil que vigilin els guardes.» (Salm 126).

Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

Diumenge V durant l'any

LECTURES BÍBLIQUES

Lectura primera

Estic neguitós del vespre a la matinada

Lectura del llibre de Job

7: Job digué als seus amics: «L'home a la terra, ¿no està sotmès a servitud, no passa la vida com un jornalero? Com un esclau es deleix per seure a l'ombra, espera l'hora de cobrar com el treballador. Però a mi, m'ha tocat en herència passar mesos en va, la paga que em donen són les nits en blanc. Així que em fico al llit ja penso: ¿Quan serà de dia perquè em pugui llevar? I estic neguitós del vespre a la matinada.

«Els meus dies han corregut més que una llançadora; ja s'acaben, ja no hi queda fil. Recordeu que la meua vida no és sinó un respir: els meus ulls no tornaran a veure la felicitat.»

Paraula de Déu.

Salm responsorial 146 (R. cf v. 3a)

Lloeu el Senyor, dona bo de cantar!
Lloeu el nostre Déu, que és agradós de lloar-lo!

El Senyor reconstrueix Jerusalem
i aplega els dispersats d'Israel.

R. Lloeu el Senyor, que conforta els cors desfets.

O bé:

R. Al·leluia.

Conforta els cors desfets
i embena les ferides.
Té comptat el nombre dels estels,
els crida cadascun pel seu nom. R.

És gran el Senyor, i és molt poderós,
és infinita la seva saviesa.
El Senyor sosté els desvalguts
i abat els injustos fins a terra. R.

Lectura segona

Pobre de mi, que no anunciés l'Evangeli

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

9: Germans, jo no puc gloriar-me d'anunciar l'Evangeli: hi estic obligat, i pobre de mi, que no ho fes! Si jo m'ho hagués buscat, podria esperar-ne una recompensa, però no havent-ho buscat, per a mi és un encàrrec que he rebut de Déu. ¿Per quin motiu puc esperar una recompensa? Doncs que jo, quan treballa a difondre l'Evangeli, no el converteixi en cosa costosa, sinó que renunciï al dret que em dona el meu servei. Jo sóc lliure: no era esclau de ningú, però m'he fet esclau de tots per guanyar-ne tants com pugui.

Per guanyar els febles, m'he fet feble com ells. M'he fet tot amb tots per guanyar-ne alguns, sigui com sigui. Tractant-se de l'Evangeli, estic disposat a fer tot el que calgui per poder-hi tenir part.

Paraula de Déu.

Al·leluia (Mt 8:17) o bé un altre

Ell portava les nostres malalties
i s'havia carregat els nostres dolors.

Evangeli

Jesús va curar molts malalts de diverses malalties

Lectura de l'Evangeli segons sant Marc

1: En aquell temps, Jesús, sortint de la sinagoga, se n'anà amb Jaume i Joan a casa de Simó i Andreu. La sogra de Simó era al llit amb febre, i llavors mateix ho digueren a Jesús. Ell li va donar la mà, i la va fer llevar; la febre li desaparegué i ella mateixa els serví a taula.

Al vespre, quan el sol s'havia post, li portaren tots els malalts i els endimoniats. Tota la ciutat s'havia aplegat davant la porta, i ell va curar molts malalts de diverses malalties; va treure també molts dimonis, i no els deixava parlar, perquè sabien qui era.

De bon matí, quan encara era fosc, es llevà, se n'anà en un lloc solitari i s'hi quedà pregant. Simó amb els seus companys sortí a buscar-lo. Quan el trobaren, li digueren: «Tothom us està buscant.» Ell els digué: «Anem a d'altres llocs, als pobles veïns, i també hi predicaré, que aquesta és la meua missió.» I anà per tot Galilea, predicant a les sinagogues de cada lloc, i traient els dimonis. Paraula del Senyor.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(cicle dominical: B; ferial: II)

SETMANA 5 DURANT L'ANY
(salteri: setmana 1)

FEBRER:

6. Diumenge 5 durant l'any: *verd*. Lectures: Jb 7:1-4.6-7 (Salm 146) / 1C 9:16-19.22-23 / Mt 5:13-16.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Pau Miki, prevere (jesuïta), i companys, màrtirs (franciscans, jesuïtes i laics, al Japó). Sants Pere Baptista, Martí de l'Ascensió i Francesc de Sant Miquel, màrtirs (franciscans, companys de Pau Miki); santa Dorotea, verge i màrtir (a Capadòcia, patrona dels floricultors); sant Amand, bisbe; festa del sant Misteri de Cervera.
Festes majors: Cervera.
7. Dilluns. Del dia: *verd*. Lectures: 1R 8:1-7.9-13 (Salm 131) / Mc 6:53-56.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Ricard (rei d'Anglaterra); sant Teodor, màrtir; santa Juliana, viuda; santa Coleta, verge (franciscana).
8. Dimarts. Del dia: *verd*. Lectures: 1R 8:22-23.27-30 (Salm 83) / Mc 7:1-13.
MEMÒRIA LLIURE: Sant Jeroni Emilià, prevere (fundador dels Somascos) (*blanc*).
ALTRES CELEBRACIONS: Santa Elisenda, verge.
9. Dimecres. Del dia: *verd*. Lectures: 1R 10:1-10 (Salm 36) / Mc 7:14-23.
ALTRES CELEBRACIONS: Sant Sabí, bisbe; sant Nicèfor, màrtir; sant Miquel Febres, religiós (La Salle); santa Apol·lònia, verge i màrtir (patrona dels odontòlegs).
10. Dijous. Memòria de santa Escolàstica, verge (germana de sant Benet): *blanc*. Lectures del dia: 1R 11:4-13 (Salm 105) / Mc 7:24-30.
CELEBRACIONS PARTICULARS: Santa Sotera, verge i màrtir; sant Silvà, bisbe.
11. Divendres. Del dia: *verd*. Lectures: 1R 11:29-32, 12:19 (Salm 80) / Mc 7:31-37.
MEMÒRIA LLIURE: Mare de Déu de Lourdes (*blanc*).
Data nova de la Jornada dels Malalts.
ALTRES CELEBRACIONS: Sant Desideri, bisbe; santa Eloïsa, verge; sant Benet d'Anià, abat (benedictí).
12. Dissabte. Del dia: *verd*. Lectures: 1R 12:26-32, 13:33-34 (Salm 105) / Mc 7:1-10. Vespres de demà.
Arquebisbat de Barcelona: Memòria (*ciutat*: Solemnitat) de santa Eulàlia (o Eulària), verge i màrtir (patrona de Barcelona) (*vermell*).
ALTRES CELEBRACIONS: Sant Gaudenç o Gaudenci, bisbe; sant Damià, màrtir (soldat); beat Reginald d'Orleans, prevere (dominica); beata Humbelina, viuda.
Festes majors: Banyeres i Paldejà.

LA BÍBLIA A L'ABAST

(Jb 7:1-4.6-7)

Job, el creient contestatari

■ Josep M. Aragonès

Acceptar la llum de Déu

Ni el món ni el cel no han estat mai de color de rosa. El món i el cel existeixen en tota la seva realitat i amb colors ben propis, que no admeten barreges ni confusions. I al mig del món, hi ha l'home. L'home i la dona: la humanitat, que, quan alça el cap, contempla el cel. L'home aprèn a conèixer el món. També, a través de l'experiència del món, fa la descoberta de Déu i s'hi atansa a través d'un coneixement de refracció. L'home capta la llum de Déu com un raig lluminós que va saltant d'un objecte a l'altre. Així Déu es revela d'una manera pedagògica. És la veritable pedagogia activa. Déu camina amb l'home. El va il·luminant sobre la terra. La terra dura, moltes vegades aspra, fins i tot dramàticament difícil, de la realitat existencial dels homes. I l'home arriba a ser creient. Accepta la llum de Déu. Hi respon des de la seva opacitat natural. Fins en fa un discurs. Elabora una teoria. Se sent lligat per aquesta companyia invisible, però real. És el moment del gran perill: en comptes de sentir-se acompanyat pel qui sempre és sorprenent, sempre nou i tan íntim, el tot-altre, Déu, l'home es deixa endur per les seves pròpies teories que, de mica en mica, l'adormen. És quan arriba a creure que, si més no, almenys el cel és de color de rosa. Llavors queda presoner de l'ordre, de la fascinadora i enlluernadora bellesa de l'ordre. Per aquest camí es pot arribar molt fàcilment a la deshumanització. Un creient no pot ser mai deshumanitzat. Perquè el do de la fe no sols no deshumanitza, sinó que construeix l'home.

Job, el recercador de Déu

El llibre de Job és un exemple de com la recerca de Déu és difícil moltes vegades. Job és un creient. Un gran creient. Un home de debò. Està situat dintre d'un ordre, en el qual se sent segur. Però vet aquí que l'ordre se li desmunta pas a pas. Bona sort, riqueses, fills, muller, amics, salut, tot i tothom l'abandona. Fins la seva societat el rebutja. Ha baixat fins al fons de la seva dissort. El seu lloc ara és el femer. L'ordre establert li diu: això és un càstig de Déu, ¿què has fet? Aquí comença el drama d'aquest home. No ha fet res de mal. La

seva consciència li diu que és innocent. I enmig del dolor del cos i de l'esperit, Job, s'encara amb la seva sort, i fins increpa Déu. L'ordre dirà que blasfema. Déu, però, dictaminarà: Job és un home valent que em confessa. Perquè no és l'ordre convencional el que ens portarà a la veritat, sinó la simple i pura realitat, punyent, que ens acostarà a Déu. I Déu escolta els homes que li parlen amb els crits arrencats del més pregon de la seva sofrença, encara que aquests crits siguin de contestació. Al cap i a la fi, la resurrecció no és res més que la contestació de la Vida enfront de la mort.

Enmig de la revolta, la fe

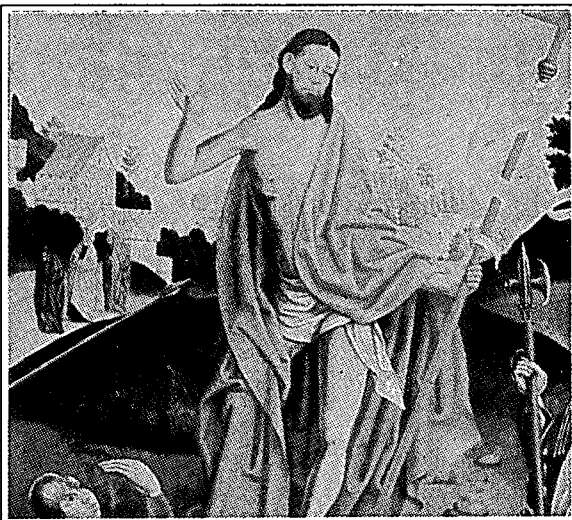
Llegim ara la nostra perícopa. Job ens diu que la vida de l'home a la terra és com la dels éssers més desgraciats: els que treballen per a un altre i reben una paga de misèria. La versió del Leccionari ens parla de l'home *sotmès a servitud* (v. 1), que viu sota el jou. De fet, es tracta de l'home enganxat al servei de la guerra, el jornalier incert, assalariat a diari, i l'esclau. La sort de Job però encara és pitjor. La seva paga és la vanitat del temps que s'esmuny sense suc ni bruc. Així va augmentant terriblement el seu neguit. *A mi, m'ha tocat per herència passar mesos en va, la paga que em donen són les nits en blanc... i estic neguitós del vespre a la matinada* (vv. 3-4). La visió és desesperada. Així i tot, s'aferra a les ganes de viure, malgrat que això sembli que hagi tocat a la seva fi: *Els meus dies han corregut més que una llançadora; ja s'acaben, ja no hi queda fil* (v. 6). El v. 7 és una pregària de protesta i de confiança alhora. *Recordeu que la meua vida no és sinó un respir: els meus ulls no tornaran a veure la felicitat*. Com si diguéssim, per una part: no estreneu més. I per l'altra: espero que tindreu present la meua feblesa. Així Job es debat entre la revolta i la fe. Creient convençut, no entén el que li passa ni comprèn la manera d'actuar de Déu. I li ho diu. Cerca la resposta i no la troba. Però no es rendeix. Continua buscant. Déu és molt més i molt més gran que el déu esquifit de totes les teories. Per això Job no el nega, sinó que hi lluita per arribar a acostar-s'hi al màxim, perquè sent que és l'únic que té la resposta dels grans interrogants que turmenten els homes. El que salva i allibera.

Josep M. Aragonès és Rector de Torrelaví

Una immensa capacitat d'amor i de joia

Déu ha disposat en les ànimes un desig: aconseguir el bé i conèixer la veritat. Indubtablement desitgem que aquestes adquisicions siguin pures: el bé sense maldat i la veritat sense mentida; car ningú no s'alegra d'ésser enganyat, ni li agrada d'anar errat i de trobar-se amb el mal en lloc del bé. En el nostre desig, no arribem a aconseguir d'una manera ben pura cada cosa, ja que allò que creiem bo i veritable no ho és pas més que allò altre que en diem el contrari. En aquesta situació, doncs, és evident que la força de l'amor i la joia no són tan grans com requereixen els objectes a estimar i de què fruir, si no els tenim presents; ni es pot saber com és el lligam de l'amor i el seu foc: no es troba el que es desitja.

Els qui han gustat, en canvi, el Salvador, posseeixen l'objecte amat segons el qual, a manera de model i fi, va disposar-se l'amor en l'home des de bon principi, com si fos un dipòsit tan gran i tan espaiós que pogués contenir-hi Déu. I és així com en la nostra vida s'assoleixen tots els béns: res no ens satisfà ni calma el desig, sinó que estem

assedegats encara, com si res del que desitgem no haguéssim aconseguir. En efecte, la set de l'ànima humana necessita una aigua infinita, i ¿com podia bastar-li aquest món finit? A Això al·ludia el Senyor quan deia a la samaritana: *Qui beu d'aquesta aigua, tornarà a tenir set, però qui begui de l'aigua que jo li donaré, no patirà mai més set* (Jn 4,13-14). Sí, aquesta és l'aigua que aquietava l'apetit de l'ànima humana. Diu, en efecte l'Escriptura: *Em sadolaré, quan vegi la vostra glòria* (Sl 16,15). L'ull està fet perquè valgui per a la llum, l'oïda per al so i cada cosa per a adaptar-se al seu objecte; el desig de l'ànima únicament es dirigeix a Crist, ja que ell és el seu alberg, l'únic bé i veritat, i tot el que cal amar.

Nicolau Cabàsilas

La vida en Jesucrist, llibre II col. Clàssics del Cristianisme. n. 42.